Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

22 СНЕЖНЯ 2007 г. СУБОТА
№ 244 (26109)
Кошт 440 рублёў
ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Хрысціянам Беларусі, якія святкуюць Раджаство Хрыстова 25 снежня

Дарагія суайчыннікі!

Сардэчна віншую вас з Раджаством Хрыстовым.

Гэта вялікае свята аб'ядноўвае і збліжае сем'і, пакаленні і народы ў імкненні да духоўнага пераўтварэння і абнаўлення, у жаданні дзяліцца адзін з адным цяплом.

Раджаство для мільёнаў людзей служыць вечным сімвалам чысціні, шчырасці, чалавечнасці і міласэрнасці. У цудоўныя дні Раджаства нашы сэрцы напаўняе вера, надзея і суперажыванне, якія натхняюць на добрыя справы, аказанне дапамогі ўсім, хто ў ёй мае патрэбу.

Няхай свята Раджаства надасць вам сілы для ажыццяўлення самых запаветных жаданняў і планаў. Няхай надыходзячы год парадуе новымі дасягненнямі, прынясе ў кожны дом спакой, узаемаразуменне, дабрабыт і любоў.

Жадаю вам моцнага здароўя, поспехаў у справах, шчасця і міру.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

НАРАДЗІЎСЯ НАМ ХРЫСТУС ЗБАЎЦА

Пастырскі ліст на Нараджэнне Пана 2007 г.

Браты ў біскупскім і святарскім служэнні, кансэкраваныя асобы, дарагі верны народ!

Сардэчна вітаю ўсіх вас і віншую са збаўчай урачыстасцю Нараджэння Пана ў год усеагульнага паклікання да святасці!

Хто ж Ён, народжаны ў бэтлеемскай стаенцы Збаўца?

Аўтары Новага Запавета, з аднаго боку, прапануюць нам адказ на гэтае пытанне, карыстаючыся паняццямі таго часу, з другога ж — гэты адказ надзвычай багаты ў тэалагічным вымярэнні.

«Збаўца з'яўляецца «спадкаемцам усяго» (Гбр 1, 2), — піша аўтар паслання да Габрэяў. Паняцце спадчыны мела вялікае значэнне на старажытным Усходзе. Спадкаемца — гэта той, хто ўвасабляе гаспадара і яго справы; ён мае роўныя з ім правы. Таму апостал Ян Багаслоў у сваім Евангеллі кажа, што Збаўца «прыйшоў да свайго» *(пар. Ян 1, 11).*

Бог стварыў свет праз свайго Сына. «Усё праз Яго сталася» *(Ян 1, 3),* — падкрэслівае святы Ян Багаслоў. Папа Бэнэдыкт XVI у сувязі з гэтым у сваёй энцыкліцы *Deus caritas est* (Бог ёсць любоў) кажа, што «ўвесь свет быў створаны дзякуючы моцы Яго творчага слова» *(пар. DCE 9).*

Увесь свет сваім існаваннем абавязаны Хрысту і скіраваны да Хрыста, бо толькі ў Ім ён знаходзіць падставу і сэнс свайго існавання.

Магчыма, для нас, людзей ужо XXI стагоддзя, гэтыя тэалагічна-філасофскія разважанні гучаць ужо не настолькі пераканаўча, як для хрысціянаў апостальскіх часоў. Аднак яны павінны дапамагчы нам зразумець і паглыбіць нашую ўпэўненасць у тым, што ў момант нараджэння Дзіцяці ў Бэтлееме здзейснілася штосьці непаўторнае. А менавіта, здзейснілася таямніца Богаўцелаўлення, і на свет прыйшоў такі доўгачаканы Збаўца; споўнілася прароцтва Ісаі: «валадарыць Бог твой! (...) суцешыў Пан народ свой (...). Пан адкрыў святое плячо сваё перад вачыма ўсіх народаў» *(Іс 52, 7. 9. 10).* Такім чынам, чалавечая гісторыя атрымала новую якасць — яна абагавілася, у ёй з'явіўся Бог з чалавечымі абліччам і сэрцам; Бог, блізкі да людзей.

У калядную вігілію мы збіраемся за адным сталом, каб падзяліцца аплаткаю і пажадаць адно аднаму супакою, шчасця, радасці. Менавіта за агульным вігілійным сталом асаблівым чынам перажываецца таямніца супакою, якім Бог адорвае людзей добрай волі *(пар. Лк 2, 14).*

З гэтаю атмасфераю душэўнага супакою мы прыходзім у нашыя касцёлы, каб нанава перажываць таямніцу Богаўцелаўлення і ўслухацца ў тое, чаму вучыць нас урачыстасць Нараджэння Пана.

У першую чаргу яна кажа пра рэальнасць уваходжання Бога ў гісторыю чалавека і пра Божую любоў да яго, любоў да свету, у якім чалавек жыве.

У цяжкія моманты нашага жыцця мы часта забываемся, што менавіта Сын Божы прыйшоў у гэты свет і прыняў на сябе чалавечыя пакуты, прыняў чалавечую долю і нядолю. Сын Божы на ўласным вопыце ведае, што кожны з нас перажывае і з чым не можа справіцца. Таму без боязі, што нас не зразумеюць, мы можам звяртацца да Яго, можам шукаць у Яго выйсця з цяжкай сітуацыі і дапамогу.

Мы не можам забыцца пра тое, што праз уваходжанне Сына Божага ў чалавечую гісторыю Ён асвяціў і ўзвысіў да збавеннай годнасці дзейнасць чалавека. Мы павінны памятаць пра гэта, распачынаючы кожны новы дзень, бо дзякуючы Нараджэнню Хрыста нашая дзейнасць набыла новае і найвышэйшае з усіх магчымых вымярэнне.

Сённяшняя ўрачыстасць таксама кажа нам пра ўзвышэнне і хвалу простых людзей. Бо першымі, каму была дадзена ласка ўбачыць нованароджанага Збаўцу і пакланіцца Яму, былі не кіраўнікі ізраэльскага народа, не фарысеі, не старазапаветныя святары, не моцныя гэтага свету, а простыя пастухі.

Менавіта яны першымі прынялі вестку пра нараджэнне Збаўцы і паверылі ёй. Менавіта іх, непрыкметных у ценю моцных і слаўных гэтага свету, узвялічыў Пан Бог і пра іх апавядае Евангелле, якое будзе абвяшчацца да канца часоў.

У сувязі з гэтым мы павінны сёння запытацца ў саміх сябе: а якое нашае стаўленне да евангельскай весткі? Як мы сёння ўспрымаем Добрую Навіну, у тым ліку і пра Нараджэнне Хрыста? Ці цалкам мы яе прымаем? А можа, мы гатовыя прыняць з яе толькі тое, што адпавядае нашаму спосабу мыслення ці секулярнай культуры сучаснага свету? Мы маем перад сабою дзве магчымасці: прыпадобніцца да цара Ірада, які жадаў знішчыць усё, што нагадвала пра Хрыста, ці па прыкладзе бэтлеемскіх пастухоў паверыць і прыняць Добрую Навіну пра збаўленне.

І нарэшце, сённяшняя ўрачыстасць гаворыць нам, што важна не тое, як і дзе нарадзіўся чалавек, а тое, як ён жыве. Збаўца прыйшоў на гэты свет у крайняй галечы, Яму не знайшлося нават месца ў заездзе *(пар. Лк 2, 7).* Аднак Хрыстус сваім жыццём паказаў, што вартасць чалавека вызначаюць каштоўнасці, якія ён вызнае і нясе ў сабе. У гэтым сэнсе Хрыстус пакінуў нам найлепшы прыклад для пераймання.

Таму Нараджэнне Пана — гэта нібы лекцыя для нас. Лекцыя, якая павінна перасцерагчы ад падзення з высокага п'едэсталу, на які мы самі сябе ўзносім. Гэта лекцыя пакоры для нас — людзей, якія, жывучы ў эпоху постмадэрнізму, спадзяюцца толькі на ўласныя сілы, на рацыянальны розум, на дасягненні навукі і тэхнікі. Гэта, нарэшце, лекцыя вытрымкі ў імкненні да дасканаласці.

У Хрысце матэрыяльны свет атрымаў свой цэнтр. У ім свет атрымаў «Жыццё» і «Святло». «А святло свеціць у цемры» *(Ян 1, 5),* і гэта азначае, што «Жыццё» прабілася ў наш свет праз акасцянелую і закарэлую паверхню. Таму чалавек ужо не павінен навобмацак шукаць чагосьці невядомага, пра што нічога не ведае. Ён не павінен уцякаць ад рэальнасці жыцця, бо ў Хрысце яно перастала быць цёмнаю пусткаю без сэнсу. Для чалавека скончыўся шлях у невядомае, і ён у Хрысце атрымаў сваю мэту. Бог выйшаў насустрач чалавеку, дзякуючы чаму чалавек адчувае сябе ў гэтым свеце бяспечна, як у сябе дома, бо тут яго сустракае бязмежная любоў Бога. Жыццё чалавека набыло сэнс. Таму ўцёкі ад рэальнасці былі б уцёкамі ў бессэнсоўнасць.

Умілаваныя ў народжаным Збаўцы браты і сёстры!

Ад усяго сэрца віншую вас з Божым Нараджэннем! Віншую іншыя хрысціянскія Цэрквы і супольнасці, якія разам з намі святкуюць гэтую збавенную ўрачыстасць. Віншую вернікаў Беларускай Праваслаўнай Царквы, якія праз трынаццаць дзён будуць ушаноўваць Нараджэнне Збаўцы, і жадаю ім як найлепш падрыхтавацца да гэтага свята.

Усе мы, хрысціяне розных Цэркваў і супольнасцяў, вызнаем тую ж самую праўду пра Богаўцелаўленне, што стала знакам прыйсця ў свет Бога ў вобразе чалавека, які аднавіў парушаную першародным грахом гармонію. Хрыстус, стаўшы цэнтрам чалавечай гісторыі, для ўсіх нас з'яўляецца таксама цэнтрам прыцягнення.

Гэта — імператыў, які абавязвае нас да новага бескампраміснага, пазбаўленага «рэлігійнай паліткарэктнасці» абвяшчэння праўды Евангелля і да абароны маральных каштоўнасцяў з мэтаю стварэння цывілізацыі любові і пабудовы грамадства, заснаванага на ўзаемнай павазе, узаемнай любові, справядлівасці і абяцаным Збаўцам супакоі.

Ад усяго сэрца жадаю вам Божых ласкаў, здольнасці і сілаў перанесці на ўсе дні вашага жыцця атмасферу сённяшняга свята, атмасферу любові, супакою і адзінства.

Радасці вам, шчасця, шчодрага Божага благаслаўлення на святы Божага Нараджэння і калядны перыяд, а таксама на ўвесь надыходзячы Новы 2008 год, які ў душпастырскай праграме Каталіцкага Касцёла на Беларусі будзе праходзіць пад дэвізам: «Слова Божае — крыніца надзеі». Выбіраючы такую тэму, наш мясцовы Касцёл імкнецца больш поўна ўдзельнічаць у жыцці Паўсюднага Касцёла. Гэта звязана з тым, што 28 чэрвеня 2008 г. распачынаецца Год святога апостала Паўла, які нястомна абвяшчаў Евангелле ўсім народам, а ў кастрычніку ў Ватыкане распачне працу чарговы Сінод Біскупаў, прысвечаны слову Божаму ў жыцці і місіі Касцёла. Святы Айцец Бэнэдыкт XVI у сваёй апошняй энцыкліцы Spe salvi (У надзеі мы збаўленыя) заклікае ўслухацца ў сведчанне Бібліі пра надзею, бо сапраўды слова «надзея» з'яўляецца цэнтральным словам біблейскай веры *(пар. SS 2).*

Яшчэ раз, браты і сёстры, са святам, з Нараджэннем Хрыстовым! Даручаючы ўсіх вас заступніцтву Багародзіцы Марыі, якая нарадзіла свету Збаўцу, я дзялюся з вамі аплаткаю на знак еднасці, і ад усяго сэрца благаслаўляю ў імя Айца і Сына, і Духа Святога. Амэн.

Арцыбіскуп Тадэвуш КАНДРУСЕВІЧ
Мітрапаліт Мінска-Магілёўскі.

Прэзідэнт Беларусі лічыць недастатковымі меры па развіцці льняной галіны рэспублікі

Дадатковыя меры па развіцці льняной галіны рэспублікі будуць абмеркаваны на нарадзе ў Прэзідэнта Беларусі. Як паведамілі БЕЛТА ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы, Аляксандр Лукашэнка даручыў падрыхтаваць нараду, на якой будзе прааналізавана сітуацыя ў краіне з ільнасеяннем, перапрацоўкай ільноваланка для выпрацоўкі неабходнага комплексу мераў па паляпшэнні сітуацыі ў гэтай сферы.

Аб некаторых пытаннях развіцця аграпрамысловага комплексу краіны ішла размова ў час рабочай сустрэчы Прэзідэнта з намеснікам прэм'ер-міністра Іванам Бамбізам. У рэспубліцы працуе 49 заводаў па апрацоўцы лёну, 305 сельскагаспадарчых арганізацый займаецца льнасеяннем. Усяго ў названай галіне занята каля 12 тыс. чалавек, у тым ліку каля 6 тыс. — на Аршанскім ільнокамбінаце.

Кіраўніку дзяржавы далажана аб рэалізацыі даручэнняў па вытворчасці льнотрасты, перапрацоўцы льноваланка, а таксама аб стане спраў на Аршанскім ільнокамбінаце. Развіццё льняной галіны з'яўляецца перспектыўным напрамкам сельгасвытворчасці. На сусветным рынку з году ў год расце попыт на натуральныя валокны. Так, за апошнія пяць гадоў спажыванне хімічных валокнаў павялічылася на 18 працэнтаў, шоўку і бавоўны — на 10 працэнтаў, спажыванне ж ільноваланка вырасла на 55 працэнтаў. Аднак, паводле слоў Івана Бамбізы, у Беларусі склалася няпростая эканамічная сітуацыя ў гэтай галіне, і для яе эфектыўнага вырашэння неабходна дзяржаўная падтрымка.

Для эканамічна эфектыўнага развіцця галіны ўраджайнасць лёну павінна складаць не менш як 8—9 ц/га. У рэспубліцы ж гэты паказчык не перасягае 6—7 ц/га. Для якаснай вытворчасці лёну неабходна палепшыць тэхнічную аснашчанасць гаспадарак. Нягледзячы на ўвагу з боку дзяржавы, што ўдзяляецца гэтай сферы, у рэспубліцы пакуль няма сучаснага льнасеяльнага агрэгата беларускай распрацоўкі, толькі пачата вытворчасць айчынных самаходных ільноўборачных камбайнаў.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў з 60-годдзем Беларускае таварыства «Веды»

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў з 60-годдзем Беларускае таварыства «Веды». Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

«Таварыства «Веды» ўнесла дастойны ўклад у выхаванне ў шырокіх мас насельніцтва пачуцця патрыятызму, грамадзянскага абавязку і сацыяльнай справядлівасці, што садзейнічала кансалідацыі беларускай грамадскасці, — гаворыцца ў віншаванні. — Сёння перад намі стаяць маштабныя задачы рэалізацыі стратэгіі ўстойлівага развіцця Рэспублікі Беларусь». Аляксандр Лукашэнка выказаў перакананасць, што таварыства «Веды» і ў далейшым будзе служыць высакароднай справе захавання і прымнажэння інтэлектуальнага патэнцыялу, якім заўсёды славілася Беларусь.

Сяброўская сустрэча з навуковым накірункам

Добрай нагодай для чарговай сустрэчы членаў «Беларускага таварыства «Веды» стала святкаванне ў гэтыя дні арганізацыяй свайго 60-годдзя.

На ўрачыстых мерапрыемствах сярод 600 запрошаных гасцей былі не толькі сучасныя супрацоўнікі «Веды», але і тыя, хто ўжо скончыў сваю працу там. У часы Савецкага Саюза грамадскае аб'яднанне «Веды» ў Беларусі было адзіным. Пасля распаду Саюза пачало драбіцца і аб'яднанне, але традыцыя сустракацца на такіх важных падзеях засталася. Павіншаваць адкрытае грамадскае аб'яднанне «Беларускае таварыства «Веды» прыйшлі прадстаўнікі ўлады Беларусі, а таксама члены аб'яднанняў «Веды» з краін СНД.

Вольга ЛАСКА.

Новыя двухбаковыя пагадненні аб узаемных паездках грамадзян

З 21 снежня паміж Беларуссю і Польшчай, а таксама Беларуссю і Літвой часова прымяняюцца новыя двухбаковыя пагадненні аб узаемных паездках грамадзян.

З 21 снежня Літва і Польшча ўступаюць у Шэнгенскую зону, а дзеючыя двухбаковыя пагадненні ў гэтай сферы не адпавядаюць патрабаванням адзінай візавай палітыкі Еўрапейскага саюза. У сувязі з гэтым Прэзідэнт Беларусі адобрыў заключэнне шляхам абмену нотамі і часовае прымяненне з 21 снежня 2007 года міжнародных дагавораў з Літвой і Польшчай па пытаннях узаемных паездак грамадзян.

Як расказаў карэспандэнту БЕЛТА прэс-сакратар МЗС Беларусі Андрэй Папоў, гэтыя дакументы прадугледжваюць больш спрыяльны ў параўнанні з шэнгенскім парадак атрымання візаў грамадзянамі нашай краіны. У прыватнасці, пагадненнем з Польшчай прадугледжваецца бязвізавы рэжым адносна асобаў, якія маюць дазвол на пастаяннае пражыванне (пасведчанне на права жыхарства), членаў экіпажаў паветраных і грамадзянскіх марскіх суднаў, уладальнікаў дыпламатычных пашпартоў (тэрмінам да 30 дзён), а таксама асобаў, якія атрымалі пасведчанні на вяртанне ў краіну грамадзянскай прыналежнасці (пастаяннага пражывання).

Права на атрыманне бясплатных візаў будуць мець дзеці да 6 гадоў, школьнікі, студэнты, аспіранты і настаўнікі, што іх суправаджаюць, а таксама вучоныя, якія накіроўваюцца з мэтай правядзення навуковых даследаванняў. Гэта стандартныя катэгорыі, права якіх на атрыманне бясплатных шэнгенскіх візаў вызначана шэнгенскім заканадаўствам.

Акрамя таго, пагадненне з Польшчай дапоўнена пералікам, куды ўвайшлі ўдзельнікі мерапрыемстваў культурнага, навукова-тэхнічнага і спартыўнага характару — візы гэтым катэгорыям грамадзян таксама будуць афармляцца бясплатна на парытэтнай аснове. Магчымасць афармляць шматразовыя візы тэрмінам да аднаго года з выплатай консульскага збору прадугледжваецца для персаналу чыгунак абедзвюх дзяржаў пры наяўнасці адпаведных хадайніцтваў упаўнаважаных органаў, для паездак у мэтах падтрымкі сваяцкіх сувязяў, для ўдзельнікаў абменаў па лініі дзяржаўных органаў, для вадзіцеляў і членаў экіпажаў аўтатранспартных сродкаў, якія ажыццяўляюць міжнародныя перавозкі.

Пагадненне з Польшчай прадугледжвае скарачэнне з 10 да 5 рабочых дзён тэрмін разгляду візавых хадайніцтваў. У экстранных выпадках (цяжкая хвароба або смерць блізкіх сваякоў і членаў сям'і), а таксама асобам, якія маюць патрэбу ў медыцынскай дапамозе, і іх суправаджаючым, членам афіцыйных дэлегацый, двухбаковых міжурадавых камісій і рабочых груп, арганізатарам і ўдзельнікам выставак, кірмашоў, эканамічных канферэнцый і семінараў візы будуць выдавацца на працягу 3 рабочых дзён.

Пагадненнем з Літвой захоўваецца бязвізавы рэжым паездак для грамадзян, якія маюць дазволы на пастаяннае пражыванне на тэрыторыі Беларусі і Літвы, а таксама адносна членаў экіпажаў паветраных і марскіх суднаў. Прадугледжана магчымасць атрымання бясплатнай візы ў тэрміновым парадку па паведамленні аб цяжкай хваробе або смерці блізкага сваяка і члена сям'і, а таксама спецыялістам чыгуначнага транспарту, якія расследуюць выпадкі парушэння бяспекі руху.

Дакумент з Літвой таксама прадугледжвае магчымасць афармлення шматразовых візаў тэрмінам да 3 гадоў дзецям да дасягнення паўналетняга ўзросту (16 гадоў), асобам ва ўзросце 65 гадоў і старэйшым і інвалідам I групы. Акрамя таго, будуць выдавацца бясплатныя візы тым катэгорыям грамадзян, якія маюць на гэта права ў адпаведнасці з шэнгенскім заканадаўствам. Гэта дзеці да 6 гадоў, школьнікі, студэнты, аспіранты і настаўнікі, што іх суправаджаюць, а таксама вучоныя, якія накіроўваюцца з мэтай правядзення навуковых даследаванняў.

ЗАРПЛАТА Ў ЛІСТАПАДЗЕ — BR736 ТЫС. 386

Налічаная сярэдняя заработная плата работнікаў Беларусі ў лістападзе 2007 года склала Br736 тыс. 386, паведамілі БЕЛТА ў Міністэрстве статыстыкі і аналізу. Гэты паказчык у кастрычніку гэтага года складаў Br738 тыс. 19.

Налічаная сярэдняя заработная плата рабочых і служачых у лістападзе гэтага года склала Br756 тыс. 64 (у кастрычніку яна была Br756 тыс. 537).

Пасол Беларусі перадаў польскаму боку ноту аб часовым прымяненні двухбаковага Пагаднення аб узаемных паездках грамадзян

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Польшчы Павел Латушка 20 снежня перадаў польскаму боку ноту Міністэрства замежных спраў Беларусі аб заключэнні і часовым прымяненні з 21 снежня міжурадавага беларуска-польскага Пагаднення аб узаемных паездках грамадзян. У адпаведнасці з пагадненнем візы будуць выдавацца, як правіла, на працягу 5 рабочых дзён, у экстранных выпадках — на працягу 3 рабочых дзён, а таксама неадкладна грамадзянам па паведамленнях аб цяжкай хваробе або смерці блізкага сваяка або члена сям'і. Пачынаючы з 22 снежня 2007 года консульскія ўстановы Беларусі ў Польшчы будуць браць за выдачу віз грамадзянам Рэспублікі Польшча наступныя консульскія зборы: за транзітную візу — 10 еўра, за аднаразовую візу — 25 еўра, за двухразовую візу — 35 еўра, за шматразовую візу (тэрмінам знаходжання да 90 дзён) — 60 еўра. Ад аплаты консульскага збору за выдачу візаў у адпаведнасці з пагадненнем вызваляюцца дзеці да 6 гадоў, навучэнцы, студэнты, аспіранты, якія выязджаюць у мэтах навучання ў ВНУ або на курсах, вучоныя, што выязджаюць з мэтай правядзення навуковых даследаванняў, а таксама ўдзельнікі мерапрыемстваў культурнага, навукова-тэхнічнага, спартыўнага характару. У час сустрэчы ў МЗС Польшчы беларускі бок зноў прапанаваў пачаць перагаворны працэс па заключэнні Пагаднення аб паездках прыгранічнага насельніцтва, якое магло б прадугледжваць спрошчаны парадак перасячэння беларуска-польскай граніцы для жыхароў прыгранічных тэрыторый дзвюх краін.

БЕЛТА.

Беларусь не плануе ў 2008 годзе прадаваць акцыі буйных прадпрыемстваў нафтахімічнага комплексу

Аб гэтым заявіў намеснік міністра эканомікі Алег Мельнікаў на прэс-канферэнцыі, адказваючы на пытанне карэспандэнта БЕЛТА.

Ён адзначыў, пакуль што ў планах на будучы год конкурсы па продажы акцый такіх прадпрыемстваў, як «Нафтан» і «Палімір», не прадугледжаны.

Алег Мельнікаў таксама лічыць, што выдзяленне Беларусі расійскага стабілізацыйнага крэдыту ніяк не паўплывае на працэс актывізацыі ў рэспубліцы продажу пакетаў акцый.

Датэрміновы продаж «Газпраму» акцый «Белтрансгазу» не прадугледжваецца.

«Амкадор» купляе Мінскі эксперыментальны завод імя Гастэлы.

Беларусь вядзе перагаворы з расійскімі інвестарамі аб продажы дзяржпакета акцый МТС.

На Ражство лёгкі марозік і мокры снег

У суботу ў асобных раёнах чакаецца мокры снег і дождж, раніцай туман. Тэмпература паветра ад мінус 2 да 2 цяпла. Тэмпература паветра ўначы 23 і 24 снежня будзе вагацца ад 5 марозу па паўднёвым захадзе да плюс 1 градуса па паўночным усходзе, удзень каля 0.

Сяргей КУРКАЧ.

БЕЛАРУСБАНК 1922-2007 85 ЛЕТ

Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк», расположенное по адресу: 220050, г.Минск, ул. Мясникова, 32, сообщает о проведении 27 декабря 2007 года внеочередного Общего собрания акционеров в заочной форме со следующей повесткой дня:

1. *Об утверждении решения о дополнительном выпуске акций ОАО «АСБ Беларусбанк» четырнадцатой эмиссии.*
2. *Об увеличении размера уставного фонда ОАО «АСБ Беларусбанк».*
3. *О внесении изменений в Устав ОАО «АСБ Беларусбанк».*

Акционеры ОАО «АСБ Беларусбанк» могут ознакомиться с информацией по вопросам повестки дня и заполнить бюллетень для заочного голосования (не позднее 25 декабря), а также с решениями, принятыми внеочередным Общим собранием акционеров банка (после 27 декабря) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, комн. 704(в), а также в филиалах — областных (Минском) управлениях, филиалах банка.

Дата окончания приема бюллетеней — 25 декабря 2007 г.

Телефоны для справок: (8 017) 218 84 38, 218 84 04.

УНП 100325912.

СВЯТОЧНЫ ГРАФІК АЎТОБУСАЎ

На міжгародніх маршрутах аўтобусы будуць курсіраваць 22, 29 снежня, 4 і 11 студзеня па графіку пятніцы. 23, 30 снежня, 5 і 12 студзеня — па графіку суботы. 24, 31 снежня, 1 і 6 студзеня — па графіку будных дзён (серады). 25 снежня, 2, 7 і 13 студзеня — па графіку нядзельных дзён. Аўтобусы прыгарадных маршрутаў збіраюцца прытрымлівацца 28 снежня і 11 студзеня графіка будных дзён (чацвярга). 22, 29 снежня, 4 студзеня і 12 студзеня — графіка пятніцы. 23, 30, 31 снежня і 5 студзеня — суботняга графіка. 24, 25 снежня, 1, 2, 6 і 7 студзеня — графіка нядзельных дзён.

Надзея НІКАЛАЕВА.

НАВУКА ЦАНОЙ У $323 ТЫСЯЧЫ

Праваахоўнікамі на аўтадарозе Мінск — Магілёў паблізу Беразіно былі затрыманы аўтамашыны, якія перавозілі з тэрыторыі Расіі нафтапрадукты — 140 тон дызельнага паліва і 32 434 літры бензіну нармаль-80 — па суправаджальных дакументах, якія не адпавядалі рэчаіснасці. Транспартныя сродкі і нафтапрадукты, агульным коштам 323 500 долараў канфіскаваны. Штраф — 28 мільёнаў рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

КУРСЫ ВАЛЮТ

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 22.12.2007 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 154,00
1 еўра	3 095,19
1 латвійскі лат	4 442,15
1 літоўскі літ	896,44
1 чэшская крона	117,22
1 польскі злоты	855,70
1 расійскі рубель	87,12
1 украінская грыўня	425,88

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў
Цэнтрабанк РФ

USD	24,7235
10 UAH	48,7038
1000 BYR	11,4540
EUR	35,5796

Курс у гандлёвых кампаніях (на 21.12.2007 г.)

USD	2135 / 2210

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2008 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ООО «Агенство Владимира Гревцова» УПН 10002407 Лицензия Минсвязи № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 до 02.05.2009

У сувязі са святамі наступны нумар газеты выйдзе 27 снежня.

ISSN 1990 - 763X
07244>
9771990763008

Говорят под Новый год,
что ни пожелается
Все всегда произойдет.
Все всегда сбывается...

С Рождеством и Новым годом!

Сбылось!!!

С 22 декабря «БПС-Банк» увеличивает процентные ставки по действующим и вновь привлекаемым вкладам в иностранной валюте

Срочный накопительный депозит с капитализацией в иностранной валюте

Срок привлечения	Процентная ставка (годовая) Доллары США, евро
1 год	8,5
2 года	9,5
3 года	10

- **дополнительные взносы** и капитализация процентов с возможностью их ежемесячного получения
- досрочное востребование средств с перерасчетом процентов **по льготной шкале**

Срочный депозит в иностранной валюте «Динамичный»

Срок привлечения	Процентная ставка (годовая) Доллары США, евро
1 год	8,5
3 года	9,75

- дополнительные взносы и **капитализация** процентов с возможностью их ежемесячного получения
- досрочное востребование средств с перерасчетом процентов **по льготной шкале**
- частичное востребование средств **без потери процентов**
- по истечении срока депозита **автоматическое переоформление** на следующий срок
- возможность открытия депозита на имя другого лица

Обращайтесь в филиалы и отделения ОАО «БПС-Банк»
Дополнительную информацию можно получить по телефону: (017) 289-46-06 или на сайте www.bpsb.by

БПС-БАНК

ОАО "БПС-Банк". УНП 100219673. Лицензия Национального банка Республики Беларусь №4 от 11.07.2007 года.

ТАЯМНІЧЫ СВЕТ БЕЛАВЕЖСКАЙ ПУШЧЫ

У запаветным краі шануюць мінуўшчыну, не губляюцца ў сучаснасці і маюць вялікія планы на перспектыву

У кожнай краіны, безумоўна, ёсць свае адметнасці, якія адрозніваюць яе ад іншых. Гэта і асаблівасці побыту, культуры, мовы, а яшчэ — прыродныя ўмовы. Не кожная дзяржава можа пахваліцца ўнікальнымі мясцінамі, якія прыцягвалі б увагу навукоўцаў, турыстаў, ды і проста аматараў прыроды літаральна з усіх куткоў свету. Беларусі ў гэтым сэнсе, сапраўды, пашанцавала — багацце і разнастайнасць прыроднага комплексу ўражваюць многіх. Пазітыўны момант, які адзначаюць многія з гасцей нашай краіны, — клапатлівае, гаспадарскае, нават шмат у чым пяшчотнае стаўленне да роднай прыроды, і яго можна лічыць адным з найважнейшых накірункаў дзяржаўнай палітыкі, паколькі ў Беларусі створана дзейсная прыродаахоўная сістэма, якая ў першую чаргу накіравана на тое, каб захаваць адметнасць і разнастайнасць флоры і фаўны краіны. Гэтая прынцыповая пазіцыя, безумоўна, заслугоўвае ўвагі, яна на самай справе запатрабавана часам. Паколькі страціць такое багацце можна вельмі хутка, а на тое, каб яго аднавіць, неабходны будуць многія дзесяцігоддзі. Прынамсі, аб гэтым сведчыць не толькі вопыт іншых краін, але і многае з айчыннай гісторыі.

Сапраўдным гонарам, візітнай карткай, нацыянальным сімвалам Беларусі (эпітэты можна доўжыць яшчэ і яшчэ), безумоўна, можна правамерна лічыць Белавежскую пушчу. Пра ўражанні ад наведвання гэтага ўнікальнага кутка кожны са шматлікіх гасцей, якія наведалі запаветны край, будзе заўсёды ўзгадваць з асаблівым пачуццём. Відавочна, гэта той самы выпадак, калі ўсе і паэтычныя эпітэты будуць дарэчы. Прыродны комплекс атрымаў самае высокае прызнанне: 14 снежня 1992 года ўчастак высакаўзроставага лесу Нацыянальнага парку быў уключаны ў спіс Сусветнай Спадчыны Чалавецтва. Нельга не ўзгадаць і той факт, што на той час на постсавецкай прасторы гэта быў першы аб'ект, удастоены такога ганаровага звання. На наступны год, у 1993-м, Белавежская пушча заслужана атрымала міжнародны статус біясфернага запаведніка, а напрыканцы 1997-га Савет Еўропы ўзнагародзіў Нацыянальны парк Еўрапейскім дыпломам як адну з эталонных прыродаахоўных устаноў на кантыненце. Усяго два нацыянальныя паркі на планеце маюць узгаданыя вышэй тытулы. Гэта сапраўднае прызнанне той вялікай работы, якая тут праводзіцца, а таксама вялікай адказнасці за лёс прыроднага ўнікума. Запаветны край праз пэўны час будзе адзначаць адметную дату — 600-годдзе. Напэўна, як і ўсе звесткі пра Белавежскую пушчу, гэтая таксама наўрад ці каго пакіне раўнадушным. Паколькі шэсць стагоддзяў, на працягу якіх самабытны край узгадваецца пад прывычнай для ўсіх назвай, зразумела, значны гістарычны перыяд, насычаны самымі рознымі падзеямі. Аднак, бадай, самае галоўнае, што ўдалося захаваць нацыянальны здабытак і можна быць упэўненым: застанецца ў спадчыну самы стары ў Еўропе лес і нашым нашчадкам. Прынамсі, так падалося падчас нядаўняй камандзіроўкі ў Белавежскую пушчу, калі пабачылі ў поўным сэнсе гэтага слова, як цяпер сябе адчувае шэсцьсотгадовы «юбіляр» і пачулі, якія планы тут маюцца на будучыню. Трэба адразу заўважыць, што ўражанні атрымалі самыя пазітыўныя...

Калі пушча была востравам

[illegible]

Кропка адліку

[illegible]

«Неабходна своечасова вызначаць прыярытэтныя задачы ў развіцці Белавежскай пушчы і тэрмінова іх рэалізоўваць. Тут нельга ў нечым недапрацоўваць, паколькі негатыўныя наступствы могуць праявіцца і праз дваццаць—пяцьдзесят гадоў. Галоўная наша задача — зберагчы нацыянальнае багацце».

Генеральны дырэктар Дзяржаўнай прыродаахоўнай установы «Нацыянальны парк «Белавежская пушча» Мікалай БАМБІЗА.

Сімвал пушчы, услаўлены летапісцамі розных стагоддзяў, — родзічы далёкіх мамантаў белавежскія зубры.

[illegible]

ся сетка добраўпарадкаваных дарог. Для работнікаў паляўнічай гаспадаркі ўзводзілася камфартабельнае жыллё, з'явілася школа, пачала працаваць паліклініка. Таксама былі пабудаваны добры Дом культуры, музей Прыроды і шэраг ін- [illegible]

хівы нават не сістэматызаваныя. Так што нас чакае яшчэ шмат адкрыццяў. У адпаведнасці з распараджэннем кіраўніка нашай дзяржавы падчас падрыхтоўкі да святкавання знамянальнай падзеі плануецца правесці цэлы комплекс мерапры- [illegible]

Гэтымі перадсвяточнымі днямі ў пушчу прыязджаюць тысячы турыстаў з усіх куткоў свету, каб сустрэцца з самым сапраўдным Дзедам Марозам. У сядзібе чараўніка малыя і дарослыя слухаюць расповед пра гісторыю свята, раздзяць карагод вакол самай высокай у свеце (паводле слоў самога Дзеда Мароза) елкі-прыгажуні, фатаграфуюцца на памяць з сівабародым гаспадаром.

багацціях пушчы выказвалі і лесапрамыславікі. Калі быў дадзены дазвол на правядзенне нарыхтоўчых работ, то ім адразу скарысталіся. Тады насталі не лепшыя часы: толькі для аднаго гандлёвага дома «Томсан і Бонар» з 1845 па 1848 год было высечана 13 тысяч белавежскіх соснаў. Аб гэтым, дарэчы, з абурэннем пісалі Герцэн і Агароў у газеце «Колокол». У 1888 годзе Белавежская пушча пераходзіць ва ўласнасць царскай сям'і ў абмен на землі ў Арлоўскай і Сімбірскай губернях.

Падчас Першай сусветнай вайны пушча знаходзілася пад нямецкай акупацыяй. Немцы актыўна высякалі высакаўзроставыя лясы. Разгарнуліся шырока — для перапрацоўкі драўніны былі пабудаваны чатыры лесапільныя заводы, а для яе вывазу пракладзена каля 300 кіламетраў вузкакалейнай чыгункі. Толькі за два гады ў Германію было вывезена 4,5 мільёна кубаметраў драўніны. Пасля заканчэння вайны, паводле вынікаў Рыжскага дагавора, Белавежская пушча перайшла да палякаў. У той час тут было створана надлясніцтва «Рэзерват» з ахоўным рэжымам. Аднак на вялікай тэрыторыі працягвалася як «Цэнтура». Праз некаторы час дагавор быў скасаваны, аднак вялікія плошчы высокаўзроставых лясоў паспелі ўжо высекчы.

У запаведным рэжыме

Калі ў 1939 годзе Белавежская пушча ўвайшла ў склад Беларускай ССР, то была адразу аб'яўлена дзяржаўным запаведнікам. У яго склад увайшоў увесь лясны масіў, а таксама лугавая гаспадарка і Свіслацкая лясная дача. Праз пэўны час была прынята спецыяльная пастанова, у адпаведнасці з якой прадугледжвалася поўная запаведнасць усёй гэтай тэрыторыі. Так здарылася, што падчас Другой сусветнай вайны пушча не пацярпела, паколькі па асабістай ініцыятыве Герынга вырашана было стварыць тут узорную паляўнічую гаспадарку для самых тытулаваных асобаў рэйха. У кастрычніку 1944 года, пасля вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, у Маскве адбылася міжурадавая савецка-польская сустрэча. Па яе выніках было падпісана гістарычнае пагадненне, у адпаведнасці з якім дзяржаўная мяжа падзяліла Белавежскую пушчу [illegible] новай Савета Міністраў СССР быў рэарганізаваны ў Дзяржаўную запаведна-паляўнічую гаспадарку. Ініцыятарам такога пераўтварэння стаў сам Мікіта Хрушчоў. Белавежская пушча становіцца месцам правядзення паляванняў высокапастаўленых партыйных чыноўнікаў і кіраўнікоў сацыялістычных краін. Для павелічэння кармавой базы прамысловых жывёл праводзіцца меліярацыя асобных балот, ствараюцца штучныя вадаёмы, вядзецца інтэнсіўная біятэхнія. Адбываецца і абуладкаванне адпаведнай тэрыторыі: у кароткія тэрміны быў пабудаваны вядомы комплекс «Віскулі» з гасцініцай, гасцявым павільёнам, катэджамі, лазняй, а таксама маразільнікам для здабытай дзічыны.

Пачалося актыўнае нарошчванне колькасці капытных жывёл, што было неапраўданым крокам, паколькі ў такім разе разбураецца асяроддзе жыхарства. Разам з тым стварэнне паляўнічай гаспадаркі для наменклатурнай эліты мела і станоўчыя моманты. Гэты пазітыў перш за ўсё праявіўся ў тым, што ў гэтых мясцінах значна ўдасканалілася сацыяльная інфраструктура — на кардоны правялі электрычнасць, іх абсталявалі тэлефонамі, з'явіла- [illegible] ектаў Белавежскага першабытнага лесу, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці тэрыторыі, аднаўлення парушаных прыродных комплексаў і аб'ектаў, якія маюць асаблівую экалагічную, гісторыка-культурную і эстэтычную каштоўнасць, а таксама іх устойлівага выкарыстання ў прыродаахоўных, навуковых, асветніцкіх, аздараўленчых, рэкрэацыйных і іншых мэтах». Такім чынам, прыярытэты, якія надаюцца ў развіцці Белавежскай пушчы, роля і месца галоўнага нацыянальнага парка нашай краіны былі канкрэтна акрэслены на самым высокім узроўні. Менавіта такое стаўленне да справы прынесла відавочную карысць — апошнім часам Нацыянальны парк дынамічна развіваецца, мае значную перспектыву.

— Паводле рашэння ЮНЕСКА, 2009 год аб'яўлены Годам Белавежскай пушчы — юбілей унікальнага прыроднага комплексу ўключаны ў спіс памятных дат чалавецтва, так што святкаваць разам з намі будзе ўвесь свет, — заўважае Мікалай Бамбіза. — Гэта падстава для таго, каб падвесці пэўныя вынікі работы і намеціць арыенціры на будучыню. Гісторыя пушчы яшчэ не да канца вывучаная, паколькі адпаведныя ар- [illegible]

больш чым 163 тысячы гектараў (для параўнання: Белавежскі нацыянальны парк, які створаны на польскай частцы пушчы, займае каля 10 тысяч гектараў). Правамерна лічыцца, што Белавежская пушча — своеасаблівы ў фларыстычных адносінах рэгіён. Геаграфічны стан, кліматычныя і глебава-гідралагічныя ўмовы абумовілі багацце і разнастайнасць флоры. На гэтай адноснa невялікай тэрыторыі растуць каля 60 працэнтаў (дзесьці тысяча відаў!) вышэйшых сасудзістых раслін, такая ж доля мохападобных (каля 270 відаў) і лішайнікаў (больш чым 290 відаў).

На тэрыторыі Белавежскай пушчы сустракаецца больш чым паўсотні відаў рэдкіх раслін, што складае каля трэці ўсіх відаў вышэйшых сасудзістых раслін, што ахоўваюцца на ўсёй тэрыторыі Беларусі. Асаблівай вядомасцю сярод пушчанскіх рарытэтаў карыстаецца кадзіла сармацкае — расліна з буйнымі кветкамі і своеасаблівым водарам, якую за гаючыя ўласцівасці нярэдка называюць «бальзамам». Адзін з найбольш прыгожых відаў — купальніца еўрапейская, якая мае буйныя (да 5 сантыметраў у дыяметры) залаціста-жоўтыя кветкі, [illegible] гладыёлус ча[illegible]

[illegible]

Сучаснікі мамантаў

[illegible] го іх устаноўлена каля 600. Сустракаюцца і сапраўдныя рэдкасці. У пушчы вядома 8 з 17 відаў грыбоў, якія занесены ў Чырвоную кнігу Беларусі. Адны іх назвы чаго вартыя: спарасіс кучаравы ці грыбная капуста, герыцый рашотчатавідны, грыфола кучаравая ці грыб-баран, вясёлка звычайная (дарэчы, даволі папулярны ў народнай медыцыне сродак).

Самы стары лес

Белавежская пушча — унікальны прыродны аб'ект, дзе прадстаўлена ўся разнастайнасць лясоў Беларусі, як па пароднаму складу, узроставай структуры і прадукцыйнасці, так і па тыпах. Амаль 90 працэнтаў пушчы пакрыта лясамі і толькі 10 працэнтаў прыпадае на штучныя пасадкі. Гэта сапраўды ўнікальны прыродны комплекс. Нездарма ж па багаццю і захаванасці біяразнастайнасці ЮНЕСКА вызначае Белавежскую пушчу побач з такімі сусветна вядомымі мясцінамі, як сельва Амазонкі і трапічны лес рэспублікі Габон. Тут захаваўся ўчастак практычна некранутых першабытных лясоў Еўропы з надзвычай багатым комплексам флоры і фаўны, што насяляюць яго.

Сярэдні ўзрост лясоў складае каля 110 гадоў, максімальны — 200—300 гадоў, а асобныя дрэвы дажываюць да 300—600 гадоў. Адзін з яскравых прадстаўнікоў такіх доўгажыхароў — дуб-патрыярх, якому амаль 600 гадоў. Гэты дуб у вышыню дасягнуў 28 метраў, у дыяметры — 2 метры, сапраўдны волат. Да таго ж дрэва — практычна аднагодак з Белавежскай пушчай, яно захавалася яшчэ з тых векапомных часоў. Непадалёку расце яшчэ адзін доўгажыхар — сасна-волат, вышыня якой больш чым 30 метраў, а ўзрост звыш 350 гадоў.

Як вызначаюць узрост такіх лясных прыгажуноў? Усім вядомы метад — па гадавых кольцах, але для гэтага неабходна спілаваць дрэва. Аказваецца, у такіх выпадках ёсць спецыяльны метад: на невялікай вышыні (дзесьці 1,3 метра) тонкім свердлам робіцца дзірка, пасля па пілавінню і вызначаецца ўзрост дрэва. Разам з прывычнымі відамі (елка, сасна, дуб, ясень, клён, ліпа, асіна, бяроза, граб і інш.) сустракаюцца і даволі рэдкія. Сярод іх — піхта белая. Гэта цэнтральнаеўрапейскі рэліктавы від. Таксама сапраўднай рэдкасцю для нашых месцаў з'яўляецца дуб скальны, для якога пушча — самая ўсходняя мяжа распаўсюджвання на раўніне. Самы стары лес Еўропы з'яўляецца своеасаблівым фільтрам на шляху трансгранічнага пераносу тэхнагенных забруджвальнікаў, якія паступаюць разам з паветрам з памежных краін. Гэта вельмі актуальна, паколькі належнаму вырашэнню экалагічных праблем у наш час надаецца надзвычай важнае значэнне.

— Неабходна своечасова вызначаць прыярытэтныя накірункі ў развіцці Белавежскай пушчы і тэрмінова іх рэалізоўваць, — упэўнены Мікалай Бамбіза. — Тут нельга ў нечым недапрацоўваць, паколькі негатыўныя вынікі могуць праявіцца і праз 20—50 гадоў. Галоўная наша задача — зберагчы нацыянальнае багац- [illegible]

Адметны рэгіён

[illegible]

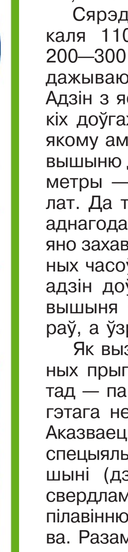

[illegible] айчыннай фаўны. Гэтая колькасць магла б быць і большай, аднак асобныя віды былі знішчаны. Так, у XVII стагоддзі быў выбіты тур, зніклі расамаха і перавязка, у XVIII стагоддзі — бабёр, алень, тарпан, у XIX стагоддзі — мядзведзь, дзікі кот, ляцяга, а ў пачатку мінулага стагоддзя — зубр, пасля 1953 года ў гэтых мясцінах не сустракаецца норка. Аднавіць відавы склад пушчы (ці нават яго папоўніць) спрабавалі неаднаразова. Паспяхова былі акліматызаваны ці рэакліматызаваны зубры, бабры, алені, а таксама лані (якія былі знішчаны падчас Першай сусветнай вайны).

Асобна варта сказаць пра зубра. Гэта самая буйная ў Еўропе і адна з найстаражытнейшых жывёл на планеце, адносіцца да роду бізонаў. Як вядома, зубр з'яўляецца сучаснікам маманта. Так здарылася, што гэтыя легендарныя жывёлы ледзь зусім не зніклі. Справа ў тым, што калі ў 1919 годзе была забіта апошняя зубрыха, то на волі іх увогуле не засталося. Каб выправіць сітуацыю, у 1923 годзе было нават створана Міжнароднае таварыства па выратаванні зубра. Пасля правялі інвентарызацыю і высветлілі, што ў заапарках і заасадах заставалася ўсяго 52 жывёлы. Аднаўленне пагалоўя вырашана было пачаць перш за ўсё ў межах Белавежскай пушчы, якая на той час знаходзілася ў межах Польшчы. Ужо ў 1939 годзе ў спецыяльным гадавальніку тут налічвалася 19 зуброў. У беларускую частку першых пяць жывёл завезлі ў 1946-м, а іх вольнае развядзенне пачалося ў 1953-м. Цяпер пагалоўе зуброў у нашай краіне — адно з самых вялікіх у свеце. Паводле слоў Мікалая Бамбізы, у Беларусі дзейнічае нават спецыяльная дзяржаўная праграма «Зубр», у межах якой комплексна вырашаюцца самыя актуальныя задачы. Так што краса і гонар лесу цудоўна сябе адчувае, падчас вандроўкі па Белавежскай пушчы зуброў можна пабачыць на ўласныя вочы. Увогуле госці гэтых запаветных мясцін заўсёды будуць здзіўляцца і захапляцца — непаўторная прырода, цікавая гісторыя, ды і той самы адметны каларыт таямнічага краю наўрад ці каго пакіне раўнадушным.

Гэта царква-прыгажуня пабудавана ў Камянюках з дапамогай Дзяржаўнай прыродаахоўнай установы «Нацыянальнага парка «Белавежская пушча».

«Прынада» для турыста

У шэрагу замежных краін на развіццё турызму выдаткоўваюцца значныя сродкі. Гэтыя ўкладанні — сапраўдныя інвестыцыі ў будучыню. Сэрвісныя паслугі справядліва лічацца найбольш перспектыўнымі. Менавіта на іх долю за мяжой прыпадае асноўная частка даходаў. У нашай краіне зараз паступленні ад аказання турыстычных паслуг складаюць каля 1 працэнта ад валавога ўнутранага прадукту. У шэрагу замежных краін гэты паказчык значна вышэйшы — да 30 працэнтаў. Там турызм стаў паўнаважкай галіной эканомікі, мы да гэтага імкнёмся.

Наконт адпачынку ў кожнага з нас ёсць свае перавагі — хтосьці бавіць вольны час на любімай канапе, аднак многія ўсё ж схіляюцца да больш актыўных варыянтаў. Дарэчы, гэта сусветная тэндэнцыя: на змену тром S (sun, sea, sand — сонца, мора, пясок) прыходзяць тры L (landscape, lore, leisure — пейзаж, традыцыі, адпачынак). Так тураператары вызначаюць змену патрабаванняў сваіх кліентаў, якія ў шэрагу выпадкаў хочуць «свежых» уражанняў падчас падарожжаў ва ўнікальныя куткі. Для гэтага зусім неабавязкова імчаць праз тысячы кіламетраў, у Беларусі шмат проста выдат- [illegible] ных мясцін, пабачыць якія мараць многія.

Адной з найбольш заўважных «кропак» на айчынных турыстычных маршрутах — Белавежская пушча. Той, хто пабываў тут хоць аднойчы, будзе марыць аб тым, каб вярнуцца сюды зноў. Турыстаў прываблівaюць адметнасці пушчы, тое, што не ўбачыш больш нідзе. Такая самабытнасць захавалася далёка не ўсюды, таму і імкнуцца людзі патрапіць у такія запаветныя куткі. Прычым з кожным годам гасцей становіцца ўсё больш.

— Развіццю турызму ў нашай дзяржаве надаецца вялікая ўвага, — адзначае Мікалай Бамбіза. — І гэта апраўданы крок, прадуманы і ўзважаны, паколькі магчымасцяў для развіцця гэтай сферы шмат. Да апошняга часу яны не былі задзейнічаны ў поўнай меры. Між тым, тут ёсць значныя рэзервы для росту. Мяркуйце самі: калі за 2001 год Белавежскую пушчу наведалі 46 тысяч чалавек, то сёлета колькасць турыстаў ушчыльную наблізіцца да 200 тысяч. Гэта вельмі сур'ёзная лічба. Важна, каб кожны з нашых гасцей (у пушчы пабывалі прадстаўнікі больш чым 70 дзяржаў свету) атрымаў толькі пазітыўныя эмоцыі, добра адпачыў. Для гэтага цяпер ствараюцца ўсе неабходныя ўмовы.

«Заходзьце, калі ласка!» — сустракае пастаяльцаў адміністратар мясцовай гасцініцы Валянціна Чарэшка. Пра добры настрой гасцей клапоціцца метрадатэль рэстарана «Белавежская пушча» Святлана ДАЦКЕВІЧ. А маладая супрацоўніца Вікторыя МАЧУЛЬСКАЯ дапаможа госцю падабраць сувенір па густу.

Усіх, хто прыязджае на экскурсію ў пушчу, ветліва сустракаюць працаўнікі «смачнага цэха». Пасля прагулкі па лесе вельмі дарэчы падсілкавацца фірменнымі стравамі белавежскіх повараў і кандытараў. Гэтыя фатаздымкі знаёмяць з прадаўцом Жанай Дубовік і поварам Аляксандрам Цімашуком, якія працуюць у лясным «казачным бістро».

міна са шклянкай духмянай гарбаты альбо згуляць партыю-другую ў більярд. Зразумела, што такое падарожжа запомніцца надоўга.

Вядома, гэта далёка не ўсе адметнасці, якія здольныя прыцягнуць увагу турыстаў. Дапытлівых не пакінуць раўнадушнымі вялізныя бортныя дрэвы, у якіх у старадаўнія часы пчаляры-бортнікі здабывалі мёд дзікіх пчол. Сапраўдны гонар нацыянальнага парку — музей Прыроды. Гэта адна з найбольш папулярных і часта наведвальных адпаведных устаноў не толькі на Брэстчыне, а, мабыць, і ва ўсёй Беларусі. Непадалёк — вялікія адкрытыя вальеры, дзе жывёл можна ўбачыць у натуральным асяроддзі іх пражывання. Вялікі інтарэс у наведвальнікаў выклікае сапраўдны ўладар Белавежскай пушчы.

Дарэчы, зубра можна сустрэць падчас аднаго з падарожжаў па запаветных мясцінах. Для розных катэгорый наведвальнікаў па іх жаданні арганізуюцца на выбар шматлікія конныя, пешыя, веласіпедныя, аўтамабільныя турыстычныя маршруты. Актыўна вядзецца рамонт сеткі аўтамабільных дарог. Ствараюцца ўмовы для аматараў рыбнай лоўлі, працягваюцца і традыцыі палявання. У пушчы імкнуцца да таго, каб сэрвіс быў на самым высокім узроўні. У гэтым плане шмат чаго зроблена, удасканаленне ўвесь час працягваецца — работы ідуць поўным ходам. Да паслуг турыстаў прапануюцца камфартабельныя гасцініцы з утульнымі, сучаснымі нумарамі. Пры жаданні можна пасяліцца ў спецыяльных гасцявых доміках. У рэстаране «Белавежская пушча» абавязкова атрымаеце задавальненне ад нацыянальнай кухні, тут можна заказаць стравы з рыбы і дзічыны. Аматарам актыўнага адпачынку таксама ёсць дзе разгарнуцца — у Нацыянальным парку цудоўны спартыўны комплекс.

Напярэдадні навагодніх святаў і Калядаў абавязкова адпраўляйцеся ў Белавежскую пушчу. Некалькі гадоў таму тут пасяліўся самы сапраўдны Дзед Мароз, які круглы год жыве ў сваёй сядзібе. Унікальны турыстычны аб'ект быў узведзены згодна з распараджэннем кіраўніка дзяржавы. Гэтая ідэя аказалася вельмі ўдалай — у госці да казкі імкнуцца патрапіць і дарослыя, і дзеці, у прамым сэнсе дакрануцца да сваёй мары. Пабачыць самую высокую ў свеце елку — белавежская лясная прыгажуня па вышыні нават пераўзыходзіць вядомую елку на Трафальгарскай плошчы ў Лондане. Ды і ўвогуле па сядзібе (якая аформлена з вялікім густам і веданнем справы) паблукаць вельмі цікава. Так што, хто тут яшчэ не паспеў пабываць, то, паверце, варта завітаць.

Белавежская пушча здзіўляла і будзе здзіўляць, вабіць сваёй таямнічай прыгажосцю, нейкім загадкавым абаяннем, толькі ёй прыдатнай адметнасцю. Паколькі гэта цэлы свет, вывучаць які можна доўгія гады. Падарожжа ў запаветныя мясціны — хвалюючае вяртанне да вытокаў, вандроўка ў гісторыю і спроба спасцігнуць вечныя ісціны, праўду прыроды. Вельмі важна ўсё гэта зберагчы для нашых нашчадкаў, каб і яны мелі магчымасць сустрэчы з Белавежскай пушчай.

Захар БУРАК,
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

Дзяржаўная прыродаахоўная ўстанова «Нацыянальны парк «Белавежская пушча»
УНП 200056212. Ліцэнзія № 02310/0278232 на права турыстычнай дзенасці выдадзена Міністэрствам спорту і турызму на падставе рашэння ад 22 верасня 2005 г. № 734 тэрмінам на 5 гадоў да 22 верасня 2010 года.

Вяртанне да вытокаў

Стварэнне і развіццё належнай інфраструктуры — надзвычай адказная, актуальная справа, якую неабходна неадкладна вырашаць. Паколькі, на думку шэрагу экспертаў, самабытнасць у спалучэнні з прыстойным сэрвісам здольныя забяспечыць стабільны прырост даходаў турыстычнай галіны. У Белавежскай пушчы для гэтага ёсць усе ўмовы. Важна задзейнічаць увесь той вялікі патэнцыял, які тут маецца. Пабачыць у гэтым унікальным кутку Беларусі можна сапраўды шмат. Напрыклад, праехацца па «царскай дарозе». Яе рэканструкцыю правялі не так даўно, на мастах аднаўлены металічныя арлы (герб Расійскай імперыі), якіх адлілі на гомельскім заводзе «Цэнтраліт». Гэтая дарога была адкрыта імператарам Мікалаем II і яго жонкай Аляксандрай Фёдараўнай больш чым сто гадоў таму — у 1903-м. Яна звязвала Пружаны і Гайнаўку і лічылася ваенна-стратэгічнай. Увогуле, гісторыя і сучаснасць у пушчы існуюць у гарманічным адзінстве. Тут адлюстраваны ўсе гістарычныя перыяды: дагэтуль захаваліся культавыя валуны часоў яцвягаў, практычна не змяніў свой знешні выгляд і маёнтак былога ўласніка Свіслацкай лясной дачы — генерала і сенатара Польшчы Тадэвуша Тышкевіча. Можна нават пажыць у «шляхецкім» доміку — такая магчымасць, напэўна, зацікавіць многіх. Прыемна адпачыць каля ка-

Трапляеце на гэту дарогу сярод старога лесу і адразу адчуваеце подых гісторыі. Металічныя карункі масцікаў, перакінутых цераз ручаінкі, нагадваюць пра паляванні ў пушчы каранаваных асобаў пазамінулага стагоддзя. Пра гэта падрабязна расказвае выстаўка архіўных здымкаў у экспазіцыі мясцовага музея.

Сярод усіх беларускіх музеяў — Белавежскі, адзін з самых папулярных. Тут вы ўбачыце дакументы, фатаздымкі, творы жывапісу, чучалы, унікальныя антыкварныя рэчы — усё гэта сабрана за шмат гадоў і сведчыць пра багатую спадчыну ляснога царства.

Экскурсію па музею праводзяць вопытныя спецыялісты, знаўцы фаўны і флоры. Шмат цікавых гісторый з мінулага ведае экскурсавод Ірына СІЗ.

За апошні час непазнавальна змяніўся знешні выгляд старога будынка Каралёва-Мастоўскага лясніцтва. На яго фасадзе «пасяліўся» выразаны з дрэва самы разумны лясны жыхар — герой шматлікіх паданняў. Пушча не надта багатая на водныя працягі, але тыя, што тут маюцца, зачароўваюць кожнага; Дуб-Патрыярх, якому амаль шэсцьсот гадоў, узвышаецца на дваццаць восем метраў і дасягае бліз зямлі двухметровага дыяметра. Сапраўдны волат!

Прамая лінія

Ільготы. Ці падтрымка «з адрасам»?

На пытанні чытачоў «Звязды» адказваюць начальнік Упраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Валянціна Пятроўна СЯРГЕЕВА, начальнік аддзела па справах ветэранаў і пажылых людзей Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Іван Пятровіч НАГІБІН, намеснік начальніка ўпраўлення арганізацыі медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Людміла Аверкіеўна ЖЫЛЕВІЧ, намеснік начальніка ўпраўлення эканомікі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Алена Іванаўна ДУДЗІНСКАЯ, намеснік начальніка ўпраўлення аўтамабільнага транспарту Міністэрства транспарту і камунікацый Юрый Віктаравіч КАРАВАЙКІН і кансультант упраўлення аўтамабільнага транспарту Мінтранса Алег Аляксандравіч БОЦІН.

(Працяг. Пачатак у нумары за 20 снежня.)

— У нас шматдзетная сям'я — шасцёра непаўналетніх дзяцей плюс двое бацькоў. Пры гэтым агульная з мужам зарплата складае 1 млн 150 тыс. рублёў. Ці зможам мы скарыстацца правам на адрасную сацыяльную дапамогу?

Алена Ільінічна Савіцкая, Слуцкі раён

— Штомесячная адрасная сацыяльная дапамога прызначаецца ў выпадку, калі сярэднедушавы даход на кожнага члена сям'і за тры папярэднія перад зваротам месяцы не перавышае бюджэту пражытковага мінімуму, ці на сёння — 185 670 рублёў. Інакш кажучы, для сям'і з 8 чалавек планка такой патрэбы — 1 млн 493,3 тыс. рублёў. А зараз супастаўце гэта з вашым сукупным даходам і ў выпадку, калі ён меншы, — звяртайцеся ў аддзел ці ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне.

— На якую падтрымку можа разлічваць маці-адзіночка, якая атрымлівае толькі дзіцячую дапамогу ў памеры 210 тысяч рублёў?

Анастасія, г. Мінск

— У такім выпадку звяртайцеся ў органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне па месцы жыхарства па адрасную сацыяльную дапамогу. Пры гэтым памер такой дапамогі складзе розніцу паміж бюджэтам пражытковага мінімуму і сярэднім даходам на кожнага члена сям'і за тры папярэднія месяцы. Скажам, у вашым канкрэтным выпадку сям'і з двух чалавек трэба ад 2 бюджэтаў пражытковага мінімуму (а гэта на сёння 371 340 рублёў) адняць суму адзінага даходу — дапамогі на дзяцей.

— Мая адзінокая састарэлая цётка, якая пражывае ў Іванаўскім раёне на Брэстчыне, мае вельмі малую пенсію — усяго 180 тысяч. Ці ёсць ёй сэнс звяртацца па адрасную сацыяльную дапамогу?

І яшчэ пытанне — ці зможа цётка, у выпадку неабходнасці, разлічваць на пэўныя аднаразовыя сацыяльныя паслугі?

Вольга Іванаўна, Мінскі раён

— Сэнс звяртацца ёсць, тым больш што цётка жыве адна, а гэта значыць, што па сутнасці ёй трэба толькі напісаць заяву — астатнія дакументы збяруць спецыялісты раённага аддзела па працы, занятасці і сацыяльнай абароне.

Сапраўды, на сёння «планка патрэбы» складае 185 тыс. рублёў, адпаведна, сама адрасная дапламта ў дадзеным выпадку будзе каля 5 тысяч. Аднак нельга не заўважыць, што «планка патрэбы» адпавядае бюджэту пражытковага мінімуму, а ў сваю чаргу БПМ пераразлічваецца штоквартальна — у сувязі з ростам цэнаў. Што ж да аднаразовых сацыяльных паслуг, скажам, дапамогі з дробным рамонтам, то з гэтым пытаннем неабходна звяртацца ў тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва Іванаўскага раёна. Прычым зноў-такі, калі даход цёткі ніжэй за бюджэт пражытковага мінімуму, то ёй такія паслугі павінны аказвацца бясплатна.

— Дачка, якая атрымлівае каля 400 тыс. рублёў, адна гадуе сына — 18-гадовага студэнта-завочніка, які пакуль не можа ўладкавацца на працу. Ці можа сям'я дачкі разлічваць на адрасную сацыяльную дапамогу?

Мая Міхайлаўна Каспяровіч, г. Мінск

— Для прызначэння адраснай дапамогі неабходна, каб даход аднаго чалавека ў сям'і не перавышаў 185 670 рублёў, а даход сям'і з 2 чалавек — 371 340 рублёў. Словам, атрымліваецца, што права на адрасную падтрымку тут не будзе. Таму, каб палепшыць матэрыяльнае становішча сям'і вашай дачкі, трэба параіць адно — працаўладкавацца ўнуку. Прычым, калі з пошукам вакансіі ўзнікаюць праблемы, можна звярнуцца па дапамогу ў службу занятасці насельніцтва.

— Атрымліваю 155 тыс. рублёў пенсіі. У сувязі з гэтым, ці магчыма звярнуцца па адрасную сацыяльную дапамогу? І колькі часу такая дапамога будзе прызначацца?

Клаўдзія Іванаўна Калодка, Навагрудскі раён

— Паколькі ваша пенсія ніжэйшая за бюджэт пражытковага мінімуму, звярнуцца па адрасную сацыяльную дапамогу ў раённыя органы па працы, занятасці і сацыяльнай абароне на самай справе можна. Прычым дапамога аднаразначна будзе прызначана на 6 месяцаў у год. А наконт астатняй часткі года павінна прымацца асобнае рашэнне — працягваць выплаты або не.

— У нас трое дзяцей, прычым старэйшай дачцэ 21 год і яна студэнтка. Ці ўключаецца яна ў склад сям'і пры прызначэнні адраснай сацыяльнай дапамогі?

Ірына Вітальеўна Кураленя, г. Старыя Дарогі

— Незалежна ад таго, дзе навучаецца старэйшая дачка, яна будзе лічыцца членам вашай сям'і, а яе стыпендыя — уключацца ў ваш сукупны даход. Прынамсі, калі дачка не мае ўласнай, асобнай сям'і.

— Разам са мной зараз пражывае сын з нявесткай і маленькім дзіцем. Ці можа сям'я сына атрымліваць адрасную сацыяльную дапамогу? І ці зменіцца склад яго сям'і, калі сын пойдзе ў армію?

Леанарда Браніславаўна Чуро, Докшыцкі раён

— Тут усё залежыць ад таго, які даход мае сям'я вашага сына, і ад таго — ведзяце вы з сынам сумесную гаспадарку ці не. Калі сумесная гаспадарка вядзецца, сукупны даход будзе лічыцца на чатырох чалавек, а калі сумесная гаспадарка не вядзецца — на трох. І, да слова, сам факт вядзення асобнай гаспадаркі пацвярджаецца або падзелам асабістых рахункаў, або спецыяльнай камісіяй на падставе абследавання матэрыяльна-бытавых умоў.

Пры гэтым калі сын пойдзе на тэрміновую службу ў армію, то ў склад сям'і ён уваходзіць не будзе.

— Турбуюць з Докшыцкага раёна, завуць мяне Алена. 15 студзеня споўніцца роўна тры месяцы, як я знаходжуся на ўліку ў службе занятасці насельніцтва. Патлумачце, калі мне можна звяртацца па адрасную сацыяльную дапамогу?

— Роўна праз тры месцы рэгістрацыі ў якасці беспрацоўнай, інакш кажучы, адразу ж пасля 15 студзеня.

— Ці можа разлічваць на адрасную дапамогу сям'я, дзе дзіця вучыцца на платным аддзяленні, аднак плату за навучанне ўносім не мы, а наш сваяк?

Ірына Анатольеўна, Лідскі раён

— Увогуле навучанне на платным аддзяленні права на атрыманне адраснай сацыяльнай дапамогі пазбаўляе. Аднак калі вы зможаце прадставіць дакумент са сведчаннем таго, што аплату за навучанне ўносіць сваяк, мяркуем, пытанне вырашыцца станоўча.

— Непакояць з Астравецкага раёна. Дазвольце ўдакладніць, якая зарплата ўлічваецца пры разліку даходу для адраснай сацыяльнай дапамогі — налічаная або «чыстая»? Ці ўваходзіць у сукупны даход дзіцячая дапамога? І ўвогуле, за якія месяцы трэба падаваць даведкі?

— Падчас разліку даходу ўлічваецца менавіта налічаная зарплата. Пры гэтым у склад сукупнага даходу ў тым ліку ўключаецца і дзіцячая дапамога. Што ж да даведак, то збіраць іх трэба за тры папярэднія месяцы, інакш кажучы, пры звароце па адрасную сацыяльную дапамогу ў снежні — за лістапад, кастрычнік і верасень.

— Ці ёсць якія-небудзь ільготы ў жонкі ваеннаслужачага, які загінуў пры выкананні службовага абавязку?

Аляксандра Мікалаеўна, г. Мінск

— Жонкам загінулых пры выкананні службовага абавязку ваеннаслужачых, цяпер прадугледжваюцца павышэнне пенсій, падатковыя льготы, а таксама шэраг побытавых ільгот — скажам, на першачарговае атрыманне асобных паслуг.

— Якія захаваліся льготы ў пенсіянераў — ветэранаў працы?

Ала Адамаўна Грыгарцэвіч, г. Мінск

— У ветэранаў працы, якія не з'яўляюцца інвалідамі, ільгот амаль не засталося — за выключэннем права на забеспячэнне санаторна-курортнымі пуцёўкамі з частковай аплатай у залежнасці ад узроўню даходу, на атрыманне дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі зноў-такі ў залежнасці ад узроўню даходу і права на першачарговае атрыманне асобных паслуг.

— Патлумачце, што будзе з тэхнічнымі сродкамі рэабілітацыі для інвалідаў III групы ў выніку дзіцячага цэрабральнага паралічу?

Міхаіл Іванавіч Смірноў, г. Мінск

— Што датычыцца інвалідаў III групы, а таксама асобаў, якія маюць паводле заключэння медыкаў патрэбу ў тэхнічных сродках рэабілітацыі і пры гэтым не маюць групы, то ім можа выплачвацца аднаразовая сацыяльная дапамога. Але пры ўмове, што даход такіх грамадзян не перавышае 120 працэнтаў бюджэту пражытковага мінімуму.

— Мне ўжо больш за 70 гадоў, пры гэтым я маю статус малалетняга вязня і адначасова — інваліднасць II групы. Што будзе з маімі льготамі?

Ганна Цімафееўна Вінсарэвіч, г. Беразіно

— Як у малалетняга вязня вайны, у вас захавалася толькі права на павышэнне да пенсіі, права на льготнае падаткаабкладанне і некаторыя перавагі пры бытавым абслугоўванні. А вось як у інваліда II групы пералік ільгот і гарантый большы. Па сутнасці, асноўныя льготы тут застаюцца — за выключэннем сезоннай 50-працэнтнай скідкі на праезд у міжгароднім аўтатранспарце, 50-працэнтнай скідкі пры аплаце за карыстанне тэлефонам і права на бясплатную ўстаноўку таго ж тэлефона.

— Ці застаюцца якія-небудзь ільготы па артыкулу 19 Закона «Аб сацыяльнай абароне грамадзян, якія пацярпелі ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС»?

Васіль Рыгоравіч, г. Масты

— Не. Прычым нельга не заўважыць, што згодна з гэтым артыкулам ільготы не дзейнічаюць ужо фактычна з 1995 года.

— Ці захаваліся льготы па крэдытаванні на будаўніцтва жылля для інвалідаў I групы?

Ала Рыгораўна, г. Мінск

— Прынамсі, можна заўважыць адно: ніякіх новаўвядзенняў на гэты конт цяперашні Закон «Аб дзяржаўных сацыяльных ільготах, правах і гарантыях» не прадугледжвае.

— Мы з жонкай — інваліды I і II групы. Зараз сказалі, што льготы па аплаце жыллёва-камунальных паслуг нібыта не будзе, паколькі мы маем дачку ў працаздольным узросце. Ці так гэта, бо дачка вось ужо 20 гадоў жыве зусім у іншым горадзе — Маладзечне?

Яўген Уладзіміравіч Лабецкі, Баранавічы (падчас «прамой лініі» паступіла некалькі аналагічных званкоў)

— Ільгота будзе. Сапраўды, заканадаўства вызначае, што скідкі з кошту тэхабслугоўвання і камунальных паслуг прадастаўляюцца толькі інвалідам I і II груп, якія не маюць працаздольных членаў сям'і, абавязаных утрымліваць іх па закону, пражываюць адны, разам з такімі ж інвалідамі I і II групы ці з непрацуючымі пенсіянерамі, што дасягнулі агульнаўсталяванага пенсійнага ўзросту.

Аднак тут варта звярнуць увагу на адзін нюанс. Вы з жонкай і ваша працаздольная дачка членамі адной сям'і не з'яўляюцца. Гэта дзве асобныя сям'і, якія жывуць у розных населеных пунктах і вядуць самастойныя гаспадаркі.

Матэрыялы «прамой лініі» падрыхтаваў Сяргей ГРЫБ.
Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.
(Заканчэнне будзе.)

Здзіўленыя вадзіцелі і самі амаль спыняліся на Кастрычніцкай плошчы: не дзіва — у ролі «даішнікаў» былі сапраўдныя Дзед Мароз і Снягурка. Такая незвычайная пераднавагодняя акцыя была праведзена супрацоўнікамі гарадскога ДАІ ў цэнтры Мінска. Кожны са спыненых вадзіцеляў атрымаў шмат добрых «аўтамабільных» пажаданняў і ў адказ на гэта спяваў песні, чытаў вершы або танцаваў.

ВНИМАНИЮ ВЛАДЕЛЬЦЕВ АКЦИЙ ОАО «БЕЛОРУССКИЙ ИНДУСТРИАЛЬНЫЙ БАНК»

ОАО «Белорусский Индустриальный Банк» сообщает, что 28 декабря 2007 г.

СОСТОИТСЯ ВНЕОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ

акционеров ОАО «Белорусский Индустриальный Банк» в заочной форме путем письменного опроса с повесткой дня:

- *об авансовом распределении прибыли ОАО «Белорусский Индустриальный Банк».*

Бюллетени для заочного голосования лица, имеющие право на участие в Общем Собрании акционеров ОАО «Белорусский Индустриальный Банк», могут получить, заполнить и предоставить по месту нахождения головного офиса ОАО «Белорусский Индустриальный Банк» и его филиалов по следующим адресам:

г. Минск, ул. Мельникайте, 8;
г. Минск, ул. Энгельса, 30;
г. Витебск, ул. Чапаева, 16;
г. Гомель, ул. Головацкого, 19;
г. Гродно, бульвар Ленинского комсомола, 7а;
г. Могилев, пер. 2-й Крутой, 3а.

Срок окончания приема заполненных бюллетеней 26 декабря 2007 г.

Информация по вопросам повестки дня предоставляется по указанным адресам лицам, имеющим право на участие в собрании, при предъявлении ими документов, подтверждающих личность и полномочия представителя.

Телефон для справок: т/ф (8 017) 209 41 85.

Наблюдательный Совет ОАО «Белорусский Индустриальный Банк»

У свеце

ПАРТЫЗАН ПЕРАМОГ ЛАТВІЮ

Былы савецкі партызан, палкоўнік у адстаўцы Васіль Кананаў, асуджаны ў Латвіі за «ваенныя злачынствы», выйграў справу супраць рэспублікі ў Еўрапейскім судзе па правах чалавека.

Кананаў узначальваў у гады Вялікай Айчыннай партызанскі атрад, які змагаўся з фашыстамі. У 1998 годзе ён быў арыштаваны па абвінавачванні ў дачыненні да карнай экспедыцыі 1944 года, у ходзе якой былі забітыя мірныя жыхары. Справу Кананава некалькі разоў пераглядалі, а ў 2000 годзе рыжскі акружны суд прызнаў яго вінаватым і прыгаварыў да 6 гадоў турмы. У 2004 годзе Вярхоўны суд краіны пацвердзіў віну партызана, але Кананаў пайшоў далей і ў рэшце рэшт атрымаў перамогу ў Еўрапейскім судзе.

КРАДУЦЬ...

З музея мастацтваў у бразільскім Сан-Паўла пазаўчора зладзеі знеслі карціну Пабла Пікасо «Партрэт Сюзаны Блох» і «Зборшчыка кавы» Парцінары. Рабаванне заняло ўсяго тры хвіліны, а вось кошт страчаных твораў ацэньваецца прыкладна ў 100 мільёнаў долараў.

У Паўладарскай вобласці Казахстана паліцыя ўзбудзіла крымінальную справу на падставе факта крадзяжу чыгуначных рэек непадалёк ад расійскай мяжы. Там з 2004 па 2007 год былі дэманціраваныя і скрадзеныя больш за 62 кіламетры рэек і шпалаў, дзяржаве быў нанесены ўрон каля 12,4 млн долараў. А ў Адэсе з цэнтральнага парку культуры і адпачынку імя Тараса Шаўчэнкі зніклі тры старажытныя гарматы. Зброя мела вялікую гістарычную каштоўнасць — гэта былі гарматы вагай па 4 тоны кожная, якія ў час руска-турэцкай вайны стаялі на берагавых батарэях Адэсы. Кошт адной ацэньваецца ў суму каля 20 тысяч долараў.

У ЕЎРОПЕ ДЗЯЦЕЙ ВЫХОЎВАЮЦЬ БЕЗ РЭМЕНЯ

Іспанскім бацькам у заканадаўчым парадку забаранілі шлёпаць сваіх дзяцей.

Раней закон дазваляў «разумна і ўмерана выпраўляць» непаслухмяных нашчадкаў, аднак зараз у Грамадзянскі кодэкс былі ўнесены змяненні, якія абароняць дзіця ад фізічнага і псіхалагічнага ціску. Забарону на цялесныя пакаранні дзяцей у школах і дома ўвялі ўжо 16 краін — членаў ЕС.

СВЕДЕНИЯ об объекте республиканской собственности, подлежащем приватизации

Госкомимущество РБ УНП 100745627

Полное и сокращенное наименование объекта разгосударствления и приватизации, его ведомственная принадлежность	Республиканское хлебоприемное унитарное предприятие «Буда-Кошелевское хлебоприемное предприятие» РХУП «Буда-Кошелевское ХПП» Министерство сельского хозяйства и продовольствия Республики Беларусь
Адрес	247350, Гомельская область, г. Буда-Кошелево, ул. Комсомольская, 5
Вид деятельности объекта разгосударствления и приватизации, укрупненная номенклатура выпускаемой продукции	Хранение зерна, реализация зерна, реализация муки
Положение на рынке	Не занимает доминирующего положения
Планируемые сроки разгосударствления и приватизации	4 квартал 2007 г.
Предполагаемый способ разгосударствления и приватизации	Создание открытого акционерного общества
Орган, осуществляющий разгосударствление и приватизацию данного объекта, и его местонахождение	Гомельский областной территориальный фонд государственного имущества 246050, г. Гомель, пр. Ленина, 3
Численность работающих, чел.	40
Сроки предъявления претензий	Месяц со дня опубликования
Предполагаемая величина уставного фонда создаваемого ОАО (начальная цена продажи), рублей	931 308 400
Стоимость основных фондов – всего, рублей	985 157 207
Площадь земельного участка, занимаемого объектом, га	4,291
Наличие принадлежащих предприятию долей (паев, акций) в активах других предприятий, рублей	нет
Объекты интеллектуальной собственности в составе нематериальных активов, млн. рублей	нет
Финансовое состояние объекта, рублей: Балансовая прибыль	8 000 000
Задолженность кредиторская	274 792 178
Задолженность дебиторская	169 185 281

СВЕДЕНИЯ об объекте республиканской собственности, подлежащем приватизации

Госкомимущество РБ УНП 100745627

Полное и сокращенное наименование объекта разгосударствления и приватизации, его ведомственная принадлежность	Республиканское унитарное сельскохозяйственное производственное предприятие «Оранчицкая птицефабрика» РУСПП «Оранчицкая птицефабрика» Министерство сельского хозяйства и продовольствия
Адрес	225149, Брестская область, Пружанский район, п/о Линово, д. Оранчицы, ул. Трудовая, 125
Вид деятельности объекта разгосударствления и приватизации, укрупненная номенклатура выпускаемой продукции	Производство яиц, производство мяса и мясопродуктов, розничная торговля в неспециализированных магазинах преимущественно пищевыми продуктами, включая напитки, и табачными изделиями
Положение на рынке	Не занимает доминирующего положения
Планируемые сроки разгосударствления и приватизации	4 квартал 2007 г.
Предполагаемый способ разгосударствления и приватизации	Создание открытого акционерного общества
Орган, осуществляющий разгосударствление и приватизацию данного объекта, и его местонахождение	Брестский областной территориальный фонд государственного имущества 224006, г. Брест, ул. Ленина, 11
Численность работающих, чел.	151
Сроки предъявления претензий	Месяц со дня опубликования
Предполагаемая величина уставного фонда создаваемого ОАО (начальная цена продажи), рублей	5 457 865 600
Стоимость основных фондов – всего, рублей	8 207 384 966
Площадь земельного участка, занимаемого объектом, га	468,0695
Наличие принадлежащих предприятию долей (паев, акций) в активах других предприятий, рублей	нет
Объекты интеллектуальной собственности в составе нематериальных активов, млн. рублей	нет
Финансовое состояние объекта, рублей: Балансовая прибыль	317 568 776
Задолженность кредиторская	2 194 309 985
Задолженность дебиторская	936 571 177

СВЕДЕНИЯ об объекте республиканской собственности, подлежащем приватизации

Госкомимущество РБ УНП 100745627

Полное и сокращенное наименование объекта разгосударствления и приватизации, его ведомственная принадлежность	Республиканское научно-производственное унитарное предприятие «Конструкторское бюро системного программирования» и республиканское дочернее унитарное предприятие «Маркер» Государственный военно-промышленный комитет Республики Беларусь
Адрес	246012, г. Гомель, ул. Речицкое шоссе, 135
Вид деятельности объекта разгосударствления и приватизации, укрупненная номенклатура выпускаемой продукции	Разработка программного обеспечения и консультирование в этой области; исследования и разработки в области естественных наук; деятельность, связанная с продукцией военного назначения
Положение на рынке	Не занимает доминирующего положения
Планируемые сроки разгосударствления и приватизации	4 квартал 2007 г.
Предполагаемый способ разгосударствления и приватизации	Создание открытого акционерного общества
Орган, осуществляющий разгосударствление и приватизацию данного объекта, и его местонахождение	Гомельский областной территориальный фонд государственного имущества 246050, г. Гомель, пр. Ленина, 3
Численность работающих, чел.	214
Сроки предъявления претензий	Месяц со дня опубликования
Предполагаемая величина уставного фонда создаваемого ОАО (начальная цена продажи), рублей	8 799 194 800
Стоимость основных фондов – всего, рублей	10 636 746 252
Площадь земельного участка, занимаемого объектом, га	3,0047
Наличие принадлежащих предприятию долей (паев, акций) в активах других предприятий, рублей	нет
Объекты интеллектуальной собственности в составе нематериальных активов, млн. рублей	нет
Финансовое состояние объекта, рублей: Балансовая прибыль	797 721 211
Задолженность кредиторская	1 709 976 395
Задолженность дебиторская	103 423 844

СВЕДЕНИЯ об объекте республиканской собственности, подлежащем приватизации

Госкомимущество РБ УНП 100745627

Полное и сокращенное наименование объекта разгосударствления и приватизации, его ведомственная принадлежность	Унитарное республиканское сельскохозяйственное предприятие «Совхоз-комбинат «Светлый» УРСП «Совхоз-комбинат «Светлый» Министерство сельского хозяйства и продовольствия
Адрес	213550, Могилевская область, Чериковский район, п/о Веремейки, п. Житнев
Вид деятельности объекта разгосударствления и приватизации, укрупненная номенклатура выпускаемой продукции	Выращивание и откорм свиней, а также их промышленная переработка; производство и реализация сельскохозяйственной продукции и иная предпринимательская деятельность с правом оптовой и розничной торговли
Положение на рынке	Не занимает доминирующего положения
Планируемые сроки разгосударствления и приватизации	4 квартал 2007 г.
Предполагаемый способ разгосударствления и приватизации	Создание открытого акционерного общества
Орган, осуществляющий разгосударствление и приватизацию данного объекта, и его местонахождение	Могилевский областной территориальный фонд государственного имущества 212030, г. Могилев, ул. Первомайская, 62
Численность работающих, чел.	495
Сроки предъявления претензий	Месяц со дня опубликования
Предполагаемая величина уставного фонда создаваемого ОАО (начальная цена продажи), рублей	40 679 003 200
Стоимость основных фондов – всего, рублей	44 994 629 869
Площадь земельного участка, занимаемого объектом, га	4248,89
Наличие принадлежащих предприятию долей (паев, акций) в активах других предприятий, рублей	нет
Объекты интеллектуальной собственности в составе нематериальных активов, млн. рублей	нет
Финансовое состояние объекта, рублей: Балансовая прибыль	683 519 822
Задолженность кредиторская	7 041 577 350
Задолженность дебиторская	670 165 475

Дэкрэт Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь № 9

Аб некаторых пытаннях рэгулявання прадпрымальніцкай дзейнасці на тэрыторыі сельскіх населеных пунктаў

У мэтах стымулявання эканамічнага развіцця сельскіх населеных пунктаў і ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь:

1. Устанавіць, што:

1.1. арганізацыі і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія знаходзяцца (пражываюць) у сельскіх населеных пунктах, пры ажыццяўленні ў гэтых, а таксама ў іншых сельскіх населеных пунктах дзейнасці па вытворчасці тавараў (выкананню работ, аказанню паслуг) маюць права прымяняць парадак падаткаабкладання, выплаты абавязковых плацяжоў у бюджэт, выдачы (унясення змяненняў і (або) дапаўненняў) спецыяльных дазволаў (ліцэнзій) у адпаведнасці з гэтым Дэкрэтам (далей — асаблівы парадак).

Арганізацыі і індывідуальныя прадпрымальнікі, названыя ў частцы першай гэтага падпункта, не маюць права прымяняць асаблівы парадак пры:

ажыццяўленні адначасова дзейнасці на іншай тэрыторыі;

вытворчасці падакцызных тавараў;

вытворчасці і (або) рэалізацыі ювелірных вырабаў з каштоўных металаў і (або) каштоўных камянёў;

ажыццяўленні латарэйнай, гандлёва-пасрэдніцкай, турыстычнай (за выключэннем аграэкатурызму), рыэлтарскай, страхавой, банкаўскай дзейнасці, прафесійнай дзейнасці на рынку каштоўных папер, дзейнасці ў сферы ігральнага бізнэсу, а таксама ў рамках простага таварыства і (або) гаспадарчай групы;

1.2. арганізацыі і індывідуальныя прадпрымальнікі, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта:

1.2.1. з 1 студзеня 2008 г. па 31 снежня 2012 г.:

вызваляюцца ад выплаты падатку на прыбытак, а таксама падатку на нерухомую маёмасць з кошту аб'ектаў, якія знаходзяцца на тэрыторыі сельскіх населеных пунктаў;

выплачваюць дзяржаўную пошліну за выдачу спецыяльнага дазволу (ліцэнзіі) у памерах 50 працэнтаў (арганізацыі) і 25 працэнтаў (індывідуальныя прадпрымальнікі) ад устаноўленага заканадаўствам памеру за яго выдачу;

вызваляюцца ад выплаты дзяржаўнай пошліны за ўнясенне змяненняў і (або) дапаўненняў у спецыяльны дазвол (ліцэнзію).

Не маюць права карыстацца льготамі, пералічанымі ў частцы першай гэтага падпункта, арганізацыі і індывідуальныя прадпрымальнікі:

якія прымяняюць спрошчаную сістэму падаткаабкладання або падатковыя льготы ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі, у тым ліку з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 7 чэрвеня 2007 г. № 265 «Аб Дзяржаўнай комплекснай праграме развіцця рэгіёнаў, малых і сярэдніх гарадскіх паселішчаў на 2007—2010 гады» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 2007 г., № 144, 1/8650);

якія выплачваюць адзіны падатак для вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі, адзіны падатак з індывідуальных прадпрымальнікаў і іншых фізічных асобаў, збор за ажыццяўленне рамеснай дзейнасці;

1.2.2. пры ажыццяўленні на тэрыторыі сельскіх населеных пунктаў дзейнасці ў галіне будаўніцтва, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў не праводзяць з 1 студзеня 2008 г. па 31 снежня 2010 г. адлічэнні ад сабекошту будаўнічых, у тым ліку рамонтна-будаўнічых, а таксама спецыяльных і мантажных работ у інавацыйныя фонды, што ўтвараюцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

Іншыя арганізацыі, якія ажыццяўляюць дзейнасць у галіне будаўніцтва, прамысловасці будаўнічых матэрыялаў, таксама не праводзяць з 1 студзеня 2008 г. па 31 снежня 2010 г. адлічэнні ў названыя інавацыйныя фонды ад сабекошту будаўнічых, у тым ліку рамонтна-будаўнічых, а таксама спецыяльных і мантажных работ, выкананых на тэрыторыі сельскіх населеных пунктаў, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта;

1.3. вызваляюцца ад абкладання ўвазнымі мытнымі пошлінамі і падаткам на дабаўленую вартасць тэхналагічнае абсталяванне, камплектуючыя і запасныя часткі да яго (далей — тавары), што ўвозяцца на мытную тэрыторыю Рэспублікі Беларусь для ўнясення ў статутны фонд (павелічэння) статутнага фонду арганізацый, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта. Сумарны кошт тавараў не павінен перавысіць велічыню неграшовага ўкладу, названага ва ўстаноўчых дакументах такіх арганізацый.

Тавары павінны быць заяўлены ў мытным рэжыме свабоднага абарачэння ў тэрмін, устаноўлены заканадаўствам для фарміравання мінімальнага памеру статутнага фонду, а пры павелічэнні мінімальнага памеру статутнага фонду — на тэрмін, вызначаны органам кіравання арганізацыі (заснавальнікам, удзельнікам), упаўнаважаным прымаць рашэнне аб змяненні памеру статутнага фонду.

Умовай прадастаўлення льгот па выплаце ўвазных мытных пошлін і падатку на дабаўленую вартасць згодна з часткай першай гэтага падпункта з'яўляецца пацверджанне адпаведнага раённага (гарадскога) выканаўчага камітэта аб тым, што ўвозімыя тавары з'яўляюцца тэхналагічным абсталяваннем, камплектуючымі і запаснымі часткамі да гэтага абсталявання, а арганізацыя, для ўкладу ў статутны фонд якой увозяцца тавары, знаходзіцца ў сельскім населеным пункце і мае права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта.

Пры ліквідацыі па рашэнні заснавальніка(ў) (удзельнікаў) або органа юрыдычнай асобы, упаўнаважанага на тое ўстаноўчымі дакументамі, арганізацыі, якая скарысталася льготамі згодна з часткай першай гэтага падпункта, а таксама пры здзяйсненні гэтай арганізацыяй здзелак, што прадугледжваюць пераход права ўласнасці на тавары, увезеныя з льготамі па выплаце ўвазных мытных пошлін і падатку на дабаўленую вартасць, або пры перадачы такіх тавараў у часовае ўладанне і (або) карыстанне (за выключэннем перадачы іх арганізацыям, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта, пры ўмове ўнясення названымі арганізацыямі гэтых тавараў ва ўстаноўленым парадку ў статутны фонд), а таксама пры парушэнні абмежаванняў прымянення асаблівага парадку ў адпаведнасці з часткай другой падпункта 1.1, часткай другой падпункта 1.2.1 гэтага пункта, на працягу трох гадоў з дня змяшчэння тавараў пад мытны рэжым свабоднага абарачэння падатковае абавязацельства па выплаце мытных пошлін і падатку на дабаўленую вартасць павінна быць выканана ў парадку, устаноўленым заканадаўствам;

1.4. пры парушэнні абмежаванняў прымянення асаблівага парадку, устаноўленых у частцы другой падпункта 1.1, частцы другой падпункта 1.2.1 гэтага пункта, арганізацыі і індывідуальныя прадпрымальнікі ажыццяўляюць выплату падаткаў, збораў (пошлін) у агульным парадку пачынаючы з месяца, наступнага за месяцам, у якім дапушчаны такія парушэнні;

1.5. банкі маюць права выдаваць крэдыты арганізацыям і індывідуальным прадпрымальнікам, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку ў адпаведнасці з падпунктам 1.1 гэтага пункта і рэалізуюць інвестыцыйныя праекты, што прайшлі ва ўстаноўленым парадку экспертызу абласнымі (Мінскім гарадскім) выканкамамі, у сельскіх населеных пунктах, у памеры, эквівалентным суме не больш за 20 000 еўра, без забеспячэння выканання абавязацельстваў па крэдытнаму дагавору, які заключаецца банкам.

2. Рэкамендаваць абласным Саветам дэпутатаў устанаўліваць паніжаючыя каэфіцыенты ў памеры не больш за 0,5 да ставак адзінага падатку з індывідуальных прадпрымальнікаў, якія маюць права на прымяненне асаблівага парадку згодна з падпунктам 1.1 пункта 1 гэтага Дэкрэта (за выключэннем платных паслуг насельніцтву, па якіх паніжаючыя каэфіцыенты да ставак адзінага падатку ўстанаўліваюцца ў адпаведнасці з заканадаўствам).

3. У частцы першай пункта 3 Дэкрэта Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 13 ліпеня 1999 г. № 27 «Аб увядзенні адзінага падатку для вытворцаў сельскагаспадарчай прадукцыі» (Нацыянальны рэестр прававых актаў Рэспублікі Беларусь, 1999 г., № 54, 1/481; 2005 г., № 69, 1/6387) словы «70 працэнтаў» замяніць словамі «50 працэнтаў».

4. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін прыняць меры па рэалізацыі гэтага Дэкрэта.

5. Гэты Дэкрэт уступае ў сілу з 1 студзеня 2008 г., за выключэннем пункта 4 і гэтага пункта, якія ўступаюць у сілу з дня яго афіцыйнага апублікавання, і ў адпаведнасці з часткай трэцяй артыкула 101 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь прадстаўляецца на разгляд Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

20 снежня 2007 г.
г. Мінск.

Суд Ленинского района г. Минска объявляет проведение аукциона для реализации имущества, принадлежащего Давыдовскому Н.Н. в связи с исполнением приговора суда.

Реализации с аукциона подлежит двухкомнатная квартира под № 34, жилой площадью 29,22 кв.м, общей площадью 50,00 кв.м, расположенной в доме № 82 по ул. Рокоссовского в г. Минске (дом панельный). Первоначальная стоимость реализуемой квартиры 166 164 570 белорусских рублей + шаг аукциона 8 %.

Аукцион будет проводиться по адресу: г. Минск, ул. Семашко, 33, каб. 1039, суд Ленинского района г. Минска в 11 часов 03 января 2008 года.

За более полной информацией о проведении аукциона следует обращаться по адресу: г. Минск, ул. Семашко, 33, каб. 1039 (судебный исполнитель Т.Т. Коваленко).

Тел. 297 63 66 с 9.30 до 17.30, обед с 13.00 до 14.00.

Віншаванне са святам Нараджэння Хрыстовага

Дарагія суайчыннікі! Дарагія браты і сёстры!
Шаноўныя сябры!
Сардэчна віншую вас са святам Нараджэння Хрыстовага і Новым 2008 годам!

Больш за дзве тысячы гадоў таму Анёл Гасподні прынёс Язэпу вестку пра нараджэнне Збаўцы свету, сказаўшы: «Язэпе, сыне Давідаў! Не бойся прыняць Марыю, жонку тваю, бо што ў Ёй начата, ёсць з Духа Святога. І народзіць Сына, і дасі Яму імя Ісус, бо Ён уратуе народ Свой ад грахоў ягоў» (Ев. Мацв. 1:10, 21).

У поўнай адпаведнасці са старажытнымі прароцтвамі Ісус нарадзіўся ў Віфлееме, і нябесныя пасланцы заспявалі радасна: «Слава на вышынях Богу, і на зямлі супакой людзям добрай волі!» (Ев. Лк. 1:14). Сын Божы стаў чалавекам, каб мы сталі дзецьмі Божымі. Хрыстос прыйшоў на зямлю, каб мы маглі быць на небе з Богам. Той, Хто не зрабіў грэху, памёр за нашы грахі.

Святкуючы Ягонае нараджэнне, мы напамінаем сабе пра мэту прыходу Хрыста ў свет. Паводле сведчання анёла Божага, Ісус нарадзіўся, каб выратаваць людзей сваіх ад грахоў іхніх. Цэзар мог задаволіць патрэбу народа ў хлебе і відовішчах, але толькі Ісус ратуе ад грэху і скасоўвае перашкоду паміж намі і Святым Богам. «Бо так палюбіў Бог свет, што даў Сына Свайго Адзінароднага, каб кожны, хто верыць у Яго, не памёр, але меў жыццё вечнае» (Ев. Яна 3:16).

Біблія кажа, што Ісус прыйшоў выратаваць ад грахоў. Падумайце аб граху, які раздзяляе вас з Богам, з блізкімі, і нават з сабой. Ісус прыйшоў, каб выратаваць ад грахоў п'янства, падману, непаслухмяства, чарадзейства, зайздрасці, гордасці, хабарніцтва, забабонаў, нявернасці, самаправеднасці, варожасці. І «калі спавядаем свае грахі, то Ён ёсць верны і праведны, прабачыць нам грахі нашы і ачысціць нас ад усякае несправядлівасці» (1 Яна 1:9).

Святкуючы Ягонае нараджэнне, мы напамінаем, што толькі Ён можа выратаваць ад грэху. Апостал Пётр кажа: «Бо няма іншага імя пад небам, дадзенага людзям, якім маглі б мы быць збаўлены» (Дзеі Апосталаў 4:12). Было шмат добрых людзей, якія вымаўлялі разумныя словы, навучалі дабру і самі рабілі дабро, праз якіх мы атрымалі шмат добрага, але толькі Ён Бог у целе, толькі ў Ісусе быў з'яўлены Усявышні, толькі Ісус пераміг смерць, толькі Ён не зрабіў ніякага грэху нават у думках, і таму толькі Ён можа ратаваць грэшнікаў.

Дарагія сябры, радуйцеся нараджэнню Збаўцы свету. Дзяліцеся сваёй радасцю. Нясіце вестку прабачэння, любові, супакою ўсім, хто навокал. Бажаю зычлівасці вам і вашым блізкім!

З любоўю да ўсіх Вас,
Епіскап цэркваў евангельскіх хрысціян баптыстаў у Рэспубліцы Беларусь Мікалай СІНКАВЕЦ.

Самая доўгая ноч мінула

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Астранамічная зіма пачалася ўчора, 21 снежня, у 14 гадзін 42 хвіліны.

Паводле даных астраномаў, у ноч з 21 на 22 снежня надыходзіць так званая абстрактная кропка зімовага сонцастаяння, якая лічыцца астранамічным пачаткам зімы. Працягласць светлага часу сутак складае ў гэтыя дні ўсяго 7 гадзін. У гэтыя суткі самая доўгая ноч і самы кароткі дзень, паколькі сонца займае самае нізкае становішча над гарызонтам.

Прынята лічыць, што з 22 снежня светлавы дзень пачынае паступова прыбываць на 1 хвіліну — «на вераб'іны скок», як кажуць у народзе. Аднак спецыялісты сцвярджаюць, што сонца не мяняе сваё становішча некалькі дзён да і пасля 21 снежня. У бліжэйшыя чацвёра сутак час усходу і захаду сонца будзе такім жа, як і 21 снежня, рэальна на 1 хвіліну светлавы дзень пачне павялічвацца з 25 снежня. Да 1 студзеня дабавіцца ўжо 9 хвілін.

Па народным календары 22 снежня адзначаецца дзень зачацця святой Ганны — маці Прасвятой Багародзіцы. **Свята асабліва шануецца цяжарнымі жанчынамі і пчалярамі. Цяжарным жанчынам забаранялася на працягу сутак брацца за якую-небудзь работу і належала пасціцца. Незамужнія дзяўчаты павінны былі пачынаць рыхтаваць сабе пасаг, самастойна пашыты і ўпрыгожаны вышыўкай.** Паводле меркавання продкаў, якасць яе работы гаворыць пра нявестку як пра будучую гаспадыню. **У лясах на святую Ганну ваўкі збягаліся ў статкі і лічыліся асабліва небяспечнымі.** Разбягаліся яны толькі на святое Хрышчэнне.

Алена КРАВЕЦ.

Фонд «Минскоблгосимущество» сообщает, что аукцион, назначенный на 29 декабря 2007 года (газета «Звязда» от 28 ноября 2007 года № 226) по продаже объектов республиканской собственности:

Лот № 1 — производственное здание № 1 (котельная);

Лот № 2 — производственное здание № 3 (пожарное депо), расположенных по адресу: Минская область, Смолевичский район, пос. Зеленый Бор, находящихся в хозяйственном ведении ПРУП «Зеленоборское», отменяется.

УНН 100128686.

КАМПАНІЯ «АКВАБЕЛ» ПАШЫРАЕ МЕЖЫ

Гэтымі днямі выставачны цэнтр «Аквабел» пашырыў свае межы. У цесным суседстве з першым беларускім гіпермаркетам «Бігз», які размясціўся адразу за межамі Мінскай кальцавой дарогі ў Маскоўскім накірунку, вырас, прычым менш чым за год, гандлёва-забаўляльны цэнтр «Expobel». З нагоды гэтай падзеі прайшла прэзентацыя. Гасцямі ўрачыстасцяў сталі многія высокапастаўленыя асобы, сярод якіх былі старшыня Мінскага аблвыканкама Леанід Крупец, намеснік міністра эканомікі Андрэй Тур, старшыня ЗАТ ВЦ «Аквабел» Петр Сінкевіч.

Удзельнікі святочнай сустрэчы адзначылі, што гандлёва-забаўляльны цэнтр «Expobel» — піянер новага фармату гандлю ў нашай краіне «пакупкі плюс забавы». Больш за 70 магазінаў, рэстараны, кафэ, казіно, боўлінг, салон прыгажосці, студыя загару — цяпер усё гэта сабрана пад адным дахам у Мінску.

Будаўніцтва такога сучаснага комплексу, на думку айчынных прадпрымальнікаў, наглядна паказвае эфектыўнасць беларускага бізнэсу і яго здольнасць комплексна вырашаць як уласныя, так і сацыяльна значныя задачы развіцця эканомікі не толькі асобна ўзятага горада, але і рэспублікі. Важнасць новага аб'екта надзвычайная: яго шматфункцыянальнасць дазваляе вырашыць праблемы жыхароў бліжніх спальных раёнаў, дзе забаўляльны і гандлёвы сэрвіс недастаткова развітыя.

Увогуле, новы цэнтр разлічаны на ўсіх жыхароў сталіцы і яе гасцей.

Кар.«Звязды»

АНАТОЛЬ, УНУК АНТОНА

СВАЯ СПРАВА — БІЗНЭС, ЭКАНОМІКА, ФІНАНСЫ

Нашчадак самага заможнага чалавека вёскі стаў фермерам

У Анатоля Лабко выдаўся вольны дзень, і гаспадар з задавальненнем заняўся будаўніцтвам лазні. Раней рукі не даходзілі. А цяпер нарэшце сабраўся. Рабіць трэба без спешкі, паступова, грунтоўна, каб атрымалася як цацачка, як даўно было задумана. Анатоль Аркадзьевіч многа чаго ўмее. У хаце карнізы, паліцы, нават штосьці з мэблі зроблена рукамі гаспадара. Зноў жа пад яго рукамі дом за апошнія дзесяцігоддзі перажыў цэлую рэканструкцыю. Пабудаваў дом, у якім зараз жыве сям'я фермера Лабко, дзед Анатоля Антон Сідаровіч.

Людміла і Анатоль ЛАБКО.

На пачатку XX стагоддзя Сідаровіч быў самым заможным чалавекам у Луніне. Як удзельнік імперыялістычнай вайны ён атрымліваў неблагую пенсію. Адкладваючы капейку да капейкі, руплівы паляшук сабраў грошы і купіў свае першыя гектары зямлі. Потым дабрабыт множыў штодзённай працай, не толькі сваёй, але і ўсёй сям'і. Да канца трыццатых гадоў у гаспадарцы Сідаровіча налічвалася 14 коней, 18 кароў. Дваццаць гектараў зямлі апрацоўваў ён разам з жонкай, сынам і дзвюма дочкамі. Трымалі Сідаровічы толькі аднаго наёмнага работніка. Потым, больш як праз паўстагоддзя, дачка Антона Сідаровіча Кацярына будзе горка плакаць, калі даведаецца, што яе сын прыняў рашэнне ўзяць зямлю і падацца ў фермеры...

Кацярына з 14 гадоў ведала не толькі жаночую сялянскую работу, але свабодна магла запрэгчы каня, узараць, пабаранаваць палетак. Яна ведала не па чутках, не наглядна, што такое праца на зямлі, ведала гэта ўсёй сваёй сутнасцю, ведала па ўласных мазалях на руках. Сям'я здабывала хлеб надзённы працай да сёмага поту. Але гэта, як няцяжка здагадацца, не магло вызваліць лунінскага гаспадара ад раскулачвання напачатку 40-х. Калі дакументы на адпраўку ў далёкую Сібір былі практычна гатовыя, Сідаровіча зваліла цяжкая хвароба. Відаць, і надзвычайныя абставіны не сталі б прычынай адтэрміноўкі. Ішоў чэрвень 41-га. Усё перакрэсліла вайна...

Загінуў на франтах адзіны сын, у 1944-ым памёр і сам гаспадар. Пасля яго застаўся дом, узведзены ў 1931 годзе. Мала ў каго былі такія: чатыры пакоі, вышыня да столі каля чатырох метраў. Пасля рамонту адны дзверы — з кухні ў пакой — унук пакінуў дзедаўскія ў якасці сямейнай рэліквіі. А яшчэ памяццю пра дзеда ў сям'і лічаць брукаваную дарогу, да будаўніцтва якой дзед таксама меў дачыненне. Брукавалі вуліцу яшчэ за польскім часам. За работу добра плацілі, таму многія сяляне стараліся трапіць у часовыя дарожнікі. Цэлая вуліца выкладзеная камянямі, якія раней называлі трылінкамі (па прозвішчы польскага інжынера Трылінскага, што іх прыдумаў. — **С. Я.**), добра захавалася да цяперашняга часу.

На гэтай вуліцы і жыве лунінскі фермер Анатоль Лабко. Выпускнік Горацкай сельгасакадэміі, інжынер-гідратэхнік, 15 гадоў працаваў на розных пасадах у калгасе, быў і намеснікам старшыні, парторгам. А потым з парторгаў падаўся ў фермеры. Цікавы паварот у біяграфіі. Для таго, хто не ведае гісторыю сям'і. І для таго, хто ведае, таксама. Няпроста было адважыцца, але ж рашылі паспрабаваць гаспадарыць на зямлі самі. Вырашалі разам з жонкай Людмілай Анатольеўнай, якая заўсёды была памочніцай і апорай.

Калі прымалі рашэнне, яшчэ не ведалі, як цяжка будзе пераадольваць псіхалагічны бар'ер недаверу, непрымання, насцярожанасці аднавяскоўцаў. Бацылы, пасеяныя тымі, хто раскулачваў дзеда, аказаліся жывучымі: «Ты — фермер, значыць, ты багацей, кулак». І ніхто не даваў сабе працы падумаць, якім коштам даецца багацце. Спачатку нават ніхто не хацеў дапамагаць у сезон прыбрацца на полі. Спраўляліся сваімі сіламі. Потым, калі людзі ўбачылі, як яны працуюць у полі з пяці раніцы, а заканчваюць, бывае, апоўначы, сталі мяняць свае адносіны. Такі перыяд перажываюць амаль усе фермеры. І ім трэба было перажыць... Зараз вяскоўцы з задавальненнем ідуць да іх на працу, калі трэба: якая розніца, дзе зарабіць грошы?

Пачыналі гаспадары Лабко з чатырох гектараў зямлі. Зараз плошча ўгоддзяў фермерскай гаспадаркі складае 67 гектараў. Зямлю ў прыватнае карыстанне, як вядома, выдзялялі не лепшую. З аднаго ўчастка, напрыклад, Анатоль Лабко вывез 27 машын смецця. Даводзілася раскарчоўваць старыя пні, акультурваць зусім запушчаныя ўчасткі. Не спрыяюць прыбытку і адлегласці. Напрыклад, адзін участак размешчаны за 19 кіламетраў ад умоўнага цэнтра надзелу, другі — за 24, трэці — яшчэ далей. Такім чынам, пераехаць з поля на поле, бывае, азначае пераадолець адлегласць у 50 кіламетраў. Але для сапраўднага гаспадара, лічыць фермер Лабко, гэта не перашкода. Проста трэба вызначыцца: ты збіраешся займацца гэтай зямлёй усур'ёз ці так, пагуляць на ёй прыйшоў. Аказваецца, сёлета ў Лунінецкім раёне закрываюцца 45 фермерскіх гаспадарак. Пабралі людзі ўчасткі, папрацавалі гады тры, пакуль умовы былі спрыяльныя і зямля давала ўраджаі без асаблівых укладанняў сродкаў. Выцягнулі, што называецца, сокі з гэтай зямлі, ды і пакінулі.

З аднаго боку, асуджае Анатоль Лабко такіх часовых гастралёраў на зямлі, а з другога — спачувае ім. Бо зараз вельмі цяжка пачынаць фермерства без саліднага стартавага капіталу. Крэдыты выдаюцца пад вялікія працэнты, паліва дарагое, мінеральныя ўгнаенні дарагія. Таму трэба сем разоў узважыць сваё рашэнне, усё пралічыць, а потым брацца за справу.

У гаспадарцы Лабко ўсё ідзе сваім парадкам. Ёсць два трактары, грузавая машына. Вырошчваюць яны збожжавыя, бульбу, моркву, травы на корм. Сёлета з-за паводкі пацярпелі вялікія страты, таму давялося скарэктаваць планы па будаўніцтве гаспадарчай базы і многае адкласці на наступны год. Напрыклад, выкупілі непатрэбныя мясцовым сельгаспрадпрыемствам складскія памяшканні. Іх трэба адрамантаваць і абсталяваць пад сховішчы. Частку з іх гаспадар мае задумку рэканструяваць і размясціць там невялікую свінаферму. Большасць кармоў можна вырошчваць на сваіх палях, астатняе купляць. У Анатоля Лабко бізнэс-план гатовы ў галаве. Цяперашняя паводка паказала, што на выпадак прыродных анамалій трэба мець рэзервовы варыянт прыбытку. Ды і любому гаспадару цікава сваю вытворчасць развіваць, абнаўляць. Яшчэ яны з Людмілай Анатольеўнай мяркуюць паставіць цяпліцу і вырошчваць памідоры з агуркамі. Тут таксама пралічана. Зараз у іхняй ды навакольных вёсках ніхто агурочна-памідорным промыслам не займаецца, вось і ўтварылася ніша. Навошта завозіць агародніну аднекуль, калі можна вырошчваць сваю? Мяркуюць Лабко пасадзіць некалькі дзесяткаў сотак клубніц. Зараз у гаспадарцы час, калі складаюцца планы на вясну.

У наступным годзе справіць наваселле старэйшы сын Аркадзь. Ён працуе разам з бацькамі ў фермерскай гаспадарцы, але мае ўжо сваю сям'ю і будуе асобнае жыллё. Дачка Таццяна таксама замужам. У школу ходзіць толькі малодшы сын Анатоля і Людмілы Арцём.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Лунінецкі раён.

КАМУ ДАГЛЯДАЦЬ ДЗІЦЯ?

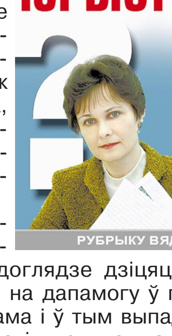

Я знаходжуся ў водпуску па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў, яму адзін годзік. У мужа зарплата невялікая і з яе ён плаціць аліменты на дзіця ад першага шлюбу. Пасля аплаты камунальных і іншых плацяжоў на жыццё нам застаецца няшмат. Я на сваёй рабоце зарабляла вельмі добра, лепш за мужа. Ці магу я перааформіць водпуск на мужа, а сама выйсці на работу? У якім памеры муж будзе атрымліваць дапамогу на дзіця: поўнасцю ці палавіну? Аліменты на дзіця ад першага шлюбу ў мужа ў гэтым выпадку будуць вылічваць з дапамогі на наша дзіця?

Ганна Р., г. Ліда

Згодна з часткай трэцяй артыкула 185 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь водпуск па доглядзе дзіцяці да дасягнення ім узросту трох гадоў замест маці можа быць прадастаўлены працуючым бацьку або іншым сваякам дзіцяці, якія фактычна ажыццяўляюць яго догляд, а пры прызначэнні апекі — апекуну дзіцяці. Пры гэтым за імі захоўваецца права на атрыманне штомесячнай дзяржаўнай дапамогі.

Такім чынам, з артыкула вынікае, што бацька мае права на такі водпуск толькі тады, калі ён, па-першае, працуе, а па-другое, фактычна ажыццяўляе догляд дзіцяці.

Законам Рэспублікі Беларусь ад 20 ліпеня 2007 года № 272-З «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Працоўны кодэкс Рэспублікі Беларусь», які ўступае ў сілу 26 студзеня 2008 года, частка трэцяя гэтага артыкула крыху зменена і словы «можа быць прадастаўлены» заменены словам «прадастаўляецца». Гэта азначае, што з 26.01.2008 г. прадастаўленне такога водпуску, напрыклад, працуючаму бацьку, які фактычна даглядае дзіця, не будзе залежаць ад волі наймальніка, а стане для яго абавязковым пры наяўнасці пісьмовай заявы гэтага бацькі.

Пераафармленне водпуску ажыццяўляецца ў парадку, прадугледжаным пунктам 24 Палажэння аб парадку назначэння і выплаты дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, зацверджаным пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 12.06.2002 г. № 772. Згодна з гэтым пунктам да сваёй заявы аб прадастаўленні такога водпуску ваш муж павінен акрамя іншых неабходных для назначэння такога водпуску дакументаў прыкласці даведку з месца вашай работы аб тым, што вы выйшлі на працу да заканчэння водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў і вам спынена выплата дзяржаўнай дапамогі. Калі ж вы і муж працуеце ў аднаго наймальніка, то дастаткова толькі вашай заявы аб спыненні водпуску і заявы мужа аб прадастаўленні гэтага водпуску яму.

Памер дзяржаўнай дапамогі не зменіцца пры пераафармленні на мужа водпуску па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да трох гадоў. Права на дапамогу ў поўным памеры захаваецца таксама і ў тым выпадку, калі ў перыяд знаходжання ў такім водпуску атрымальнік гэтай дапамогі працуе на ўмовах няпоўнага рабочага часу (але не болей за палову месячнай нормы) ці дома. Гэта прадугледжана артыкулам 185 Працоўнага кодэкса Рэспублікі Беларусь.

Калі ж водпуск па доглядзе дзіцяці будзе перарваны ў сувязі з выхадам на работу на ўмовах поўнага рабочага часу або няпоўнага рабочага часу, але больш за палову месячнай нормы, або пры афармленні дзіцяці ў дзіцячую дашкольную ўстанову штомесячная дзяржаўная дапамога будзе выплачвацца ў памеры 50 працэнтаў ад устаноўленай велічыні (артыкул 13 Закона Рэспублікі Беларусь ад 30.10.1992 г. «Аб дзяржаўных дапамогах сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей»).

На апошняе пытанне застаецца дадаць, што ў адпаведнасці з пунктам 110 Інструкцыі аб выканаўчай вытворчасці, зацверджанай пастановай Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь ад 20.12.2004 г. № 40, спагнанне аліментаў з сумаў дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей, не робіцца. Пры гэтым артыкулам 94 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб шлюбе і сям'і ўстаноўлена, што ў выпадках, калі бацькі, якія павінны плаціць аліменты, маюць нерэгулярны заробак і (або) даход, а таксама ў іншых выпадках, калі спагнанне аліментаў немагчыма або звязана з цяжкасцямі, аліменты могуць быць спагнаны ў цвёрдай грашовай суме або ў суме, якая адпавядае вызначанай колькасці базавых велічынь, якія выплачваюцца штомесяц.

НАШ ПАСОЛ ЗА СЛОВАМ У КІШЭНЮ НЕ ЛЕЗЕ

У чэмпіянаце Польшчы па калядных і навагодніх віншаваннях вызначыўся пасол Беларусі ў гэтай краіне

Напрыканцы 2007 года ў рамках Усяпольскага конкурсу польскай мовы ў Варшаве прайшоў 7-ы адкрыты чэмпіянат Польшчы па калядных і навагодніх віншаваннях. У конкурсе бралі ўдзел вядомыя польскія дзеячы культуры, журналісты, члены парламента, палітыкі, прадпрымальнікі.

Першае месца на чэмпіянаце заняў рэдактар Польскага радыё Марэк Гасіньскі, другое месца — сенатар Польшчы Анджэй Пэрсон. Трэцяе месца ў выніку галасавання польскай грамадскасці прысуджана паслу Беларусі ў Польшчы Паўлу Латушку.

Чым крануў душу палякаў беларускі дыпламат? Пасол, у прыватнасці, у сваім віншаванні з надыходзячымі Калядамі і Новым 2008 годам, удала, вобразна, а галоўнае даходліва, акрэсліў блізкасць і глыбокія гістарычныя і культурныя сувязі беларускага і польскага народаў.

У якасці паэтычнага віншавання былі выкарыстаны ўрывак з паэмы Якуба Коласа «Новая зямля» (у перакладзе на польскую мову Чэслава Сэнюха), а таксама спецыяльна напісаны з гэтай нагоды верш на беларускай мове Сяргея Давідовіча-Зосіна «Віншаванні ад беларускай Амбасады».

Нагадаем, конкурс асвятлялі вядучыя польскія тэлеканалы, радыёстанцыі і часопісы. Іх прадстаўнікам наш пасол расказаў аб традыцыях святкавання праваслаўных і каталіцкіх Калядаў, Новага года ў Беларусі.

Леанід ТУГАРЫН.

Зімовыя зацемкі

ПРАПАГАНДЫСТ, АГІТАТАР, АРГАНІЗАТАР І ВЫХАВАЛЬНІК

Ці не доказам таму, што ўсе прыведзеныя вышэй назоўнікі вызначаюць сутнасць тэлебачання, з'яўляецца рэгістрацыя нованароджаных? Як некалі называлі Уладлена, Марлена і нават Іскра або Даздраперма, так зараз у садкі і школы крочаць названыя ў гонар герояў шматлікіх серыялаў, дэтэктыўных і «мыльных». Калега нядаўна напісаў: праходзіць серыял «Брат» — у ЗАГСах рэгіструюцца Данілы, цягнецца бясконцая «Пушкарова» — сям-там з'яўляюцца Кіры. Вельмі ж уражлівыя нашы суайчыннікі і блізка да сэрца ўспрымаюць усё, што адбываецца на экране. Таму добра, калі з экрана вяшчаецца пра разумнае і вечнае. Але часцей ад націскання на кнопкі, асабліва вечарам, мяняюцца карцінкі катавання і пакут, заклееныя скотчам раты і перакошаныя сутаргай твары. А калі ўлічыць, што тэлевізар зараз глядзяць практычна з пялёнак...

Настаўніца пачатковых класаў абуралася на бацькоўскім сходзе. Дзеці на прагулцы злавілі вялікага каляровага вусеня, білі палкамі, каменьчыкамі, потым разарвалі на часткі. Адкуль гэта ў іх? — недаўмявала педагог з дваццацігадовым вопытам. Ды ўсё адтуль, з экрана. Памятаю, як мы ледзь не валяр'янкай адпойвалі калегу, якая прыйшла з міліцыі пасля інтэрв'ю. У адным з раёнаў Брэста падлеткі збілі сталага чалавека. Калі іх затрымалі, сталі дапытваць, яны сказалі, што гулялі ў «Брыгаду». Тады толькі-толькі прайшла прэм'ера серыяла. А любімы герой цэлага пакалення Даніла Багроў у барацьбе за свае ідэалы пазбаўляе жыцця з дзесятак чалавек. Ды што гаварыць пра мастацкія стужкі? Іх вартасці заўсёды могуць быць пытаннем спрэчным. Ніяк не магу зразумець матывы выпуску на экран больш чым гадзіннай перадачы пра бітцаўскага маньяка, перадачы, дзе серыйны забойца выступае менавіта галоўным героем. Нелюдзь, што пазбавіў жыцця 49 чалавек, апетытна ўмінае піцу і пры гэтым расказвае, як катаваў, як рэзаў, калоў, дабіваў. Расказвае, як забойствы былі для яго гульнёй, і з кожным разам ён адзначаў клетку на шахматнай дошцы. Перадачу падрыхтаваць пра маньяка можна, але пры гэтым, на мой погляд, акцэнты трэба рабіць на трагедыі сем'яў ахвяраў, на судзе, на непазбежнасці пакарання. А так, выходзіць, ён дабіўся, чаго хацеў: стаў знакамітасцю.

І дзе гарантыя, што асобы з падобнай паталогіяй не захочуць паўтарыць «рэкорды» Пічушкіна? Яшчэ Бернард Шоў пісаў, што мала хто кахаў бы, каб раней не чытаў пра каханне. Цяпер чытаюць значна меней, чым у часы класіка, затое глядзяць павальна. А баевікі амаль што праз адзін для псіхічна і маральна няўстойлівых асобаў — падрабязная інструкцыя па гвалце, рабаванні, прыніжэнні чалавечай годнасці. Як кажуць, за што змагаліся...

Тое і атрымалі — свабоду. Адзін, два каналы ў агульным працэсе асаблівай ролі не іграюць. Зараз у кожнага магчымасць глядзець мноства каналаў, якія ў сукупнасці аказваюць каласальны ўплыў на гледача. Па логіцы рэчаў такі вялікі ўплыў мае перадумовай і вялікую адказнасць. Але апошняе часцей вымяраецца канкрэтнымі велічынямі. Грашовымі і рэйтынгавымі. І вытворцам каналаў няма асаблівай справы да таго, «чем наше слово отзовется». Яны выдаюць рэйтынгавы прадукт.

На адным з нядаўніх кінафестываляў японскі рэжысёр, — на жаль, не запомнілася яго прозвішча, бо хуценька прамільгнула ў цітрах, — сказаў: «Калі б у кожнай краіне свету кожны тыдзень паказвалі фільм «Ляцяць жураўлі», свет стаў бы дабрэйшым». Нездарма ж многія каналы пацягнуліся да рэтраспектывы. Старыя фільмы, часам крышачку, а часам вельмі наіўныя ўсё роўна хочацца глядзець таму, што яны добрыя. Але такі зварот — кропля ў моры. Свет, ва ўсякім разе яго частка — ад Брэста да Курыл — глядзіць шоў-перадачы, гуляе ў разнастайныя гульні, якія скапіраваны з заходніх экранаў. Толькі і капіраваць у нас не атрымліваецца чамусьці добра. Некалі Ахматава пісала, што няма нічога больш сумнага, чым размовы пра чужыя хваробы і чужы блуд. А тут наадварот, да абсурду даходзяць смакаванні перад аўдыторыяй і медыцынскіх падрабязнасцяў і асабістага жыцця. Ды і людзі нашы занадта ўражлівыя, занадта ўсяму вераць, успрымаюць усур'ёз, калі з імі гуляюць. Ну вось, да прыкладу, ёсць на расійскім тэлебачанні перадача «Хвіліна славы», дзе выхадцы з народа дэманструюць свае музычныя і вакальныя здольнасці. Дык вось адзін музыкант з Алтайскага краю пасля правалу на такой перадачы пакончыў жыццё самагубствам. Яго збіралі ў дарогу ўсім пасёлкам, глядзелі ўсёй грамадой трансляцыю... і такі аблом. Не вынес чалавек, не справіўся.

Цікава, што названая перадача з'яўляецца дакладнай копіяй амерыканскага аналага. Але за акіянам такое спаборніцтва праводзіцца пад назвай «Амерыка поўная талентаў». Там танальнасць, так бы мовіць, ідэалогія перадачы іншая. Там, калі ты трапіў на экран, значыць, ты талент, які атрымаў прызнанне. А тут трэба выйграць любой цаной. Зноў жа ці не само тэлебачанне павінна праяўляць гуманізм у дачыненні да свайго вытворчага «матэрыялу» і тым самым весці за сабой, чытай, выхоўваць гледача?

А можа я са сваімі поглядамі безнадзейна ўстарэла і выхаваўчая функцыя тэлебачання — гэта катэгорыя з падручнікаў перыяду марксізму-ленінізму? Але хачу звярнуцца нават да тых, хто так лічыць, і пацікавіцца ці знаёмае ім пачуццё няёмкасці. Ну вось, напрыклад, такое. Разам з гасцямі, сярэдніх гадоў універсітэцкімі выкладчыкамі, п'ём каву і глядзім добрую перадачу. У пакоі нашы дзеці. Раптам праграма перарываецца на самым цікавым і пачынаецца рэклама прэпарата ад прастатыту. Спачатку голас за кадрам паведамляе аб праблемах у адпаведнай залозе, аб болях, рэзях, частым мочаспусканні, страце мужчынскай сілы. Потым прапануюцца звышэфектыўныя таблеткі, якія забяспечаць суперпатэнцыю і ўсё, што з ёй лагічна звязана. Пакуль гэта падносіцца з экрана, няёмкасць у пакоі нарастае. Кожны, відаць, думае ў гэты час аб сваім. А мне чамусьці ўспомнілася інтэрв'ю з адной бізнэс-лэдзі, якая казала, што тэлевізар успрымае як мэблю: «Калі я прыходжу дадому, — гаварыла жанчына, — мая канапа не лаецца матам. Чаму ж гэта іншым разам дазваляе сабе тэлевізар?!»

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Краіна здароўя

Выпуск № 43 (56)

Прамая лінія

ДОЎГАЯ БАРАЦЬБА ЗА ПРЫГОЖАЕ ДАЎГАЛЕЦЦЕ

На пытанні «прамой лініі» адказвае загадчык кафедры клінічнай фармакалогіі і тэрапіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, доктар медыцынскіх навук, прафесар Аляксандр ХАПАЛЮК

(Працяг. Пачатак у нумары за 21 снежня.)

☎ — Вольга, Мінск. Я была ў камандзіроўцы ў Заходняй Еўропе і мяне ўразіла, як выглядаюць тамтэйшыя сталыя людзі. Яны падаюцца больш маладымі, бадзёрымі, прывабнымі... Пра нашых старых такога не скажаш. Цікава, а маё пакаленне, калі пяройдзе ў стан пажылых, таксама будзе, прабачце за такі выраз, «моцна зношаным»? У чым сакрэт прывабнага даўгалецця?

— Вы ведаеце, у свой час я таксама быў уражаны знешнім выглядам людзей сталага ўзросту Германіі. Немагчыма было не заўважыць, як добра выглядаюць тамтэйшыя бабулі і дзядулі. Што тут можна сказаць? Па-першае, важнае месца ў такіх рэчах належыць высокаму ўзроўню агульнай культуры ў той жа Еўропе. Звярніце ўвагу на тое, як апранаты людзі, нават маладога ўзросту, у нас і на Захадзе... Я ведаю, што ў Канадзе дзецям у школе рэкамендуюць штодня прымаць душ і мяняць сарочкі. Прывычка дагледзаць сябе — гэта вельмі важна. Бо з узростам чалавек становіцца крыху больш абыякавым да навакольнага свету, і калі ў маладым узросце патрабаванні да сябе не вельмі высокія, то ў пажылым яны становяцца яшчэ больш нізкімі. Знешні дагляд — гэта адзін бок. Па-другое, здароўе. Працягласць жыцця ў нас, як ведама, ніжэйшая, чым у Еўропе. Гэта абумоўлена некаторымі фактарамі. У апошнія дзесяцігоддзі жыццё за мяжой — больш размеранае і стабільнае. А мы не так даўно, у 90-я, перажылі вельмі моцны стрэс. Змена сацыяльнага статуса многіх людзей, калі ўчора яны былі на вяршыні і раптам сталі «нікім», здароўя нікому не дадасць. Далей — праблемы, якімі можна кіраваць. Гэта курэнне і празмернае ўжыванне алкаголю. У Еўропе значна раней пачала праводзіцца растлумачальная работа па шкодзе курэння і забароне яго ў публічных месцах. Алкаголь жа — не толькі забірае жыццё, але і рэзка старыць. І, нарэшце, магчымасці заходняй медыцыны крыху перавышаюць нашы магчымасці. Таму параўнанне пажылых людзей у развітых краінах і ў нас не на нашу карысць. Аднак тэндэнцыі, я лічу, — станоўчыя. І чым больш нашых маладых людзей будуць звяртаць увагу на сябе, не будуць апускаць рукі, тым больш у іх будзе шанцаў дажыць да прывабнай старасці.

— Аляксандр Васільевіч, а як мне «прымусіць» мужа кінуць курыць? Ніяк не магу адолець гэту праблему.

— У гэтым пытанні няма што абмяркоўваць: горш за курэнне толькі наркаманія. Для разумнага чалавека не павінна быць ніякіх развагаў на тэму, як, калі, навошта кінуць курыць. Тэрмінова трэба вырашаць праблему! Раз і назаўсёды. Колькі гадоў вашаму мужу?

— 42.

— Вось скажыце яму, што калі гаварыць па групу рызыкі па сардэчна-сасудзістай паталогіі, то яшчэ на працягу года пасля таго, як ён адмовіцца ад курэння, з медыцынскага пункту гледжання ён будзе лічыцца чалавекам, які працягвае курыць. Дарэчы, курэц — гэта той, хто на працягу года выкурыў хоць бы адну цыгарэту.

— Кінуць курыць ніколі не позна?

— Тры звычкі, з якімі павінна змагацца любое грамадства — наркаманія, алкагалізм і курэнне... Увогуле, я раю вашаму мужу сур'ёзна падумаць над тым, што ён патрэбны сваім дзецям і жонцы жывым і здаровым.

☎ — Слонім, Барыс Канстанцінавіч, мне 84 гады. Ёсць атэрасклероз сасудаў, высокі халестэрын, калі не ўжываю спецыяльных прэпаратаў. Прымаў кардыямагніл-75, ён добра стрымлівае халестэрын, але я выбраў яго норму, і трэба зараз яго чымсьці замяніць... Які мне можна зараз прымаць прэпарат, каб халестэрын не павышаўся?

— Кардыямагніл — гэта ацэтылсаліцылавая кіслата, якая ніякага дачынення да рэгуляцыі халестэрыну не мае. Прэпарат перашкаджае ўтварэнню дробных тромбаў. Больш за тое, калі ўрач вам прызначыў кардыямагніл, то такое паняцце, як «выбраць дозу» тут не ўжываецца. Падыдзіце, калі ласка, да свайго ўрача і параіцеся з ім.

— А вы не можаце што-небудзь параіць?

— Прэпаратаў ацэтылсаліцылавай кіслаты вельмі многа. Усе яны валодаюць аднолькавымі вартасцямі. Калі ж гаварыць аб атэрасклерозе, то для рэгуляцыі халестэрыну неабходна ўжываць іншыя прэпараты, а ніяк не кардыямагніл.

☎ — Міхаіл Іванавіч, непакою з Мінска. Падкажыце, калі ласка, эфектыўныя метады лячэння хранічнага бранхіту. Восенню ў мяне здараюцца абвастрэнні. Прымаю бромгексін...

— Падыдзіце, калі ласка, да свайго пульманолага ў паліклініцы і абмяркуйце з ім пытанне лячэння вашай хваробы. Бромгексін у дадзеным выпадку не дапаможа. Па-другое, неабходна, каб урач ацаніў ступень абструкцыі, дыхальнай недастатковасці і прызначыў вам сур'ёзныя прэпараты па доўгія гады.

— А народныя сродкі паказаны ў маім выпадку?

— Народнымі сродкамі ў дадзеным выпадку не дапаможаш — гэта дакладна. Іншая справа, іх можна выкарыстоўваць на фоне правядзення класічнага лячэння.

☎ — Слуцкі раён, Сяргей Міхайлавіч. Якія прадукты вы параіце выключыць з рацыёну пры такім захворванні, як гіпертанія?

— Давядзецца амаль поўнасцю выдаліць соль. Калі вы курыце, абавязкова развітацца з гэтай шкоднай звычкай. І давядзецца быць вельмі акуратным з алкаголем. Гіпертанія яго не любіць, таму што пры яго ўжыванні апошняга ціск, як вядома, спачатку паніжаецца, а пасля рэзка павышаецца.

— А што датычыцца тлушчаў?

— У любым узросце неабходна абмяжоўваць колькасць жывёльных тлушчаў на карысць раслінных.

— Неяк чуў, што пажылым людзям варта менш ужываць малочных прадуктаў, быццам бы, карысныя яны толькі для малых...

— Я такога не чуў. Малочныя і кісламалочныя прадукты — карысныя для ўсіх. Я асабіста не чуў, каб малочныя прадукты былі шкоднымі для той ці іншай узроставай групы.

☎ — Ірына Фёдараўна, Капыльскі раён. Маці — за 80. Яна не ходзіць... Парайце, як доўга можна ёй даваць слабіцельнае?

— У дадзеным выпадку неабходна нармалізаваць стул. Можна, безумоўна, выкарыстоўваць і такія простыя прэпараты, як сена, сенадэ. Можна рабіць і клізмы.

— А на ныркі не будзе вялікая нагрузка?

— Чаму вас хвалююць менавіта ныркі?

— Пасля слабіцельнага на можа дзень не хадзіць у туалет — мачы няма.

— Паглядзіце, ці ёсць на тых слабіцельных, якія вы выбіраеце для мамы, слова «нефратаксічнасць». Калі няма, то адносна бяспекі прэпарата можна быць спакойным. Наогул слабіцельныя не маюць пабочных эфектаў. Адзінае, што тут варта мець на ўвазе — прывыканне. Без іх маторыка можа перастаць працаваць самастойна.

— Скажыце, а актавегін у таблетках сапраўды спрыяе паляпшэнню кровазвароту? Ён, здаецца, досыць бясшкодны?

— Сапраўды, бясшкодны. Калі ў вашай маці ёсць ментальныя праблемы, то трэба параіцца з неўролагам.

☎ — Мінск, Любоў Рудольфаўна звоніць. Мне 49 гадоў. Ціск «скача», зараз, праўда, — 120/80, але прэпараты не зніжае. Прымаю эгілок і вітаміны «Магвіт».

— Якую дозу эгілоку вы прымаеце?

— 25 мг двойчы на дзень.

— І працягвайце так прымаць. Прэпарат, дарэчы, можна прымаць доўга. У момант ж узмоцнення сэрцабіцця можна прыняць крыху больш. Доза, якую вы прымаеце, — не самая вялікая. У гэтага прэпарата даволі вялікі дыяпазон яго павелічэння.

☎ — Вікторыя Аляксандраўна з Гродна непакоіць. Цікава, як вы, Аляксандр Васільевіч, ставіцеся да працэдур амаладжэння твару? Касметычныя салоны актыўна прапануюць зараз самыя розныя маніпуляцыі... Фотаамаладжэнне і г.д.

— Пытанне цікавае, але лепей бы яго задаць касметолагу. Я мяркую, што калі ўсё рабіць разумна, пад кантролем спецыялістаў, а не суседак і сябровак, то ўсё будзе нармальна. Лішак жа таго ж ультрафіялету да добра можа не давесці...

— А як трэба прымаць імунастымулюючыя прэпараты?

— Калі б я ведаў хоць адзін імунастымулюючы прэпарат з эфектам, пацверджаным доказнай медыцынай, я мог бы параіць тую ці іншую дазіроўку. Але я такіх не ведаю. Верагодна, лепш за ўсё праясніць навуковыя тэндэнцыі ў дадзеным накірунку ў імунолага.

☎ — Іван Сяргеевіч, Паставы. Ці можна ў сталым узросце выдаляць радзімкі? Урач параіў абавязкова зрабіць гэта, а я не ўпэўнены.

— Параіцеся, калі ласка, з анкалагам. Калі ён скажа, што можна, смела выдаляйце.

— І яшчэ пытанне. У жонкі — вялікія костачкі на нагах, каля вялікіх пальцаў. Гэта для яе вялікая праблема...

— На жаль, гэта праблема не толькі вашай жонкі... Гаворка ідзе пра дэфармуючы астэаартроз. Ён можа «хапаць» менавіта вялікія пальцы ступняў, гэта асаблівасць дадзенай формы астэаартрозу. Калі костачка баліць, можна выкарыстоўваць нестэроідныя супрацьзапаленчыя прэпараты. Калі праблема вельмі сур'ёзная, варта звярнуцца па дапамогу да артапеда, які прыменіць артапедычную карэкцыю.

— А ёдам мазаць?

— Не-не. Гэта не дапамога. У кагосьці захворванне паражае калені, у кагосьці — костачкі, а ў некага і тое, і другое... Такі астэаартроз. Ёдам яго не перамажаш.

— А прэпараты для ўнутранага ўжывання тут можна рэкамендаваць?

— Зняць моцны боль дапамога вальтарэн, але лепш за ўсё выкарыстоўваць мясцовыя прэпараты.

Святлана БАРЫСЕНКА,
Вольга ШАЎКО.
(Працяг будзе).

ЯК ПРЫМУСІЦЬ АПЕРАТАРАЎ ВЫЙСЦІ НА ДЫЯЛОГ?

Электрамагнітнае выпраменьванне (ЭМВ) адмоўна ўплывае на цэнтральную нервовую і сардэчна-сасудзістую сістэмы арганізма чалавека, негатыўна ўздзейнічае на рэпрадуктыўныя органы чалавека, на клетачныя структуры, на ДНК. Любы элемент нашага цела, які падвергся ЭМВ, «запамінае» і назапашвае гэтую інфармацыю (эфект акумуляцыі), у выніку чаго з часам могуць развіцца розныя парушэнні і паталогіі. Спачатку адбываецца зрыў адаптацыйных механізмаў (здольнасць арганізма прыстасоўвацца да павышаных фактараў уздзеяння), потым узнікаюць хваробы нервовай, сардэчна-сасудзістай сістэм, страўнікава-кішачнага тракта, органаў дыхання. ЭМВ радыёчастотнага дыяпазону можа прыводзіць да развіцця стамляльнасці, выклікаць парушэнні работы органаў успрымання. Яно ўздзеянічае на электрычную актыўнасць галаўнога мозга, прыгнятае імунную сістэму.

Пад уздзеяннем электрамагнітных палёў сучасны чалавек знаходзіцца 24 гадзіны ў суткі (бытавая і офісная тэхніка, электрычныя сеткі і разеткі і г.д.). У апошнія 10—15 гадоў у Беларусі шырокае распаўсюджанне атрымала яшчэ адна крыніца ЭМВ — мабільныя тэлефоны і базавыя станцыі апаратараў сотавай сувязі. Пра небяспечнасць для здароўя «мабільнікаў» «Звязда» ўжо расказвала сваім чытачам. Сёння размова пойдзе менавіта пра «вышкі». Набываць сабе сотавы тэлефон ці не кожны вырашае сам, пры гэтым ніхто з нас не абаронены ад таго, што заўтра базавая станцыя сотавага апаратара не з'явіцца ў яго пад вокнамі.

Акрамя антэн з дыяпазонам выпраменьвання 450, 900 і 1800 мегагерц кожная базавая станцыя мае камплект радыёрэлейнага абсталявання, чый дыяпазон вагаецца ад 7 да 70 гігагерц. Працуе базавая станцыя круглыя суткі на працягу дзесяткаў гадоў і, як сцвярджаюць медыкі, з'яўляецца крыніцай павышанай небяспекі для здароўя людзей. Нягледзячы на гэта, сёння азначаныя аб'екты ўстанаўліваюцца ў непасрэднай блізкасці ад жылых дамоў, інтэрнатаў, школ, дзіцячых садкоў, што значна павышае электрамагнітны фон у канкрэтнай мясцовасці.

У шэрагу выпадкаў значным фактарам, які ўзмацняе негатыўнае ўздзеянне базавых станцый, з'яўляюцца тэлевізійныя мачты і радыёстанцыі, устаноўленыя ў межах населенага пункта. Пры такіх умовах устаноўка адной дадатковай базавай станцыі апаратара сотавай сувязі сур'ёзна павышае мясцовы электрамагнітны фон.

Трэба ўлічваць і фактар унутранага (другаснага) перавыпраменьвання. Усе памяшканні (як жылыя, так і грамадскага прызначэння) маюць металічныя элементы канструкцыі (жалезабетонныя апоры, радыятары, трубы каналізацыі, ацяпленне, электрычныя сеткі). Пад уздзеяннем ЭМВ на паверхню будынка яны пачынаюць перавыпраменьваць ва ўнутраныя памяшканні ўзровень энергіі ў некалькі разоў большы, чым патрапіў звонку.

Без канструктыўнага дыялогу ўладальнікаў з мясцовымі жыхарамі, без уліку інтарэсаў усіх зацікаўленых бакоў мантаж новай станцыі паблізу жылля (у Еўропе гэта 300—350 м) немагчымы.

Горкія Горкі

Год ад году колькасць базавых станцый сотавай сувязі ў Беларусі расце. У межах краіны сёння ёсць шмат тэрыторый няшчыльнай гарадской забудовы (невялікія гарадкі, пасёлкі), у якіх зараз назіраюцца тыя ж тэндэнцыі, што і ў буйных цэнтрах. Кожны аператар імкнецца паставіць там адразу некалькі сваіх станцый, мачтаў, антэн. У невялікім пасёлку Ратамка ў Мінскім раёне ўжо былі дзве базавыя станцыі, не так даўно з'явілася трэцяя, ледзь не пад вокнамі жылых катэджаў. Цяпер узровень электрамагнітнага выпраменьвання ў Ратамцы набліжаецца да гранічна допушчальнага. Гэта пры тым, што ў рэгіёне няма іншых крыніц ЭМ палёў азначанага дыяпазону, а сама тэрыторыя лічыцца зонай адпачынку, да якой прад'яўляюцца павышаныя экалагічныя патрабаванні.

У горадзе Горкі Магілёўскай вобласці з агульным дыяметрам не больш за 3 км маецца 8 базавых станцый сотавых апаратараў. Адразу дзве з іх устаноўлены ля студэнцкага інтэрната, у цэнтры, дзе побач размешчаны жылыя дамы рознай павярховасці. Адзін з апаратараў збіраўся «пасадзіць» там жа яшчэ адну станцыю. «Адносна недалёка ад інтэрната стаяць адміністрацыйныя карпусы сельгасакадэміі, дзе можна было б размясціць мачты апаратараў сотавай сувязі, — патлумачыў загадчык аддзела комплексных праблем фізічных фактараў асяроддзя пражывання чалавека РНПЦ гігіены Станіслаў Худніцкі, — аднак уладальнікі базавых станцый чамусьці вырашылі наблізіць іх да самага жылля. Тое ж тычыцца і сітуацыі ў Ратамцы. Там можна было адсунуць базавую станцыю на 450—500 метраў убок, дзе няма жылой забудовы, а не ставіць яе ля катэджаў. Шчыра кажучы, логіку такіх рашэнняў зразумець цяжка. Заўважце, што кожны аператар імкнецца ўстанавіць сваю «вышку», хоць куды больш рацыянальным выйсцем было б размяшчаць на адной базавай станцыі антэны розных апаратараў. Аднак уладальнікі на гэта не ідуць. Вось людзі і звяртаюцца са скаргамі: з Ратамкі нам даслалі ліст жыхары 17 прыватных дамоў, з Горак прыйшла калектыўная скарга за подпісам больш чым 100 чалавек. У Горках ужо сёння сітуацыя вельмі напружаная, узровень электрамагнітнага выпраменьвання радыёчастотнага дыяпазону набліжаецца да гранічна допушчальнага. І калі пазіцыя ўладальнікаў не зменіцца, у хуткім часе ён можа быць перавышаны».

Дыялог, патрэбны ўсім

У большасці краін свету сёння існуе тая ж праблема: расце колькасць базавых станцый сотавых апаратараў, а значыць, павышаецца ўзровень апраменьвання. У сувязі з гэтым Сусветная арганізацыя аховы здароўя прапанавала «прынцып папярэджання»: кожны, хто займаецца ўстаноўкай, мантажом і ўводам у эксплуатацыю гэтых сістэм, абавязаны выконваць рэкамендацыі адпаведных спецыялістаў і санітарных службаў, якія вызначаюць, дзе магчыма распачынаць работы, а дзе гэта рабіць немэтазгодна. З эканамічнага пункту гледжання, гэта куды больш выгадна, чым праз некалькі гадоў выплачваць мясцовым жыхарам салідную кампенсацыю за шкоду, нанесеную іх здароўю выпраменьваннем базавых станцый. У Ізраілі, ЗША, краінах Еўропы прынцып папярэджання даўно ўзяты на ўзбраенне. На Беларусі такой практыкі пакуль няма.

У нас існуе пакуль адзіны нарматыў, які ўлічваецца санітарнымі службамі пры выдачы дазволу на будаўніцтва базавай станцыі сотавай сувязі: шчыльнасць патоку энергіі пры кругласутачным уздзеянні не павінна перавышаць 10 мікрават на квадратны сантыметр. Гэта межава допушчальны ўзровень. Нарматыў у розных краінах розны. У Швейцарыі ён складае 7 і 4 мікраваты на квадратны сантыметр, у Еўрасаюзе — 0,1, у Новай Зеландыі 0,02 мікравата на квадратны сантыметр.

Перад тым як даць дазвол, спецыялісты службы санітарнага дзяржаўнага кантролю праводзяць маніторынг пэўнай мясцовасці, складаюць прагноз чаканай сітуацыі пасля ўвядзення ў дзеянне новай станцыі. Аднак, паводле слоў Станіслава Станіслававіча, натурныя вымярэнні не заўсёды даюць дастатковую і поўную інфармацыю аб рэальным узроўні ЭМ поля. Зараз у РНПЦ гігіены вядзецца распрацоўка шэрагу дакументаў і методык, якія павінны адкарэктаваць дзеючыя нормы гранічна допушчальных узроўняў і пашыраць спіс патрабаванняў, якія будуць улічвацца пры ўстаноўцы новых станцый.

— Калі ўзгадваць іншыя прававыя дакументы, якія сёння дзейнічаюць на тэрыторыі нашай краіны, — расказвае Станіслаў Худніцкі, — назаву закон Рэспублікі Беларусь ад 5 ліпеня 2004 № 300-З «Аб архітэктурнай, горадабудаўнічай і будаўнічай дзейнасці Рэспублікі Беларусь», дзе прапісана, што генеральныя планы гарадоў, іншых пасяленняў, тэрыторый сельскіх Саветаў, а таксама праекты дэталёвай планіроўкі да прадстаўлення іх на зацвярджэнне не падлягаюць грамадскаму абмеркаванню. Для рэалізацыі гэтага палажэння на практыцы неабходны адпаведныя інструкцыі. Пакуль што такую мае толькі горад Мінск. Ведаю, што зараз аналагічныя работы вядуцца ў сталічнай вобласці: там інструкцыя знаходзіцца ў стадыі распрацоўкі. Увогуле, памянёны пункт я лічу прынцыпова важным і значным. Фактар грамадскага абмеркавання ўстаноўкі базавых станцый сотавых апаратараў вельмі актуальны сёння ў большасці заходніх краін. Без канструктыўнага дыялогу ўладальнікаў з мясцовымі жыхарамі, без уліку інтарэсаў усіх зацікаўленых бакоў мантаж новай станцыі паблізу жылля (у Еўропе гэта 300—350 м) немагчымы. Нашы апаратары не ўлічваюць фактар грамадскага меркавання, не ідуць на размову з мясцовымі жыхарамі, ігнаруюць іх. Адзінае, на што яны спасылаюцца, гэта на існуючы нарматыў (10 мікрават на квадратны см). Аднак той факт, што і ў нашай краіне з'явіліся афіцыйныя дакументы, якія прадугледжваюць дыялог апаратараў з грамадскасцю, вядзе нас у правільным накірунку. Неабходна знаходзіць разумны кампраміс інтарэсаў, улічваць рызыку для здароўя мясцовага насельніцтва. Раней ці пазней уладальнікі і апаратары сотавай сувязі зразумеюць гэта. Прымусяць абставіны.

Атрымаць карціну ў цэлым

На міжнароднай канферэнцыі «Навуковы погляд на ўстаноўку базавых станцый і здароўе насельніцтва», якая прайшла ў Італіі ў 2000 годзе, 19 спецыялістаў з 10 краін адобрылі наступнае палажэнне: «У мэтах прафілактыкі і абароны здароўя насельніцтва рэкамендуецца наступны папярэдні ўзровень для сумарных агульных электрамагнітных апраменьванняў ад усяго высокачастотнага абсталявання з вельмі нізкай пульсуючай мадуляцыяй, такога, як базавыя станцыі GSM. Узровень гэты не павінен перавышаць 0,1 мікравата на квадратны сантыметр».

— Такія сістэмы могуць працаваць на даволі нізкіх узроўнях без страты якасці, — адзначае Станіслаў Худніцкі. — І падобныя станцыі — разумны і тэхнічна дасягальны варыянт. У нас навуковыя работы па аптымізацыі сетак вядуцца ў БДУІР. Упэўнены, што спецыялісты ўніверсітэта могуць аказаць сур'ёзную дапамогу ў плане памяншэння электрамагнітных нагрузак на насельніцтва. Безумоўна, такія работы патрабуюць сур'ёзных грашовых затрат. Аднак з часам яны ўсё роўна акупяцца.

Пра ўстаноўку станцый з нізкай пульсуючай мадуляцыяй на Беларусі гаварыць рана. Пакуль урачы-гігіеністы праводзяць маніторынг тэрыторый, дзе маюцца «вышкі» сотавай сувязі. На жаль, у нас няма агульнай карціны забруджвання ЭМП па краіне ў цэлым. І такія работы яшчэ не вядуцца. «У ідэале нам патрэбна дзяржаўная рэспубліканская праграма, якая прапісвала б стратэгію развіцця сеткі мабільнай сувязі, прадугледжвала гранічныя ўзроўні ЭМВ не толькі на чалавека, але і на навакольнае асяроддзе», — адзначыў Станіслаў Худніцкі.

Інга МІНДАЛЁВА.

Сямейны псіхолаг Святлана Аніщанкава

Мандарынавае дзяцінства

Якасць сямейных традыцый беларускага народа асабліва адчуваецца пры наступленні зімовых святаў. Зімой усе цягнуцца адзін да аднаго, саграваючы сваім душэўным цяплом сямейны ачаг. Маці сямействаў азадачаны наяўнасцю самага лепшага, карыснага і патрэбнага на паліцах у халадзільніку. Святочныя запасы — залог багатага і смачнага стала. Карагод клопату, цудоўная мітусня, салодкае чаканне ўсёдазволенасці захопліваюць дзятву і застаюцца ў памяці як цёплае святло, што беражліва захоўваецца ў душы.

Нашы бацькі, не задумваючыся аб важнасці і неабходнасці таго, інтуітыўна наталялі нас духоўнымі каштоўнасцямі, якія дасталіся ім у спадчыну ад дзядоў і прадзедаў. На жаль, наш хуткаплынны час усё менш пакідае надзей на захаванне ўсяго гэтага намі. Мы — апошняе пакаленне, не кранутае ў перыяд залатога дзяцінства камп'ютарным жыццём. Мы яшчэ памятаем і захоўваем у душы радасць ад адчування запаранага дома падчас зімовых канікулаў, калі ўсё ўверх дном: мама імгненна, як фея, лётае па пакоях, адначасова рыхтуе святочны стол і мые, прыбірае, усміхаецца, дае ачышчаную мандарынінку. Бацька спрабуе быць карысным і па-мужчынску з расстаноўкай удзельнічае ў цудоўных пераўтварэннях сям'і. З дзелавым выглядам кот праходжваецца вакол ёлкі, ахоўваючы яшчэ не з'едзеныя цукеркі. Дзіцячая казка, у якой бацькі — добрыя чараўнікі. Нябачным крылом яны накрываюць нас сваім клопатам, цяплом і любоўю.

Мандарынавае дзяцінства... Менавіта такія цёплыя і радасныя ўспаміны захоўвае наша душа, каб у свой час мы маглі зрабіць падарунак сваім дзецям. Мамін пірог, бабуліны пельмені — самыя смачныя на свеце. Мне мая дачка кажа: «Ты гатуеш смачней за ўсіх!» Уеццa стужка нябачных нітак, сама любоў яе пляце. Сям'я — гэта калі смачна, цёпла і спакойна. Гэта калі мама і тата любяць і паважаюць адно аднаго. Сям'я — гэта калі ў святы ўсе стараюцца быць разам. Але нябачная нітка, якая звязвае пакаленні, пагражае разарвацца. Традыцыі, апора, на якіх трымаецца свет, страчваюць сваю трываласць. Апраўдваючыся адсутнасцю часу, мы ўпускаем самае галоўнае, што ў нас ёсць, — эмацыянальную сувязь з душой свайго дзіцяці, сваіх унукаў. Камп'ютарныя мама і тата, сябры, настаўнікі замяняюць жывых. У выніку адзінота і няўменне адчуваць побач цяпло чалавечага сэрца. Вечная спешка, гонка і трывожныя думкі: «А я ж ведаю, як трэба, яшчэ памятаю...». Мы, пакаленне, якое нарадзілася і вырасла ў мінулым стагоддзі, яшчэ памятаем аб традыцыйных нябачных каштоўнасцях, дзякуючы якім і існуе адчуванне ўпэўненасці ў сабе, у сваіх родных і блізкіх. Адчуванне спакою і ціхай радасці ўспрыняцця свету сям'і, ачага, любові, даверу, адказнасці, мандарынаў, пірагоў, шчаслівага дзяцінства, поўнага любові. Яны, пакаленні новага тысячагоддзя, рызыкуюць гэтага ніколі не ведаць.

У народзе кажуць: хочаш даведацца, якая будзе жонка, паглядзі на цешчу. Народная мудрасць у поўнай ступені ілюструе пераемнасць традыцый сям'і і грамадства, пацвярджаючы ісціну аб тым, што любоў, павага і адданасць — каштоўнасці, якія не страчваюць актуальнасці з цягам часу.

Уменне паважаць мужчынскі пачатак у сям'і дазваляе выхаваць годных, адказных мужчын — апору, надзею і радасць новай, будучай сям'і. Уменне цаніць жанчыну з яе шматлікімі важнымі непрыкметнымі абавязкамі фарміруе ў маленькай дзяўчынкі — будучай жонкі і мамы — здаровыя якасці паўнацэннай асобы, захавальніцы ачага. Гэта асноватворныя прынцыпы, якія мы, як бацькі, абавязаны прывіваць сваім дзецям.

Моцная, цэласная сям'я, якая жыве ў даверы, дае новае пакаленне людзей, перакананых у важнасці і каштоўнасці інстытута сям'і, пакаленне з традыцыйным разуменнем «мандарынавага дзяцінства».

Апошнім часам тэлевізійныя каналы напоўнены фільмамі аб заваяванні Зямлі «разумнымі машынамі», якія выкарыстоўваюць людзей як рабоў. Фільмы пра будучае, якое, зрэшты, ужо наступіла. Нашы дзеці з самых ранніх гадоў адчуваюць дэфіцыт чалавечага цяпла. Яны яшчэ спрабуюць узяць сваё, прырода ім дапамагае, але ў бацькоў — дарослыя гульні, яны занятыя пагоняй за ўласным поспехам. Але час — рэч помслівая. Калі прыходзіць пара праблем і поўнай адсутнасці ўзаемаразумення, мы бездапаможна разводзім рукамі і з сумам успамінаем: а вунь я ў дзяцінстве любіў гуляць у футбол, тату з мамай паважаў, дапамагаў ім, цаніў тое, што яны для мяне рабілі...

Вучыце з маленства, пакуль не позна, сваіх дзяцей цудоўнаму. Адкладзіце свае неадкладныя справы, сшыйце дачцэ прыгожую сукенку, каб яна адчула сябе самай цудоўнай жанчынай на Зямлі і несла гэтае пачуццё «мандарынавага дзяцінства» па жыцці. Зрабіце свайго сына капітанам карабля, які вы пабудавалі разам. Няхай ён ведае, што ў сваім жыцці ён зможа ўсё, калі захоча. Збірайце ўсю сваю сям'ю на святы, прывучайце хатніх да здаровай мітусні традыцыйнага побыту, якое стагоддзямі не мяняецца па сваёй сутнасці.

Вучыце дзяцей будаваць ачаг, поўны цяпла, веры і любові, па цаглінках, якія складаюцца з паху, смаку, адчуванняў. Падарыце ім уменне будаваць свой маяк у моры несправядлівасці, абыякавасці і непатрэбнага смутку.

Традыцыі беларускага народа дапамогуць пазбавіцца ад камп'ютарна-тэлевізійнай залежнасці, адчыняць дзверы ў свет «мандарынавага дзяцінства», куды, дзякуючы нашым дзецям, білеты не патрэбныя.

З Ражством!

Доктар адкажа

Ёсць пытанні? Тэлефануйце...

Да канца гэтага года дзяжурыць на тэлефоннай «гарачай» лініі Міністэрства аховы здароўя (222 70 80) плануюць:

22 снежня — галоўны педыятр Міністэрства аховы здароўя Алена Георгіеўна НЕВЕРА.

26 снежня — галоўны спецыяліст аддзела гігіены, эпідэміялогіі і прафілактыкі Міністэрства аховы здароўя Сяргей Купрыянавіч МАРКІЯНАЎ.

27 снежня — галоўны спецыяліст аддзела спецыялізаванай медыцынскай дапамогі Міністэрства аховы здароўя Жана Іванаўна ЕРАМЕЕВА.

28 снежня — намеснік дырэктара па навуковай рабоце Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра гігіены Ірына Аляксееўна ЗАСЦЕНСКАЯ.

29 снежня — галоўны спецыяліст аддзела ліцэнзавання медыцынскай дзейнасці Міністэрства аховы здароўя Франц Францавіч ЕРМАЛКЕВІЧ.

У графіку магчымыя змяненні.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» СООБЩАЕТ:

В извещении о проведении 68-го открытого аукциона на право заключения договора аренды (сроком на 5 лет) нежилых неиспользуемых помещений коммунальной собственности г. Минска, опубликованном в газете «Звязда» 15.12.2007, строку 24 столбец 2 дополнить словами «или торговый объект с устройством отдельного входа».

УНП 190398583.

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на I квартал або I-е паўгоддзе 2008 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе ў рэдакцыю на адрас: **220013 Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчык можа выйграць у якасці прыза падпіску на II квартал 2008 г., гадзіннікі, футболкі, бейсболкі, печ ЗВЧ, тэлевізар «Віцязь» і суперпрыз — халадзільнік «Атлант». Карткі, наклееныя на паперу ці плёнку, або дасланыя **пасля 3 студзеня 2008 года** па паштоваму штэмпелю атрымання, да ўдзелу ў гульні не прымаюцца. Розыгрыш прызоў праводзіцца **8 студзеня 2008 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **да 19 студзеня**.

Атрымаць прыз можна ў рэдакцыі **да 20 сакавіка 2008 г.** пры прад'яўленні квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на I квартал або I-е паўгоддзе 2008 года і пашпарта. Дастаўку печы ЗВЧ, тэлевізара і халадзільніка ажыццяўляе рэдакцыя. **Пасля 20 сакавіка** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Удачы ў гульні!

10 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на I квартал або I-е паўгоддзе 2008 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ____________________

____

Падпіска афармлена і аплачана ў ____________________
(аддзяленне сувязі)

____________________ **на I кв. або I-е паўг. 2008 года**

Хатні адрас і тэлефон [ ] (індэкс) ____________________

____

Удачы ў розыгрышы!

Ф.СП-1 Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету **ЗВЯЗДА** з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

(індэкс выдання) — Колькасць камплектаў

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________

Куды ____________________ (прозвішча, ініцыялы)

(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету

(індэкс выдання)

ПВ | месца | літар

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	руб.	Колькасць камплектаў
	пераадрасоўкі	руб.	

на 2008 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ____________________

Куды ____________________ (прозвішча, ініцыялы)

(адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ПЕРАХОД НА МЯСЦОВЫЯ ВІДЫ ПАЛІВА ПАВЫСІЦЬ ЭНЕРГЕТЫЧНУЮ БЯСПЕКУ ДЗЯРЖАВЫ

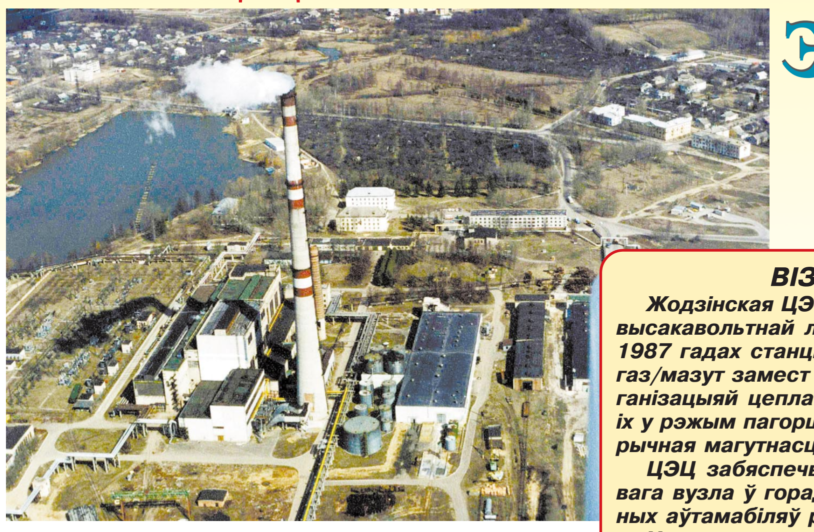

ВІЗІТНАЯ КАРТКА ПРАДПРЫЕМСТВА

Жодзінская ЦЭЦ уведзена ў эксплуатацыю ў 1951 годзе адначасова з высакавольтнай лініяй 110 кВ сувязі з Мінскім энергавузлом. У 1981—1987 гадах станцыя прайшла карэнную рэканструкцыю з пераводам на газ/мазут замест фрэзернага торфу, дэмантажом імпартных турбін і арганізацыяй цеплафікацыйнага адбору на турбінах ВК-25-1 з пераводам іх у рэжым пагоршанага вакууму. Уведзены два катлы КВГМ-100. Электрычная магутнасць станцыі — 54 МВт, цеплавая — 434 Гкал/гадзіну.

ЦЭЦ забяспечвае электра- і цеплазабеспячэнне буйнога прамыслова вузла ў горадзе Жодзіне, у тым ліку завода па вырабе велікагрузных аўтамабіляў рэспубліканскага значэння — БелАЗа.

У складзе станцыі тры буйныя прамыслова-ацяпляльныя кацельні ў горадзе Барысаве агульнай цеплавой магутнасцю 677 Гкал/гадзіну.

АБ ПЕРСПЕКТЫВАХ РАЗВІЦЦЯ ЖОДЗІНСКАЙ ЦЭЦ

Аляксандр ЗАКРЭЎСКІ, дырэктар Жодзінскай ЦЭЦ:

— Як вядома, у нашай краіне распрацавана дзяржаўная праграма па абнаўленні энергетычных фондаў і павелічэнні спальвання мясцовых відаў паліва ў балансе энергетыкі Беларусі.

У сувязі з гэтым напрамкам на Жодзінскай ЦЭЦ заканчваецца распрацоўка праекта па ўводзе ў эксплуатацыю ў 2008 годзе паравога катла магутнасцю каля 60 тон у гадзіну і рабочым ціскам 100 атмасфер. Кацёл будзе працаваць на мясцовых відах паліва, асноўным жа яго палівам запланавана зрабіць тарфяныя брыкеты. Тэхналагічныя магчымасці катла дазволяць спальваць драўляныя трэскі і фрэзерны торф. Дадзенаму праекту на прадпрыемстве надаецца найвышэйшая ўвага, бо агучаная праграма знаходзіцца на кантролі Савета Міністраў Беларусі і галіновага міністэрства.

У перспектыве новы кацёл дазволіць замяніць на мясцовыя віды паліва прыкладна 4—5 тысяч кубаметраў прыроднага газу ў гадзіну. Новае абсталяванне дазволіць спальваць каля 57 тысяч тон умоўнага паліва ў год. У выніку менавіта на такі памер паліва наша эканоміка будзе менш залежаць ад паставак расійскага газу. Мне здаецца, што гэты праект паспрыяе больш эфектыўна выкарыстоўваць мясцовыя віды паліва для вырабу электраэнергіі. Трэба заўважыць, што мясцовыя віды паліва абыходзяцца нашай краіне значна танней за прыродны газ, які набываецца за мяжой і працягвае толькі даражэць.

— На нашым прадпрыемстве працуе шмат сапраўды класных спецыялістаў, якія заслугоўваюць павагі.

Асобна хачу адзначыць начальніка змены Жодзінскай ЦЭЦ Уладзіміра Краўчанку, які больш за 30 гадоў бездакорна адпрацаваў на нашым прадпрыемстве, якому можна давяраць задачу любой складанасці. Сёлета Уладзіміру Уладзіміравічу было прысвоена ганаровае званне аб'яднання электраэнергетыкі «Белэнерга» «Ганаровы работнік беларускай энергасістэмы». Таксама за шматгадовую працу і дасягненне высокіх паказчыкаў аб'яўлена падзяка аб'яднання «Белэнерга» работніку каталатурбіннага цэха Сяргею Валасачу.

Віншаванне калектыву Жодзінскай ЦЭЦ ад кіраўніка прадпрыемства:

— Паважаныя энергетыкі і ветэраны Жодзінскай ЦЭЦ! Ад імя адміністрацыі і прафсаюзнага камітэта нашага прадпрыемства віншую вас з нашым прафесійным святам — Днём энергетыка, які адзначаецца 22 снежня. У гэты асенне-зімовы перыяд энергетыкі працуюць з поўнай нагрузкай, такім чынам забяспечваючы нашых спажыўцоў святлом і цяплом. Галоўная задача энергетыкаў — надзейна і бесперабойна забяспечваць цеплавой і электрычнай энергіяй жыхароў краіны. У гэты святочны дзень жадаю вам моцнага здароўя, поспехаў у працы, шчасця вам і вашым сем'ям, міру і дабра.

З павагай дырэктар Жодзінскай ЦЭЦ Аляксандр ЗАКРЭЎСКІ.

У ПРАДПРЫЕМСТВА — МОЦНЫ САЦЫЯЛЬНЫ ПАКЕТ

Намеснік дырэктара Жодзінскай ЦЭЦ Іван ДРОЗД:

— Спецыялісты прадпрыемства атрымліваюць дастойныя заробкі ў маштабах горада Жодзіна. Больш за тое, работнікаў Жодзінскай ЦЭЦ абараняе моцны калектыўны дагавор, які прадугледжвае цэлы сацыяльны пакет. У прадпрыемства ёсць тры інтэрнаты для ўласных работнікаў. Сёлета ў адным інтэрнаце сямейнага тыпу была зроблена рэканструкцыя. Цяпер там цудоўныя ўмовы для пражывання, бо пакоі былі мадэрнізаваны ў аднапакаёвыя кватэры.

За два кіламетры ад Жодзіна размяшчаецца ўласны піянерскі лагер, дзе ў летні перыяд могуць адпачываць дзеці работнікаў як нашага прадпрыемства, так і энергасістэмы ўвогуле. На прадпрыемстве працуе сталовая і дзейнічае сучасны пункт аховы здароўя, дзе днямі быў завершаны капітальны рамонт. Шмат увагі надаецца пенсіянерам-энергетыкам, якім кіраўніцтва Жодзінскай ЦЭЦ дапамагае нават у фінансавым плане. Сёлета сярод работнікаў ЦЭЦ быў сфарміраваны жыллёва-будаўнічы кааператыў. У хуткім часе запланавана пабудаваць дом на 60 кватэр для работнікаў прадпрыемства.

Матэрыял падрыхтавалі Сяргей КУРКАЧ і Вераніка ХІЛЬКЕВІЧ.
Здымкі — з архіва прадпрыемства.
УНП 100071593

У НАВАГОДНЮЮ НОЧ БУДЗЕ ЦЁПЛА!

Гэта прагноз ад УП «Мінсккамунцепласетка», які датычыцца тэмпературы ў кватэрах мінчан

Якім будзе надвор'е на Новы год? Гэта пытанне цікавіць многіх з нас. Але што б ні прагназавалі сіноптыкі — галоўнае, каб цяпло і ўтульнасць панавалі ў нашых душах... і безумоўна, у кватэрах. Калі душэўны камфорт залежыць толькі ад нас саміх, то вось забеспячэнне камфортных тэмператур у жылых памяшканнях цалкам бяруць на сябе энергетыкі.

У сталіцы амаль палову жылых кватэр цяплом і гарачай вадой забяспечвае ўнітарнае прадпрыемства «Мінсккамунцепласетка». Сёння на балансе прадпрыемства знаходзяцца 32 кацельні магутнасцю 486,5 Гкал/г і адна транспартабельная кацельня магутнасцю 1,6 МВт, 193 цэнтральныя цеплавыя пункты і квартальныя пункты ўліку цяпла, транспартабельны блочны цеплавы пункт магутнасцю 5 Гкал/г і каля 600 км цеплассетак.

Сітуацыя, якая склалася ў апошнія гады з энергарэсурсамі, дадала акцэнтаў у работу прадпрыемства.

— Сёння мы не толькі абавязаны надзейна забяспечыць цяплом нашых спажыўцоў, — гаворыць **дырэктар УП «Мінсккамунцепласетка» Уладзімір АЛЯКСАНДРАЎ**, — але і зрабіць гэта з максімальнай эканоміяй. Асноўная доля затрат на вытворчасць цеплавой энергіі — гэта паліўна-энергетычныя рэсурсы. У нашым выпадку — газ, які экспартуецца з-за мяжы. І хоць прадпрыемства задзейнічана ў рэспубліканскай праграме па выкарыстанні мясцовых відаў паліва, іх укараненне абмежавана ўмовамі вялікага горада. Таму мы стараемся знайсці ў першую чаргу спосабы больш эканамічнага выкарыстання менавіта газу. Гэта і рэканструкцыя ЦЦП і кацельняў, і ўкараненне аўтаматызаванай сістэмы кіравання, і ўвод кагенерацыйных установак, што дае магчымасць знізіць расход паліўна-энергетычных рэсурсаў на 10—12 працэнтаў.

З другога боку, мы пільную ўвагу надаем зніжэнню страт цеплаэнергіі падчас яе транспарціроўкі, а страты гэтыя, прызнаемі, могуць даходзіць да 25 працэнтаў. Выкарыстанне папярэдне ізаляваных труб дае магчымасць знізіць гэты паказчык у 5—10 разоў. Калі ж гэта гібкія папярэдне ізаляваныя трубы «Ізапрафлекс» і «Касафлекс», якія не паддаюцца каразіі і могуць эксплуатавацца без замены больш за 50 гадоў, эканамічны эфект узрастае ўдвая. За 11 месяцаў гэтага года спецыялістамі УП «Мінсккамунцепласетка» было заменена 33,5 км труб, 24 км з іх — на папярэдне ізаляваныя. Дарэчы, павелічэнне ў энергасістэме Мінска за апошнія гады долі цеплатрас з папярэдне ізаляванымі трубамі не толькі зніжае страты цеплаэнергіі, але і павышае надзейнасць, а значыць зніжае затраты на рамонтныя работы. Так, сёлета ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года адбылося на

48 пашкоджанняў менш, і гэта пры пастаянным павелічэнні працягласці цеплатрас. (Толькі ліквідацыйныя работы па адным пашкоджанні, без уліку страт і наступстваў, абыходзіцца каля 2 млн рублёў.)

Вялікую ролю ў рацыянальным размеркаванні і расходаванні цеплавой энергіі адыгрываюць мерапрыемствы, якія праводзяцца сумесна з арганізацыямі ЖКГ — устаноўка сістэм рэгулявання падачы цяпла і прыбораў яго ўліку, а таксама цеплавая рэабілітацыя будынкаў, якая зніжае цеплаастраты да 45 працэнтаў.

Што ж датычыцца выкарыстання мясцовых відаў паліва (МВП) у цеплазабеспячэнні сталіцы, «Мінсккамунцепласетка» працуе і ў гэтым накірунку. Так, у мінулым годзе была пераведзена на МВП кацельня вытворчай базы па вул. Гая, 91, магутнасцю 12,5 к Вт. Зараз на завяршальным этапе знаходзяцца праектныя работы па ўстаноўцы катла на МВП на кацельні пас. Баравая, разглядаецца эфектыўнасць аналагічнага праекта для кацельні пас. Сокал. Укараняюцца і новыя, нетрадыцыйныя пакуль для нашай энергетыкі цеплакрыніцы. У наступным годзе запланавана ўстаноўка сонечных водападагравальных сістэм на двух будынках горада.

Дзякуючы ўкараненню комплексу мерапрыемстваў па энергазберажэнню сёлета прадпрыемствам было выкарыстана на 4515 т у.п. менш, чым за той жа перыяд мінулага года, а паказчык па энергазберажэнні перавысіў 15 працэнтаў.

І такая сур'ёзная эканомія, ніяк не паўплывае на стабільна камфортную тэмпературу ў кватэрах мінчан, якую УП «Мінсккамунцепласетка» абавязкова забяспечыць і ў навагоднюю ноч нягледзячы на сюрпрызы капрызнага надвор'я.

Таццяна ЛЯКОВІЧ.

ПАВАЖАНЫЯ КАЛЕГІ І СЯБРЫ!

Камунальнае ўнітарнае вытворчае прадпрыемства па эксплуатацыі і рамонце камунальных цеплавых сетак і кацельняў

УП «Мінсккамунцепласетка»

віншуе вас і вашы калектывы з прафесійным святам —

ДНЁМ ЭНЕРГЕТЫКА!

Прыміце шчырыя пажаданні пасляховай плённай дзейнасці, невычарпальнай энергіі, новых творчых поспехаў, стабільнасці, шчасця і дабрабыту вам і вашым сем'ям.

Выказваем вам сардэчную падзяку за дзейснае супрацоўніцтва з нашай арганізацыяй, ваш вопыт, высокі ўзровень прафесійнага майстэрства, дзелавую рэпутацыю

З павагай, калектыў УП «Мінсккамунцепласетка».

УП «МІНСККАМУНЦЕПЛАСЕТКА»
220049, г. Мінск, вул. Валгаградская, 12.
тэл/факс: 267-33-11
http//www.mkts.by
Ліц. № 02300/0213578 ад 20.02.04, выдадзена МНЗ РБ.
УНП 100185328

Рэпартаж з колаў

«ЗВЯЗДА»? ГЭТА ТОЕ, ШТО ТРЭБА ЧЫТАЦЬ!

(Заканчэнне. Пачатак у нумары за 21 снежня.)

...На галоўнай пошце Віцебска нашы прэзентацыі праходзілі ўжо не раз. І, здаецца, у кожны — прыходзілі на іх, так званыя, дзяды. Прычым не проста дзяды, а нашы... Іван Іванавіч Тышко (ён жа проста Янка) па «Звяздзе» некалі вучыўся чытаць (ёй былі паклеены сцены ў бацькоўскай хаце). Стаж падпіскі на газету ў яго — 57 гадоў. Усё жыццё, як прызнаецца, чытаў «Звязду» Іван Дзмітрыевіч Башак. Яму, дарэчы, восемдзесят. І нават з вялікім хвастом. Што... «не ўзрост яшчэ», як кажа, бо бацькі яго жылі да ста. «Родную газету на роднай мове» пастаянна выпісвае і Мікалай Якаўлевіч Карповіч. Не маглі не спадзявацца на сустрэчу з Уладзімірам Мікалаевічам Масалковым і многімі іншымі...

Не ўсе, на жаль, прыйшлі. Але ж размова атрымалася. Прычым досыць нечаканай: да прэзентацыі газеты з лёгкай рукі віцебскіх паштавікоў далучыліся старшакласнікі адной з бліжэйшых школ. Уважліва слухалі, само сабой — разумелі, а ўжо як ахвотна адказвалі на пытанні! На чым друкавалася «Звязда» ў гады Вялікай Айчыннай, калі не хапала газетнай паперы? Чым узнагароджана? Куды ходзіць цягнік, названы ў гонар газеты? Хто з беларускіх класікаў з ёй супрацоўнічаў? На якой плошчы помнік рэдактару газеты Герою Савецкага Саюза Уладзіміру Амельянюку?..

Па сакрэту прызнаемся: у Віцебску мы нават... спявалі. Бо прагаварыліся, што у дзяцінстве наш фотакарэспандэнт Марына Бегункова выступала на Славянскім базары. «А без базару? — запатрабавалі госці. Што было рабіць?.. У зале загучала «Купалінка». Прычым, спявалі яе ўсе.

Да песень, да размоў (па-беларуску ж!) прыслухоўваліся кліенты пошты, асобныя падыходзілі, каб узяць на ўспамін наш каляндар з прыгожым Мірскім замкам, а то і падпісацца...

Шкада ў «экіпажы» на гэты раз не было Яўгена Пясецкага. Па дарозе ў Дуброўна ён абавязкова б нешта напісаў, бо ў вершы просіцца многае, пачынаючы з самае пявучае назвы. Прыгожы гарадок! І такія ж людзі. Сярод іх мы, зразумела ж, сустрэлі сваіх прыхільнікаў — начальніка вузла паштовай сувязі Леаніда Іванавіча Ханякова, «спрадвечную» падпісчыцу Зінаіду Рыгораўну Пятроўскую. Да выхаду на пенсію яна працавала ў мясцовай спецшколе-інтэрнаце, выкладала біялогію, выгадавала з мужам двух сыноў. Адзін, расказвала, у Мінску жыве. Ён і па звяздоўскі прыз прыязджаў.

Так-так, шанцавала Зінаідзе Рыгораўне. Адзін раз выйграла прыстасаванне для падводнай лоўлі рыбы.

Другі — электрапрас. І па сёння, расказвала, карыстаецца — добра служыць. А ўжо газета...

— І сама чытаю ад радка да радка, і муж мой. Усё патрэбнае — пра здароўе, пра сад-агарод, пра гаспадарку. І для душы шмат што ёсць, — гаварыла Зінаіда Рыгораўна.

Дзякавала газету за блізкасць да людзей, за разуменне іх праблем, за імкненне дапамагчы. У іх вось аптэчнага кіёска паблізу няма (ці ж справа хвораму за чатыры кіламетры па лекі хадзіць?), за тэлефон ля дома не заплаціш...

— Пачакаю яшчэ, можа на месцы гэтыя праблемы вырашым, а не — далібог напішу.

...Абяцаў напісаць нам і спадар Кабачэўскі з Оршы (**на здымку**). Праўда, з іншай нагоды. «Гумарылі» мы там, расказвалі «вясёлыя і праўдзівыя гісторыі з жыцця чытачоў «Звязды». Васіль Дзянісавіч гаварыў, што яму таксама ёсць чым падзяліцца — напісаць толькі трэба, хай людзі пасмяюцца...

Але ж на сустрэчу ён завітаў не для гэтага. Хацеў сказаць (і сказаў!), што выпісвае «Звязду» з 1974 года і найперш — з-за мовы. А потым:

— У людзей цяпер няма магчымасці выпісваць па сем газет, — гаварыў ён. — Трэба, каб пра ўсё пісалі ў адной. Коратка, талкова. «Звяздзе» гэта ўдаецца: і пра палітыку тут, і пра рыбалку, і пра гісторыю нашу, і пра гарод... А вось чаго не хапае, дык гэта артыкулаў пра сапраўдных патрыётаў. Не тых, якія з'ехалі за мяжу... Тых, якія жывуць і працуюць тут, **на** гэтай зямлі і **дзеля** гэтай зямлі, **дзеля** народа.

Падставай для сур'ёзных размоў стала яшчэ адно выказванне Васіля Дзянісавіча:

— Вось у чыноўнікаў цяпер турбота, колькі пастаўлена лічыльнікаў вады і цяпла? Трэба, маўляў, лічыць, эканоміць... А вы спытайце, колькі чалавек, колькі дэпутатаў выпісала газету «Звязда»? Колькі народу думае на роднай мове, жыве свядома, па-беларуску? Ім жа не трэба казаць, каб эканомілі, каб гаспадарамі былі. Гэта ў крыві ўсё. І абудзіцца, калі вернецца да людзей мова.

Разам з аршанцамі, што прыйшлі на дзень падпісчыка «Звязды», мы ўзгадалі нашы традыцыі, нашы беларускія прымаўкі, песні, расказалі пра гісторыю газеты, правялі віктарыну, пакінулі што-кольвечы з дробных прызоў. І, хацелася б верыць, цёплы ўспамін, які (а раптам?) некага яшчэ далучыць да нашых падпісчыкаў.

...Не блізкі свет — з Мінска ў Шуміліна, адтуль — у Гарадок, потым Віцебск, Дуброўна, Оршу... Каля тысячы кіламетраў... «А толку?» — «павісла ў паветры», калі вярнуліся ў Мінск. «Каб зняць», каб сказаць (сабе), што ўсё было не так ужо і марна, будзем пералічваць далей. Нупа-першае, мы пазнаёміліся, пагаварылі з нашымі чытачамі, сабралі іх прапановы па паляпшэнні газеты, па другое — уручылі сумленна выйграны суперпрыз Яўгеніі Максімаўне Турковай (калі ласка, прабачце за ўчарашнюю памылку ў прозвішчы! — **Аўт.**), па-трэцяе, не адной сотні людзей па магчымасці цікава расказалі, што такое «Звязда» — учарашняя, сённяшняя і заўтрашняя, пагаварылі з нашымі, так бы мовіць, дзелавымі партнёрамі паштавікамі.

— Ёсць людзі, якія пастаянна, дзесяцігоддзямі, чытаюць «Звязду», — гаварыла інструктар па падпісцы Шумілінскага РВПС Таццяна Анатольеўна Пашкоўская. — Узяць хоць бы тую ж Асташонак Рэгіну Пятроўну, Казакову Таццяну Іванаўну, Палякову Тамару Мікалаеўну, нашу былую начальніцу Каралёву Тамару Сцяпанаўну... А ёсць тыя, хто першы раз выбірае. Дзе мы прапануем, а недзе людзі і самі...

Мо пачуўшы па тэлебачанні кароткае «Родная газета на роднай мове»? Мо купіўшы колькі нумароў «Звязды» ў кіёску? Мо прыслухаўшыся да парад нашых падпісчыкаў, альбо і нашых, падчас прэзентацый?..

У любым выпадку хочацца верыць, што і для старых, і для новых падпісчыкаў «Звязда» — гэта надоўга і гэта тое, што трэба чытаць. Бо...

Па вачах бачылі, не ўсё яшчэ страчана — жыве наша мова! І хочацца людзям, каб гучала яна, каб жыла далей, а вось, што зрабіць для гэтага?

Падказваем: самае простае — выпісваць беларускую газету, чытаць. І жыць, як вучылі бацькі і дзяды. Гэта значыць, годна, па-людску, у гармоніі з самім сабой.

Валянціна ДОЎНАР,
Сяргей ПРОТАС,
Марына БЕГУНКОВА (фота).

ВЫПІСВАЙЦЕ «ЗВЯЗДУ» НА І КВАРТАЛ І І ПАЎГОДДЗЕ 2008 ГОДА З БЯСПЛАТНЫМІ ЎКЛАДКАМІ

НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ
МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ — газета для выбаршчыкаў і дэпутатаў мясцовых саветаў
СВАЯ СПРАВА — бізнэс, эканоміка, фінансы
Наш культурны асяродак ЖЫВАНДОЛЯ
ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА
КУПІ ЛЕПШАЕ! тавары паслугі цэны
КРАІНА ЗДАРОЎЯ

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	8800 рублёў на месяц 26400 рублёў на квартал 52800 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	8300 рублёў на месяц 24900 рублёў на квартал 49800 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	14000 рублёў на месяц 42000 рублёў на квартал 84000 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	12800 рублёў на месяц 38400 рублёў на квартал 76800 рублёў на паўгоддзе

ПАДПІСКА «ДА ЗАПАТРАБАВАННЯ» (праз кіёскі Мінгарсаюздруку)

ДЛЯ ІНДЫВІДУАЛЬНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63850	7460 рублёў на месяц 26400 рублёў на квартал 44760 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕТЭРАНАЎ ВАВ І ПЕНСІЯНЕРАЎ	63145	6990 рублёў на месяц 20970 рублёў на квартал 41940 рублёў на паўгоддзе
ДЛЯ ВЕДАМАСНЫХ ПАДПІСЧЫКАЎ	63858	9938 рублёў на месяц 29814 рублёў на квартал 59628 рублёў на паўгоддзе
ВЕДАМАСНАЯ ПАДПІСКА ДЛЯ ЎСТАНОЎ МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ, МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І МІНІСТЭРСТВА АХОВЫ ЗДАРОЎЯ	63239	9431 рубель на месяц 28293 рублі на квартал 56586 рублёў на паўгоддзе

ПРЕДЛОЖЕНИЕ
о покупке крупного пакета акций

Полное наименование и местонахождение покупателя акций	Компания: **Energy Systems Holding group ApS.** местонахождение: c/o CPH CONSULTING, lergravsvej 53, 2300, Copenhagen, Denmark.
Полное наименование и местонахождение эмитента, акции которого приобретаются	Открытое акционерное общество (ОАО) «Мегасити», местонахождение: 220073, г. Минск, ул. Скрыганова, 6-2е, тел. 210 19 34.
Цена, по которой покупатель намерен приобретать акции	500 (Пятьсот) белорусских рублей за одну акцию.
Сроки, форма и порядок оплаты акций	Предоплата, в течение 3 дней с момента подписания договора купли-продажи, по безналичному расчету.
Адрес, по которому будут заключаться договора купли-продажи акций	Город Минск, ул. Володько, 6-10, офис профессионального участника рынка ценных бумаг ООО «Каскад-93-Инвест». Тел. 298 57 68
Дата начала и окончания покупки акций	С 22 декабря 2007 г. по 15 января 2008 г. Время с 10.00 до 15.00.

Предложение согласовано Главным управлением по ценным бумагам при Министерстве финансов Республики Беларусь по г. Минску.

Забытае? Новае? Вечнае!

НАДМАГІЛЬНЫ КРЫЖ: ШТО З ІМ РАБІЦЬ?

«Хутка споўніцца год пасля смерці мужа. Трэба ставіць помнік, а што рабіць з крыжам, які да гэтага часу стаіць на магіле?» — пытаецца Таццяна К. з г. Слонім.

Гэта пытанне болем адгукнулася ў нашых сэрцах, таму што якраз улетку мы наводзілі парадак на Грабёнскіх могілках, што ў Чэрвеньскім раёне. Былі там на працягу трох месяцаў і кожны раз сутыкаліся з непаразуменнем, якое не проста кідалася ў вочы, а брала за жывое. Каля ўваходу на могілкі ляжала вялікая гара смецця, сярод якога можна было ўбачыць шмат драўляных надмагільных крыжоў. Душа балела з-за нашай бездапаможнасці і неахайнасці, а яшчэ больш — з-за няведання адвечных традыцый і адсутнасці культуры падтрымання парадку на могілках.

Зразумела, што ў некаторых выпадках мы аказаліся міжвольнымі заложнікамі нашага сацыякультурнага становішча і вымушаны адначасова сядзець на дзвюх табурэтках, а дакладней — вісець паміж імі.

Сучаснае пахаванне нябожчыка заканчваецца тым, што на магіле ставіцца драўляны крыж. Сёння ён (каталіцкі або праваслаўны) з'яўляецца толькі часовым знакам вечнага прытулку хрысціянскага верніка. Праз год людзі ўзводзяць над магіламі памерлых суродзічаў гранітныя ці мармуровыя помнікі, на якіх дзе-небудзь у куточку выгравіраваны невялікі крыжык.

А што ў такім разе рабіць з тым часовым драўляным крыжам? Зноў, у каторы ўжо раз, заўважым, што ўсе мы аказаліся заложнікамі паралельнага суіснавання дзвюх традыцый: рэлігійнай і свецкай. Гэты дыялог культуры — даніна часу, і ад яго нікуды не схаваешся. Ён жорстка сутыкае ідэалагічныя, філасофскія, эстэтычныя і маральныя асновы гэтых традыцый і патрабуе пошуку нейкага выйсця. Хоць часцей за ўсё адбываецца элементарнае раздваенне формы і зместу, прычым, як правіла, форма застаецца традыцыйнай, а вось змест абнаўляецца, таму такое штучнае збліжэнне і выклікае пярэчанні і непаразуменні. Нашы сённяшнія нявесты ідуць пад вянец цяжарнымі, але на галаву мацуюць вянок — сімвал цнатлівасці. Па традыцыі побач з маладымі на працягу ўсяго вяселля знаходзяцца шафер і шаферка, якія аказваюцца... сямейнай парай. Тая ж сямейная пара потым будзе хрысціць іх дзяцей. Колькасць прыкладаў можа быць вялікай.

У рэчышчы праблемы суіснавання традыцыі і навацыі аказаліся і могілкі. Калі ў мінулыя часы на магіле ставілі крыж і абнаўляць яго было нельга, то сёння надмагільны крыж перажывае некалькі стадый свайго існавання. Спачатку ён узвышаецца над магілай, «замыкае» кампазіцыю сфарміраванай зоны смерці, з'яўляецца апазнавальным знакам канфесійнай прыналежнасці нябожчыка. Праз год на магіле паставяць свецкі знак — помнік. А далейшая гісторыя крыжа раздвойваецца і можа пайсці зусім рознымі шляхамі. Адзін варыянт — перад тым як узвесці над магілай гранітны помнік-комплекс (у вельмі шырокім дыяпазоне варыянтаў увасаблення), у зямлі робяць паглыбленне на 20—30 см і кладуць туды драўляны крыж, над якім будзе ўзвышацца помнік. Другі варыянт — пасля таго, як будзе пастаўлены помнік, крыж пакладуць збоку ад магілы ці ў галаве, і ён будзе знаходзіцца там яшчэ на працягу некалькіх гадоў. Нарэшце, праз некаторы час крыж згубіць сваё аблічча і яго выкінуць на сметнік як звычайную побытавую рэч, якая адслужыла свой век.

У нашай традыцыі існаваў звычай: двойчы (а ў некаторых месцах і больш) на год трэба было ачысціць зямлю ад усялякай старызны. Таму на Масленіцу і на Купалле хлопцы збіралі стаптаныя лапці, паламаныя кашы, струхлявелыя бароны і спальвалі на вогнішчы. Таму будзе значна лепш, калі перад Радаўніцай усе непатрэбныя крыжы збяруць у адно месца і спаляць. Лепш так, чым назіраць за тым, як яны валяюцца на гары смецця.

Аднак ёсць яшчэ адзін варыянт далейшага лёсу гэтых крыжоў. Вядома, што пад г. Рыга ўжо шмат дзесяцігоддзяў існуе сапраўдны музей крыжоў, які з'яўляецца чымсьці падобным на Галгофу — гара жаўтапёсу, а над ёй узвышаюцца тысячы розных па форме крыжоў. Гэты вопыт быў пераняты ксяндзом в. Мосар Глыбоцкага раёна. Мясцовыя могілкі ўваходзяць у вельмі прыгожы паркава-касцёльны ансамбль і выразна сведчаць аб тым, што могуць зрабіць людзі, аб'яднаныя адной ідэяй і вядомыя чалавеку, якому цалкам давяраюць. І вось на мясцовых могілках, якія размешчаны на пагорку, узведзена свая Галгофа, на якой таксама сабрана шмат крыжоў. Гэты вопыт можна смела пераймаць і такім чынам вырашыць праблему эстэтызацыі сакральнай прасторы могілак.

Па такім шляху захавання надмагільных крыжоў могуць пайсці і ў іншых рэгіёнах нашай краіны. Гэта можа быць невялікі па памерах насыпаны курган, які паступова — з году ў год — будзе абрастаць крыжамі і тым самым набываць статус сакральнай мясціны (нешта накшталт брацкай магілы ў пасляваенны час), вакол або побач якой будзе фарміравацца выключнае поле нашай адвечнай духоўнасці, поле прымірэння, узаемаразумення, спагады і літасцівасці.

Сёння ў многіх вёсках вяртаюцца на свае колішнія месцы крыжы—абярэгі, якія ставілі на пачатку вуліцы або на скрыжаванні дарог. Ён быў своеасаблівым цэнтрам вясковага свету; перад ім спынялася пахавальная працэсія, схілялі галаву для бласлаўлення маладыя, якія вярталіся з-пад вянца, хрысціўся той, хто кіраваўся ў далёкую дарогу.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

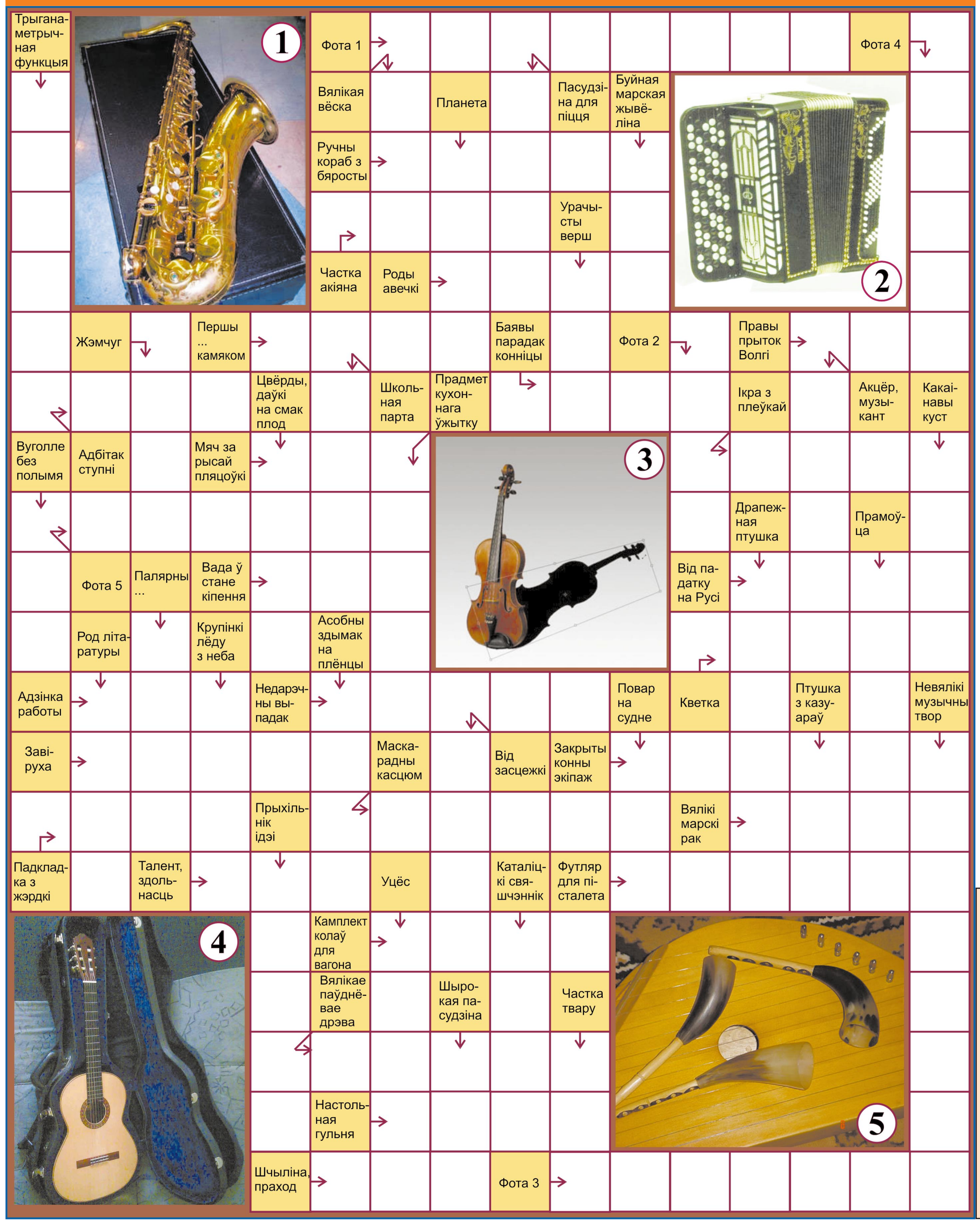

Анталогія беларускай песні

Белы снег

Каханне перастварае свет, робіць яго ўтульным, па-святочнаму прыгожым. Алесь Бадак і Мікола Сацура, калі працавалі над песняй «Белы снег», імкнуліся і паэтычным словам, і сентыментальнай мелодыяй перадаць гэтую цудадзейнасць магічнай сілы кахання, адлюстраваць духоўную чысціню, якой прасвятляецца навакольная прастора ў час пачуццёвага трымцення закаханых. Рамантычна-ўзнёслы вакальны твор «Белы снег» у 2003 годзе ансамблем «Сябры» вынесены на эстрадную арбіту.

Міхась ШАВЫРКІН.

Верш Алеся Бадака Музыка Мікалая Сацуры

Падае ў далоні снег бялюткі, падае.
Яму, як святу, сёння рада я,
Сёння рада я.
Слухаць рада я
Твой смех.
Хочацца з табой ісці па снезе, хочацца,
І верыць: гэты дзень не скончыцца,
Дзень не скончыцца
І снег.
Прыпеў:
Белы снег
Ад сцежкі вузкай да нябёс.
Белы снег,
Як белы храм, дзе звёў нас лёс.
Белы снег.
У белым срэбры мы з табой.
Белы снег —
Як белы снег, і твой, і мой.
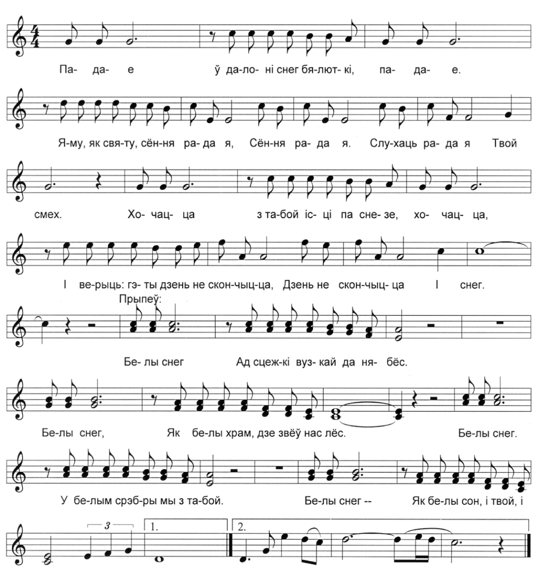
Радуе, усё вакол нас сёння радуе.
Сняжынкі — сёстры зор, што падаюць,
З неба падаюць,
Долу падаюць,
Павер.
Збудзецца, што загадаем разам, збудзецца,
Пакуль сняжынкі ціха кружацца,
Ціха кружацца
Цяпер.
Прыпеў.

Дарагога любага ўнука **Віталія Эдуардавіча АВАНЯНА** віншую з днём нараджэння. Жадаю моцнага здароўя, радасці і добрых сяброў у жыцці.

Бабуля Галя.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд 15 снежня.

Па гарызанталі: Церашкова. Парэз. «Ява». Грэчка. Явар. Азу. Нуда. Асада. Пунш. Радэн. Воск. Ара. Спад. Тактык. Яма. Кума. Бра. Пара. Парк. Гагарын. Ракада. Ласт. «Янка». Ігар. Кратар. Туба. Рамі. Залом. Перу. Мастак. **Па вертыкалі:** Рагу. Пякарня. Амур. Чынш. Дамкрат. Тупік. Аід. Скіба. Цырк. Ага. Рада. Рапс. Разява. «Свята». Арбалет. Ваза. Мора. Гарус. Стома. Клімук. Арка. Ода. Купала. Адат. Арат. Эры. Рыса. Кавалёнак. Антрэсолі.

КУРНЕЎ АДПРАЎЛЕНЫ Ў АДСТАЎКУ

20 снежня галоўны трэнер ФК «Дарыда» атрымаў паведамленне аб тым, што яго кантракт, які дзейнічае яшчэ год, праз 14 дзён будзе расторгнуты. Афіцыйная прычына — невыкананне пастаўленай задачы. У кантракце з трэнерам было абазначана, аказваецца, што каманда павінна ўвайсці ў пяцёрку наймацнейшых. Нагадаем, што Уладзімір Курнеў змяніў на пасадзе галоўнага трэнера «Дарыды» Анатоля Байдачнага ў канцы чэрвеня мінулага года. На той момант каманда знаходзілася на перадапошнім месцы ў турнірнай табліцы, маючы на сваім рахунку ўсяго дзве перамогі ў адзінаццаці матчах. Застаецца загадкай, як можна было падпісваць такі кантракт, у якім за 15 тураў меркавалася вывесці каманду ў першую пяцёрку.

Алена АЎЧЫННІКАВА.

Утерянный бланк страхового полиса Белгосстраха по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории РБ серии АЖ № 1403801 **считать недействительным.**

Гаспадарчым судом Брэсцкай вобласці па заяве мытні «Заходні Буг» 05.12.2007 г. узбуджана справа аб банкруцтве **№ 172-8б/2007 і распачата конкурсная вытворчасць у дачыненні да індывідуальнага прадпрымальніка Барэцкага Васіля Макаравіча (г. Брэст).**

Патрабаванні крэдытораў і зацікаўленых асобаў прымаюцца праз кіраўніка **Лазарчука Пятра Аляксандравіча (вул. Мастовая, 13, в. Клейнікі Брэсцкага раёна, 225038).**

Даведкі па тэл. 8 029 3591692.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі ІП Барэцкага В.М. лічыць несапраўдным.

Утерянные бланки страховых полисов Белгосстраха по обязательному страхованию гражданской ответственности владельцев транспортных средств на территории Республики Беларусь серии АЖ с № 1469670 по № 1469671, **считать недействительными.**

Усміхнёмся!

Рускае народнае свята «Дамаўляцца наконт Новага года» адзначаецца кожныя першыя, другія і трэція выхадныя снежня.

☺

Тата — Вовачку:
— Двойку паправіў?
— Паправіў.
— А ну пакажы!
— Вось!
— Ну хто ж так правіць? Дай сюды!

☺

На чэмпіянат свету па сумо сабралася каля 80 тон спартсменаў.

Муж з жонкай у ложку. Жонка:
— Вазьмі мяне!
Муж не звяртае ўвагі. Жонка зноў:
— Ну вазьмі мяне!
Муж:
— Ды не еду я нікуды!

☺

Праверка лічыльнікаў на халодную і гарачую ваду паказала, што жыльцы не толькі не карыстаюцца гарачай вадой, але і закачваюць яе назад у вадаправод.

СЁННЯ

Сонца

	Узыход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	8.26	15.50	7.24
Віцебск	8.23	15.32	7.09
Магілёў	8.16	15.40	7.24
Гомель	8.04	15.45	7.41
Гродна	8.40	16.06	7.26
Брэст	8.32	16.15	7.43

Месяц

Поўня 24 снежня.

Месяц у сузор'і Блізнят.

Імяніны

Пр. Ганны, Ефрасінні, Аляксандра, Васіля, Сцяпана;
К. Ганараты, Зянона, Францішка.

НАДВОР'Е на заўтра

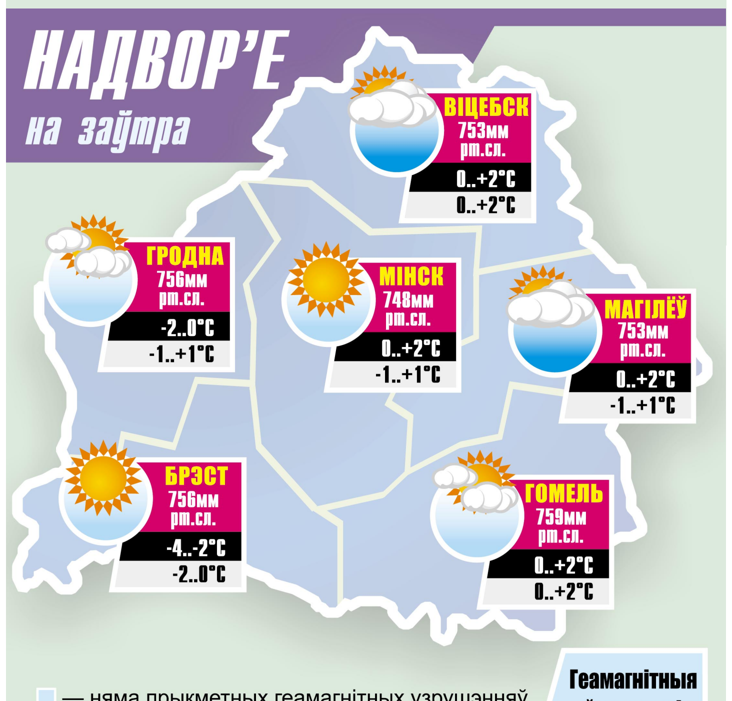

— няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

Геамагнітныя ўзрушэнні

2 снеж. 5 снеж. 8 снеж. 11 снеж. 14 снеж. 17 снеж. 20 снеж. 23 снеж.

...у суседзяў

ВАРШАВА	-3..-1°С	КІЕЎ	-1..+1°С	РЫГА	+1..+3°С
ВІЛЬНЮС	-1..+1°С	МАСКВА	-7..+5°С	С.-ПЕЦЯРБУРГ	0..+2°С

22 снежня

Дзве даты

1918 год — пачаліся Брэст-Літоўскія мірныя перагаворы паміж Савецкай Расіяй з аднаго боку і Германіяй, Аўстра-Венгрыяй, Балгарыяй і Турцыяй — з другога. Германія анексіравала Польшчу, Прыбалтыку, частку Беларусі, атрымала кантрыбуцыю ў 6 млрд марак. Саветы пайшлі на заключэнне Брэсцкага міру, каб захаваць сваю ўладу. Група «левых камуністаў» на чале з М. Бухарыным выступіла супраць заключэння Брэсцкага міру і была гатова «ісці на магчымасць страты савецкай улады ў імя інтарэсаў міжнароднай рэвалюцыі».

1905 год — пачалося Снежаньскае ўзброенае паўстанне ў перыяд Рэвалюцыі 1905—1907 гадоў. Выступленні рабочых, акрамя Масквы, адбыліся ў Растове-на-Доне, Новарасійску, Екацярынаславе, Харкаве, многіх гарадах Данбаса, Ніжнім Ноўгарадзе, Краснаярску, Чыце і іншых буйных прамысловых цэнтрах. У некаторых гарадах уладу ўзялі Саветы рабочых дэпутатаў. Падаўлены войскамі.

Цытата дня:

«Мужчына можа быць дурным і не здагадвацца аб гэтым усё жыццё — але толькі ў тым выпадку, калі ён не жанаты».

Генры Менкен (1880-1956), амерыканскі публіцыст.

Віншуем з днём нараджэння **Ганну ШАМРУК** з в. Заастравечча Клецкага раёна. Жадаем здароўя, шчасця, сямейнага дабрабыту.

Родныя.

КЛЁВА!

Практыка для тых, хто пачынае

АСНОВЫ ПАДЛЁДНАЙ ЛОЎЛІ

У першую чаргу для падлёднай лоўлі рыбалову неабходна вызначыцца з азёрамі, якія падыходзяць для зімовай рыбалкі. На жыццё рыбы зімою ўплывае шмат фактараў, мяняючы яе рэакцыю, асаблівасці харчавання і нават каэфіцыент выжывання. Напрыклад, з-за тоўстага слою снегу на лёдзе ў ваду трапляе менш святла, што прыводзіць да замаруджвання росту водарасцяў і змяншэння колькасці кіслароду, які яны ўтвараюць. У выніку, паводзіны рыбаў становяцца кволымі, апатычнымі, усю сваю энергію яна затрачвае на тое, каб выжыць, замест таго, каб рухацца і пракарміць сябе.

Азёры, у якіх летам расце зашмат водарасцяў, як правіла, вельмі мелкія і ў іх мала месцаў, насычаных кіслародам, таму вялікая колькасць рыбы не можа выжыць у іх у зімовыя месяцы. Рыба збіраецца ў тых нешматлікіх месцах, дзе ёсць кісларод, а большасць яе — гіне.

Выміранне рыбы зімой не азначае, што недахоп кіслароду датычыцца ўсяго возера, некаторыя зоны, як і раней, будуць даваць добрыя вынікі пры падлёднай лоўлі.

МЕСЦЫ ЛОЎЛІ

Навічкам, перш чым пачынаць эксперыментаваць у падлёднай лоўлі, лепш пайсці да месца, дзе збіраюцца вялікія згуртаванні народу. Рыбакі, якія захапляюцца гэтым відам рыбалкі, любяць лавіць у вялікіх кампаніях, тым самым яшчэ больш атрымліваючы асалоду ад рыбалкі. Адна з пераваг падлёднай лоўлі для навічка — гатоўнасць рыбакоў раздзяліць з вамі добрае месца для рыбалкі (хоць, зразумела, так бывае далёка не заўсёды). Ніхто не стане выказвацца супраць яшчэ некалькіх прабураных лунак і яшчэ аднаго рыбалова. Большасць аматараў рыбалкі з гатоўнасцю будуць дзяліцца з вамі сваімі поспехамі ці расказваць пра лепшыя прынады і іншыя прамудрасці.

Паспяховыя рыбаловы з гатоўнасцю расказваюць свае сакрэты, а «ветэраны» дзеляцца вопытам з тымі, хто толькі пачынае. Вядома ж, бываюць і выключэнні, але ўсё роўна не варта баяцца пытацца і даваць зразумець другім, што вы навічок у падлёднай лоўлі.

РЫБНЫЯ МЕСЦЫ

Знайсці месца знаходжання рыбы часам бывае зрабіць вельмі складана. Памятайце, што зімой рыба паводзіць сябе інакш, чым летам. Адзіная патрэба рыбы зімой — паесці дастаткова для таго, каб выжыць. Звычайна рыба затрачвае толькі частку дня на харчаванне, каб не марнаваць шмат энергіі ўпустую. Спаборніцтвы за ежу — вось ключ да вызначэння асаблівасцяў харчавання рыбы ў зімовы перыяд. Многія рыбакі не прымаюць да ўвагі той факт, што шум ад бурэння лунак паўплывае на рыбу. Калі вы перастанеце шумець і сядзеце рыбачыць, рыба вернецца і будзе больш актыўнай.

АБСТАЛЯВАННЕ

Падлёдная лоўля рыбы не патрабуе вялікіх фінансавых укладанняў (калі, безумоўна, вы самі гэтага не пажадаеце). Спачатку трэба вызначыцца, колькі часу вы будзеце прысвячаць гэтаму віду рыбалкі.

Для рыбакоў, якія будуць ездзіць туды толькі ў выхадныя, можна было б параіць стандартную вудачку для падлёднай лоўлі, якую можна набыць у любым магазіне рыбалоўных тавараў. Звычайна яна зроблена са шкловалакна, даўжынёй каля 50 сантыметраў з дзвюма напраўляючымі і маленькай катушкай. Паплаўкі заўсёды могуць быць да месца, таму трымайце парачку пры сабе. Пра розныя прынады, кручкі, грузіла і іншую рыбалоўную амуніцыю ведаюць нават навічкі, ім толькі давядзецца зрабіць нялёгкі выбар сярод шматлікай іх колькасці. А таксама ледабур.

Не перанапружвайцеся на сваёй першай падлёднай рыбалцы. Адпраўляйцеся на яе ранкам і лавіце да поўдня. Калі рыба будзе брацца, то да гэтага часу вы наловіце дастаткова.

АДЗЕННЕ

Паняцце камфартабельнага адзення для падлёднай лоўлі некалькі адрозніваецца ад адзення для іншых відаў дзейнасці ў зімовы час. Самае галоўнае — не замерзнуць.

КАРЫСНЫЯ ПАРАДЫ

Пах пайкі, прыгару, каніфолі і кіслаты новых блешняў палохаюць рыбу. Але яго лёгка зняць, пракіпяціўшы снасці ў вадзе з дабаўкай соды ў разліку адна сталовая лыжка на літр вадкасці.

Збіраючыся на рыбалку, ***перш чым пакласці матыля ў скрыначку,*** *падсушыце яго на лісце паперы і перасыпце крухмалам. Лічынкі не будуць зліпацца і іх лягчэй будзе браць па адной.*

Калі **на кручках выступае іржа,** уваткніце іх у мыла, праз некаторы час яна сыдзе.

Пры прыгатаванні ***рыбалоўных прынад з коркі або пенапласту*** *для лепшага іх разразання трэба лязом нажа два—тры разы правесці па кавалку сухога мыла, воску або парафіну.*

Вопытныя рыбаловы лічаць, што **рыба будзе значна лепш брацца,** калі пры лоўлі з дна павадок ці лёска будуць карычневага або зялёнага колеру. Пры лоўлі ў праводку, у паўвады або каля паверхні лепш выкарыстоўваць павадкі і лёскі блакітнага колеру.

Часам у рыбаловаў ***збіраюцца мармышкі,*** *якім чамусьці не знайшлі прымянення. Можна выкарыстаць просты спосаб перапрацоўкі іх на вельмі спадручную і ўловістую снасць «цвічок». Абцісніце па крузе пласкагубцамі ці пастукаць малатком па кавадле, расплюшчыць мармышку ў «цвічок» таўшчынёй у 2—3 міліметры і потым, зацісну́ўшы іголку ў пласкагубцах, прасвідраваць адтуліну пад вуглом 45—50 градусаў. Для лоўлі на паплавочную вудачку, з дна, адтуліну робяць пасярэдзіне, такім чынам, каб мармышка вісела гарызантальна.*

Не чакайце, што рыба будзе брацца ў месцах, **дзе ў ваду зваліліся дрэвы хвойных парод:** пах смалы палохае многіх рыбаў.

Шчупак зімою ловіцца лепш у час працяглых адліг, *акунь і судак — у ясныя дні без ветру з невялікім марозам.*

Усходні гараскоп на наступны тыдзень

БЛІЗНЯТАЎ ЧАКАЕ ПРЫЕМНАЯ КАМПАНІЯ, А ЛЬВОЎ — НЕЧАКАНЫЯ ПАДЗЕІ

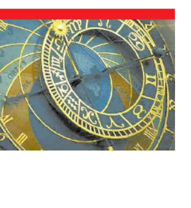

♈ **АВЕН.** Некаторыя праблемы запатрабуюць тэрміновага вырашэння, што прымусіць задумацца над сітуацыяй, якая склалася. Калі вашы партнёры робяць крокі насустрач, гэта яшчэ не азначае, што трэба раздувацца ад важнасці. Праўда, не варта і мучыць сябе падазрэннем: ці не хаваецца ў падвоеным імкненні калег тонкі каварны разлік? Вам могуць напомніць пра даўгі перад блізкімі — не прымушайце прасіць двойчы.

♉ **ЦЯЛЕЦ.** Настае цікавы час, які вельмі багаты падзеямі. Работы вельмі многа, ёсць месца і для творчасці, і для рацыяналізацыі новых і старых ідэй. Вынікі будуць прапарцыянальныя затрачаным сілам, натхненню і стараннасці. Калі вы — начальнік, то час спрыяльны для павелічэння штату супрацоўнікаў.

♊ **БЛІЗНЯТЫ.** Давядзецца скарыстацца рэзервамі. Якімі менавіта — пакажа час. Але ў любым выпадку яны будуць вельмі дарэчы. Будзеце вельмі актыўна працаваць, але з'явіцца магчымасць ажыццявіць творчыя задумы. У аўторак давядзецца шмат размаўляць. У сераду ўдасца атрымаць карысць ад зносінаў з калегамі. Пачатак тыдня будзе даволі клопатным, але да выхадных мітусня ўтрасецца, і вы зможаце добра адпачыць у прыемнай кампаніі.

♋ **РАК.** Звядзіце аб'ём работы да разумнага мінімуму і пастарайцеся больш адпачываць. У панядзелак неабходна сабраць сябе ў кулак і завязаць вузлом — важная справа запатрабуе ад вас рэдкай засяроджанасці і хуткіх дзеянняў. Дазволіўшы сабе расслабіцца, рызыкуеце згубіць унікальны шанц. У аўторак не балбачыце лішняга. У выхадныя лёгка выправіце дробныя непаладкі і навядзіце ў доме амаль ідэальную чыстату.

♌ **ЛЕЎ.** Можаце смела пашыраць кола свайго ўплыву. Але пазбягайце рабіць тое, чаго вам катэгарычна не хочацца. У чацвер і пятніцу не варта хваляваццца з-за падзей, якія адбываюцца: усё вырашыцца найлепшым чынам. У суботу настройцеся на лепшае — гэты дзень абяцае быць вельмі ўдалым. Забудзьцеся пра ўсе праблемы і пастарайцеся адагнаць сумныя думкі. У нядзелю ёсць верагоднасць нечаканых падзей.

♍ **ДЗЕВА.** І ў рабоце, і ў быце зможаце арганізаваць навакольных для выканання асабістых задач. Калі атрымаеце прапанову змяніць месца работы, асабліва ў аўторак, — не спяшайцеся з адказам і ўважліва прадумайце ўсе дробязі. Не дазваляйце на сябе ціснуць і адкладзіце важнае рашэнне на сераду, пакінуўшы неабходны час для роздуму.

♎ **ШАЛІ.** Шум і мітусня вялікіх кампаній будзе раздражняць. Пашукайце магчымасць правесці максімум часу ў спакойнай абстаноўцы. У аўторак, перш чым вырашаць праблему, разгледзьце яе больш уважліва: магчыма, ваша ўспрыманне сітуацыі зменіцца, а рашэнне запатрабуе зусім іншага падыходу. Будзе магчымасць умацаваць аўтарытэт, можа з'явіцца шанц заняць больш высокае становішча.

♏ **СКАРПІЁН.** Творчы патэнцыял дазволіць актыўна працаваць, ажыццяўляючы планы і задумы. Спрыяльны час для камандзіровак і пераезду. Узрасце камунікабельнасць. Добра сустрэцца з блізкімі сябрамі і абмеркаваць набалелыя тэмы. Час падумаць аб набыцці новых ведаў. Цудоўна было б пачаць асваенне новай мовы.

♐ **СТРАЛЕЦ.** Першая палова тыдня будзе больш прадукцыйнай, таму ўсе важныя справы лепш планаваць на перыяд з панядзелка па сераду. Пастарайцеся адэкватна ацэньваць свае сілы — зараз не лепшы час для подзвігаў. Лепш зрабіць менш, але больш якасна. Пастарайцеся, калі ёсць магчымасць, адкласці паездкі ці правіце ў іх асаблівую асцярожнасць. Тыдзень спрыяльны для ўзбагачэння новымі ведамі, для занятку творчасцю.

♑ **КАЗЯРОГ.** Зможаце сабрацца з сіламі — і тое, што на мінулым тыдні падавалася цяжкавырашальным, удасца завяршыць найлепшым чынам. У панядзелак адчуеце натхненне, з'явіцца шмат магчымасцяў дабіцца поспеху на працы. Чацвер можа стаць самым складаным днём тыдня: павысіцца верагоднасць сварак і расчаравання.

♒ **ВАДАЛЕЙ.** Тыдзень нялёгкі, хоць ніякіх асаблівых непрыемнасцяў ён і не прынясе. Істотна павысіцца ваша назіральнасць, што зробіць вас на гэты перыяд цудоўным псіхолагам. У аўторак і сераду — шмат зносінаў, знаёмстваў, важных сустрэч і перапіскі. У чацвер будзьце больш пільнымі, бо магчымыя спакусы і ілюзіі. Знізьце на рабоце нагрузку да разумнага мінімуму і, па магчымасці, адпачніце. У пятніцу ўпадак сілаў і сумны настрой пакінуць вас.

♓ **РЫБЫ.** Варта звярнуць увагу на навакольных. Нават самы нязначны намёк на вашы паводзіны з іх боку можа даць шмат карыснай інфармацыі. Успрымайце дробязі, якія з вамі адбываюцца, як сігналы, што ўказваюць, у якім накірунку скарэктаваць свае паводзіны. Звярніце ўвагу на тое, як вы распараджаецеся часам. Аўторак — спрыяльны час для вырашэння фінансавых пытанняў.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ВАРТА ПРЫСЛУХАЦЦА

Бяспечны феерверк

Ну які Новы год без феерверку! Яшчэ нядаўна гэта забава была даступная кожнаму, і ў святочную ноч усё наваколле проста ўздрыгвала ад грукату канонады і святла безлічы іскрыстых агеньчыкаў. Салютавалі ўсе — ад малога да вялікага, аднак здаралася, што сярод святочнага гвалту чуліся і далёка не радасныя крыкі. Кожны год абавязкова былі пацярпелыя ад няўмелага або няправільнага абыходжання з піратэхнікай. Цяпер уведзена адміністрацыйная адказнасць за выкарыстанне гэтых сродкаў у грамадскіх месцах. І ўсё ж, каб не сапсаваць сабе любімае свята, варта прыгадаць асноўныя правілы бяспекі.

ВЫБАР ЗА ВАМІ

Мы не можам апрабаваць петарду ці феерверк перад тым як набыць іх, таму, каб пераканацца ў іх якасці, уважліва агледзьце ўпакоўку. Перш за ўсё яна павінна быць цэлай. На выцягнутай руцэ злёгку страсяніце ўпакоўку. Калі з яе высыпаецца порах, устройства было пашкоджана. Звярніце ўвагу і на маркіроўку. Хоць большасць піратэхнічных вырабаў, якія прадаюцца ў нас, зроблена ў Кітаі, на ўпакоўцы абавязкова павінен быць нумар ДАСТа.

ЧЫТАЙЦЕ ІНСТРУКЦЫЮ

Што трэба зрабіць у першую чаргу, перад тым як запаліць феерверк? Правільны адказ такі ж просты, як і жыццёва важны. Для вашай бяспекі і тых, хто вас акружае, неабходна ўважліва пачытаць інструкцыю! У ёй на зразумелай вам мове павінна быць указана бяспечная адлегласць для кожнага класа феерверкаў. Усяго выдзяляюць пяць класаў, якія адрозніваюцца ступенню небяспекі і радыусам бяспечнай зоны, за межамі якой могуць знаходзіцца гледачы.

ВЫКОНВАЙЦЕ ПРАВІЛЫ!

- Падпальваючы феерверк, не нахіляйцеся над ім і не трымайце руку над вогненебяспечнай часткай.
- На вуліцы феерверк падпальвайце з падветранага боку і толькі на адлегласці выцягнутай рукі.
- Старайцеся не ўдыхаць пару над феерверкам, які гарыць, бо ў яе ўваходзяць і атрутныя рэчывы.
- Абавязкова добра зафіксуйце феерверк. Калі ён выпадкова ўпадзе, то частачкі, якія гараць і страляюць, могуць апячы скуру, адзенне ці выклікаць пажар.
- Ніколі не імкніцеся аднавіць феерверк, які не спрацаваў. Запаліце кнот адзін раз, адыдзіце і пачакайце 15—20 хвілін. Звычайна кнот гарыць хутка, але калі ён быў пашкоджаны, то можа тлець даволі доўга. Небяспека заключаецца ў тым, што вы можаце наблізіцца да феерверку якраз у той момант, калі ён запрацуе.
- Пасля выкарыстання феерверку (у тым ліку што і не спрацавалі) рэкамендуецца апусціць у вядро з вадой ці затушыць пры дапамозе снегу. Тушыць іх у суседскай сажалцы ці калодзежы — дрэнная ідэя. Складнікі феерверку (напрыклад, сурма) шкодныя для здароўя людзей і жывёл. Вядро з вадою лепш заўсёды мець напагатове — яно дапаможа затушыць агонь у выпадку няштатнай сітуацыі.
- Калі вы навічок, не падпальвайце некалькі феерверкаў адначасова і не імкніцеся злучыць іх, каб атрымаць большы эфект.
- Не падпальвайце феерверк у металічнай ці шкляной пасудзіне.
- Не насіце піратэхніку ў кішэні і тым больш у нагруднай.

-2465-

РЫХТУЕМСЯ ДА СВЯТА

Галоўная госця

Упрыгожванне дома да Новага года — самы цікавы і прыемны занятак з усіх перадсвяточных клопатаў. А калі падысці да гэтай справы з усёй фантазіяй...

Галоўнай госцяй свята стане, вядома, ёлка. Штучная выдатна прастаіць і два месяцы, затое жывая парадуе ні з чым не параўнальным пахам іглiцы, зімы і лесу. Перад тым як прыбіраць штучную ёлку, спаласніце яе галінкі пад струменем цёплай вады (ад пылу, непрыемных пахаў, магчымых частачак фарбы). Толькі не выцірайце іх, каб не прапаў бляск і пушысты выгляд. Калі ёлка жывая, мыць яе не трэба, аднак не спяшайцеся з упрыгажэннем. Дрэўца павінна прывыкнуць да пакаёвай тэмпературы (чым халадней на вуліцы, тым больш часу трэба даць на адаптацыю), таму, не развязваючы галінкі, абкруціце зрэз ствала мокрай анучай і пакіньце ёлку ў кутку пакоя на 1—2 дні. Перш чым паставіць елку ў ваду, падсячыце яе ніз, абрэжце ніжнія галінкі, зніміце кару. У ваду дадайце аспірын, лімонную кіслату і цукар. Народная пагалоска прыпісвае аздараўленчыя ўласцівасці і актываванаму вугалю і тоўчанаму мелу. У спецыялізаваных магазінах, напэўна, можна купіць спецыяльныя сродкі, якія дапамогуць прастаяць вашай ёлачцы даўжэй і пры гэтым захаваць колер і пушыстасць.

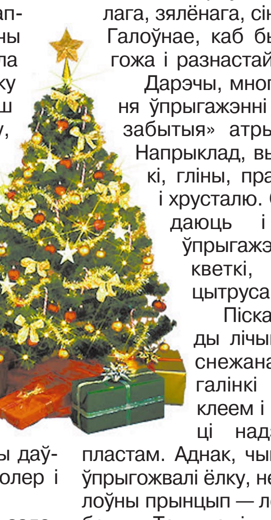

Абрад упрыгожвання ёлкі залежыць выключна ад вашага густу. Аднак існуюць і ўніверсальныя парады.

Срэбнымі гірляндамі і дожджыкам можна раўнамерна абкруціць ствол па ўсёй вышыні ёлкі, а пад яе пакласці вату, якая будзе імітаваць снег. Каб блішчала іголіца, галінкі абпырскайце спрэем ці лакам для валасоў з бліскавінкамі. Пачынайце пырскаць лепш зверху ўніз.

Перад тым як вешаць электрагірлянды, падумайце, якую форму вы хочаце надаць сваёй зялёнай прыгажуні. Калі ў вас некалькі гірляндаў, то тую, у якой былі дробныя лямпачкі, акрэсліце контур ёлкі, гірлянду з буйнымі лямпачкамі павесьце бліжэй да ствала. Цацкі вешайце недалёка ад лямпачак, якія гараць, каб яны іх падсвечвалі.

Неабходна вызначыцца і з колеравай гамай, каб вытрымаць стыль упрыгожвання. Яшчэ зусім нядаўна ў навагоднім інтэр'еры было вельмі папулярнае манахромнае ўбранства: шарыкі, банты, гірлянды аднаго ці, у крайнім выпадку, двух колераў. Цяпер дызайнеры прапаноўваюць вяртацца да традыцыйных колераў — чырвонага, белага, зялёнага, сіняга, залатога... Галоўнае, каб было ярка, прыгожа і разнастайна.

Дарэчы, многія модныя сёння ўпрыгажэнні — гэта «добра забытыя» атрыбуты даўніны. Напрыклад, вырабы з саломкі, гліны, празрыстага шкла і хрусталю. Стыльна выглядаюць і натуральныя ўпрыгажэнні: высушаныя кветкі, ягады, долькі цытрусавых, арэхі.

Піскам ёлачнай моды лічыцца эфект «заснежанасці: намачыце галінкі канцылярскім клеем і абсыпце соллю ці надзёртым пенапластам. Аднак, чым і як бы вы ні ўпрыгожвалі ёлку, не забывайце галоўны прынцып — лепш менш, чым больш. Таму паміж цацкамі пакідайце невялікія прасветы, каб можна было палюбавацца і прыгажосцю самой ёлкі.

КАЛІ ЁЛКІ Ў ВАС НЯМА...

...гэта не значыць, што Новы год павінен прайсці без чароўнай зеляніны і свежага паху іглiцы. Вазьміце кашолку, на дно пастаўце міску з мокрым пяском, у яго ўваткніце галінкі любых хваёвых дрэў і ўпрыгожце іх сваімі самымі любімымі цацкамі. Цудоўную ёлку можна змайстраваць і з зялёнай гірлянды на сцяне. Будзе вельмі арыгінальна, святочна.

-2466-

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, Т. ПАДАЛЯК, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, І. ШЧУЧЭНКА.

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 24 31 92, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 7 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; даведкі па рэкламе і аб'явах тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.

html: www.zviazda.by **E-mail:** info@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з аўтарамі. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 32.460. Індэкс 63850. Зак. № 6995. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12